Szabó József

DEVIZAHITEL

Újabb két petíció az Európai Parlamenthez

2021. június

ISBN 978-615-01-1768-3

Köszönöm Tilk László Gézának, hogy bíztatott, írjam meg a devizahitelezés történetét, írjak a küzdelmeinkről, sikereinkről, kudarcainkról. Sajnos Ő már nincs köztünk, nem tudta legyőzni súlyos betegségét. Évekig szervezte és vezette a Devizahitelesek Érdekvédelmi Szövetségét (DÉSZ). Rengeteg pert, pertársaságot szerveztek, mellette hatalmas szakmai munkát végeztek. Talán majd lesz valaki, aki megírja könyvben a DÉSZ történetét azért, hogy az utókor is megismerje.

Első kiadás – 2021. június

ISBN 978-615-01-1768-3

Kapcsolat a szerzővel: devizahiteligazság@gmail.com

Ez a könyv (teljes egészében és részleteiben is) szabadon terjeszthető, sokszorosítható! Természetesen a forrás feltüntetésével…

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék 3
Bevezetés 4
2. Petíció 4
A 2. petíció mellékletei 11
A devizahitelezés gazdasági körülményei 11
A károsultak száma, a károkozás mértéke 12
Budapesti Értéktőzsde tíz éves árfolyam előrejelzése – 2004 41
3. Petíció 45
A 3. petíció mellékletei 51
A 6/2021. számú PJE határozat 51
A THM az Európai Uniós és a Magyar jogban 58
A Polgári Jogegységi Határozatok és az alkotmányjogi panaszok 68
Személyes érintettség 71
Az Országgyűlés Gazdasági Bizottsága 73
Két e-mail az elküldött petíciókkal kapcsolatban 73
A Gazdasági Bizottság 2017. december 5.-i ülésén 76
Összeállítás a Gazdasági Bizottság 2017. december 5.-i ülésére 78
Zárszó és ajánlás 87

Bevezetés

Az első petíció megírásakor, elküldésekor még nem gondoltam, hogy ilyen gyorsan fogok még két petíciót írni. …..
Amikor újra olvastam az első petíciót, feltűnt, hogy nem korrekt az uniós szabályzás.
Pár nap elteltével pedig a Kúria felháborító döntést hozott.
Az Európai Parlament a második és a harmadik petíciómat az elsőhöz csatolta.
Így mindhárom petíció száma: 0493/2021
Az Országgyűlés Gazdasági Bizottságával már hosszú évek óta kapcsolatban vagyok. Ugyan a kapcsolat nem valami szoros és inkább csak egyoldalúnak nevezhető, azonban az előző évekre hivatkozva ezt a bizottságot kerestem meg azzal, hogy az Országgyűlés is foglalkozzon a felvetett ügyekkel. Sürgetőbb az ügy annál, hogy az Európai Unió Parlamentje elkezdjen majd valamikor vele dolgozni. Tudjátok, azok a brüsszeli bürokraták….
No meg a hazai ügyeket a nemzeti parlamentünk képviselői sokkal jobban ismerik.

2. Petíció

Petíció a lakóingatlanhoz kapcsolódó fogyasztói hitelmegállapodásokról szóló 2014/17/EU irányelv átdolgozása érdekében

Tisztelt Dolors Montserrat Elnök Asszony!
Tisztelt PETI Titkárság!

Az Európai Parlament és a Tanács 2014. február 4.-én hozta meg a lakóingatlanhoz kapcsolódó fogyasztói hitelmegállapodásokról szóló 2014/17/EU irányelvet.

Az elmúlt évek során megszületett különböző magyarországi állásfoglalások és az állásfoglalások által ismertetett gazdasági-pénzügyi összefüggések indokolják az irányelv átgondolását és szükségessé teszik kiegészítését. Mindezekre álláspontom szerint szükség van a fogyasztók hatékony védelme érdekében

Kérem, hogy a Petíciós Bizottság vizsgálja meg a beadványomat és kezdeményezez a 2014/17/EU irányelv módosítását az Európai Parlamentnél és a Tanácsnál.

Ez a fogyasztóvédelmi irányelv megállapítja:
„A pénzügyi válság rámutatott, hogy a piaci szereplők felelőtlen magatartása alááshatja a pénzügyi rendszer alapjait, és minden fél, de különösen a fogyasztók részéről bizalomvesztéshez és potenciálisan súlyos társadalmi és gazdasági következményekhez vezethet.” „…nőtt a nemteljesítések és a kényszerértékesítések száma „(3)

A bankok felelőtlen magatartására Prof. Dr. Boštjan M. Zupančič jogászprofesszor, a Szlovén Köztársaság Alkotmánybíróságának egykori bírája, és az Emberi Jogok Európai Bíróságának egykori bírája és Prof. Dr. Ciril Ribičič a Szlovén Köztársaság Alkotmánybíróságának egykori bírája, a Velencei Bizottság tagja az alábbiak szerint hívták fel a figyelmet jogi szakvéleményükben:

„Ráadásul a bankok alacsony kamatokkal is csábították a kölcsönfelvevőket, valamint – a jegybank (Bank of Slovenia) egyébként mérsékelt figyelmeztetése ellenére – azzal, hogy szándékosan elhallgatták előlük a kockázatokat. A bankok, visszaélve helyzetükkel, a tájékozatlan és félrevezetett ügyfelekre hárították az összes kockázatot, amelyekre azok – a diktált „általános szerződési feltételek" standard szövege értelmében – semmilyen befolyást nem gyakorolhattak, mivel kezdettől fogva az „eszi, nem eszi, nem kap mást"-helyzetben voltak."

„A hosszú lejáratú mérgező kölcsönök ilyen feltételekkel történő kihelyezése, valamint az ügyfelekre háruló kockázatok elhallgatása a felismerhetetlenségig eltorzította a kölcsönviszonyt bankok és a kölcsönfelvevők között."

„A bankok magatartása az efféle pszeudo-aleatorikus pénzügyi termékek létrehozása és értékesítése során (amikor is az egyik fél professzionális szinten tájékozott a(z esetleges) kockázatokról ill. úgy intézi, hogy számára gyakorlatilag ne legyen kockázata az adott jogügyletnek , a másik szerződő fél pedig egyáltalán nem tájékozott a lehetséges súlyos kockázatokról, ráadásul az ügylet csak hasonlít egy átlagos kölcsönügyletre) nem tekinthető úgy, hogy a bank jóhiszeműen járt volna el."

„… a kereskedelmi bankoknak nem volt más okuk a mérgező pénzügyi termékük piacra dobására, mint a CHF árfolyamának emelkedésére történő spekuláció, és a megtévesztett ügyfelek kárára történő spekulatív profitszerzés."

„Azon banki kommunikációs tevékenység, amely azt sugallta, hogy ezek a kölcsönök az ügyfelek legjobb érdekét szolgálják, mert a kölcsön kockázatmentesen visszafizethető, hiszen az egyik legmegbízhatóbb, legstabilabb devizához, a CHF-hez kapcsolt (sőt CHF-en alapul és ahhoz kapcsolt) - teljes mértékben megtévesztő volt."

„Nem fedte a valóságot ezen kölcsönök reklámozása azzal az állítással, hogy biztonságot nyújtanak az ügyfélnek. A bankok jelszavai (pl.: „Bízzon a stabil valutában!") hamisak és megtévesztőek voltak."

„A CHF árfolyamának megváltozása az euróval szemben a CHF javára azzal a következménnyel járt, … hogy a kölcsönfelvevők társadalmi (anyagi-egzisztenciális) biztonságát veszélybe sodorták, az emberi méltóságukat pedig súlyosan csorbították. Megsértették a kölcsönfelvevőknek számos olyan alapvető emberi és állampolgári jogait is, amelyekről az Alkotmány és az Emberi Jogok Európai Bírósága egyaránt rendelkezik."

„Jelen esetben megsértették a kölcsönfelvevők tulajdonhoz való jogát, mivel az adósoknak mind nominálisan, mind reálértékben lényegesen magasabb összegeket kellett visszafizetniük a banknak ahhoz az összeghez képest, mint amit eredetileg kölcsön jogcímén ténylegesen megkaptak.

A bankok folyamatosan, drasztikusan megemelték a havonta befizetendő törlesztőrészletek összegét a svájci frank és az euró közötti devizaárfolyamok változására, valamint a kölcsönszerződések un. „deviza-záradékában” foglaltakra hivatkozással.”

„A pénzügyi szempontból laikus kölcsönfelvevők a bankok előjelzése nélkül nem tudták elképzelni a devizaárfolyamok változásait,a bankok pedig nem mutatták be nekik szimulált számításokkal sem a kamatemelések, sem a tőkeösszeg növekedésének a lehetséges következményeit…”
„Itt arról van szó, hogy a két fél közül melyik számíthatott a hosszútávú jövőbeni devizaárfolyam-változásokra a CHF és az euró viszonylatában. Az ismerethiány tehát ebben az esetben nem a törvényekre vonatkozik, hanem azon pénzügyi tényezők ill. folyamatok alakulásának ill. bekövetkezésének valószínűségeire, amelyeket a kölcsönt felvevő ügyfelek érthetően nem ismertek.”
„…bankok már kezdettől fogva tudták, mert tudniuk kellett, hogy az adósok ezeket a kölcsönöket az utóbb megismert kondíciók mellett sohasem lesznek majd képesek teljes mértékben visszafizetni, mivel a CHF árfolyama egy rövid periódust leszámítva folyamatosan és jelentősen emelkedik.”

„Az előzőekből kiderül, hogy a 16 000 megtévesztett szlovéniai kölcsönfelvevő (plusz családtagjaik) helyzete elfogadhatatlanul rendezetlen mind erkölcsi, közjogi, polgári jogi, büntetőjogi és alkotmányjogi szempontból, mind pedig az Emberi Jogok Európai Egyezményében foglalt követelmények teljesülése szempontjából.”

A teljes jogi szakvélemény angol nyelven a „Devizahitel? Tanulmányok, esszék, vitairatok a „speciális banki termék”-ről” című kötetben jelent meg 2018-ban. Elérhető digitális formában a Magyar Elektronikus Könyvtárban. A 249. oldaltól: Legal Memorandum on Violations of Constitutional and Convention Rights of Slovenian Borrowers of Mortgages Denominated in Swiss Francs.
https://mek.oszk.hu/19100/19119/

A szlovén kitérő után most ismertetem, hogy Magyarországon több százezer devizahiteles károsult család van!

A kormány számára készült jelentés szerint 2011 nyarán 576 ezer háztartásnak volt lakáscélú jelzáloghitele, 1millió 900 ezer főt - tehát minden ötödik magyar embert - érintett a lakáshitelezés. A háztartások közel felének, 287 ezer családnak (945 ezer fő) devizaalapú, 289 ezer családnak (960 ezer fő) pedig forint alapú jelzáloghoz kötött lakáshitele volt.

A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adatai szerint 2011-ben a deviza alapú jelzáloghitel közel 400 ezer háztartást és a bennük élő több mint 1,3 milló személyt érintette, közülük 2011-ben már közel 100 ezer család küzdött törlesztési gondokkal, ami közel 330 ezer személyt érintett.

A kormányzat meghozott lépésein látszik, hogy nem volt tisztában azzal, hogy a mik a devizahitel jellegadó tulajdonságai. A devizaárfolyamok emelkedését időleges eseménynek, egy kockázat rövid távú bekövetkeztének tartotta. A válság hatásának. Így jött létre az un. árfolyamgát intézkedése, és ezért engedtek a bankszektor „kérésének", hogy a kedvezményes árfolyamú végtörlesztés 2012 elején csak az érintett lakosság kis részének legyen elérhető.

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (PSZÁF) által közzétett adatok alapján a lakosság a 2011. szeptember végén még 5.600 Mrd Ft-nyi jelzálog-fedezetű devizahitel állományának forintban számítva valamivel több, mint 24%-át, devizában számítva 23,3%-át törlesztette kedvezményes árfolyamon.

A végtörlesztést követően 2013 nyarán a jelzálog devizahitelek közül
- a lakáscélú hitelek száma 223 ezer volt, több mint felük „problémás" besorolást kapott,
- a szabadfelhasználású hitelek száma 280 ezer volt, több mint kétharmaduk „problémás" besorolást kapott.

2015 elején egy újraszámolás keretében minden szerződésből kiszedték a tisztességtelennek minősített kamatemeléseket, és a vételi-eladási árfolyamokat MNB árfolyammal helyettesítették. Az így kiszámolt új banki deviza követelés összeget napi árfolyamon számolták át forintra.

Összesen 1,9 millió devizahiteles szerződést számoltak újra 2015-elején!

Az MNB elnökének a tájékoztatása szerint „a forintosítással az elszámolást követően összesen 692 ezer deviza alapú hitelszerződés volt érintett, amelyből mintegy 546 ezer szerződés jelzáloggal fedezett, míg 146 ezer szerződés fedezetlen (deviza alapú személyi- és gépjárműhitel) hitelszerződés volt." Akiknek korábban már felmondták a szerződését és végrehajtást indítottak ellenük, azok nem voltak érintettek a forintosítással, hiszen a végrehajtás során a „forintosítást elvégezték".

2015 végén 144.000 nemteljesítő jelzálogszerződés volt, ebből 80.000 szerződést a bankok már felmondtak. 43.000 szerződés volt végrehajtás alatt.

2017 novemberében 122 ezer jelzáloghitel volt 90 napon túli késedelemben. Mivel már túl vagyunk a forintosításon, nem lehet elkülöníteni, hogy közülük milyen arányban voltak a devizahitelesek. Ezek az adatok nem tartalmazzák a már felmondott szerződések számát.

2017-ben az Igazságügyi Minisztérium válasza szerint „…jelenleg ugyanis 52 484 ingatlan van árverésre meghirdetve, és ezek közül 30 544 esetben fordulhat elő, hogy „sikeres árverést követően önkéntes teljesítés hiányában az ingatlan kiürítésére kerülhet sor", vagyis kilakoltatják az ott élőket."

Modell számítás alapján a lakosságot ért közvetlen kár:
jelzáloghitel törlesztés növekedés a forintosításig: 1.395 milliárd Ft
jelzáloghitel adósság növekedés a forintosításkor: 2.633 milliárd Ft
fedezetlen hitel törlesztés növekedés összesen: 846 milliárd Ft
Összesen 4.875 milliárd forint.

A közvetett károkat nehéz megbecsülni. Ezek közé tartozik a bankok által felszámolt késedelmi kamatok, a végrehajtók díja, az áron aluli ingatlan értékesítés vesztesége, ügyvédi költség, perlési illeték és egyéb eljárási költségek stb.
Az átdolgozásra javasolt irányelv megállapítja még:
„A problémák egy része a devizaalapú hiteleket érintette, amelyeket a fogyasztók azért vettek fel az adott pénznemben, hogy kihasználják a kínált hitelkamatláb előnyeit, anélkül azonban, hogy megfelelő információval rendelkeztek volna a kapcsolódó árfolyamkockázatról, illetve pontosan megértették volna azt." (4)
„a külföldi pénznemben történő hitelfelvétel jelentős kockázatokkal jár, olyan intézkedésekről kell rendelkezni, amelyek biztosítják … azt, hogy a fogyasztók tisztában legyenek az általuk vállalt kockázatokkal…" (30)

Az irányelv előírja:
„…a szerződéskötést megelőző tájékoztatásba megfelelő külön kockázati figyelmeztetéseket kell foglalni, például az árfolyam-ingadozásoknak a fogyasztó által visszafizetendő összegre való lehetséges hatására.." (22)
„…a hitelmegállapodás megkötése előtt kellő időben személyre szabott tájékoztatást kell kapniuk annak érdekében, hogy össze tudják hasonlítani és át tudják gondolni a hiteltermékek jellemzőit." (40)

Kezdeményezésem összhangban van az irányelv céljaival. Már jól ismerjük a devizahitelek tulajdonságait. Olyan tájékoztatást kell adni, mely során ezt a terméket megismerik a fogyasztók. Így elkerülhető a jövőben, bármelyik európai országban, tisztességtelen értékesítési folyamat miatt, olyan pusztítást végezzen a bankrendszer, mint hazánkban.

Sajnálatos módon a 2007. 12.18.-án lefogadott, az EU jelzáloghitel-piacainak integrálásáról szóló fehér könyv nem hívta fel semmilyen formában sem a devizahitelezés veszélyeire az érintett országok, az európai polgárok, fogyasztók figyelmét.

Az alábbi cél rendkívül fontos napjainkban és a következő időkben is.
„A Bizottság nézete szerint nem képzelhető el hatékony piac kellő bizalommal rendelkező és tájékozott fogyasztók nélkül, akik a hitelnyújtó intézet elhelyezkedésére való tekintet nélkül képesek az igényeiknek legjobban megfelelő jelzáloghitel-termék felkutatására és kiválasztására. A megfelelő döntés meghozatalához a fogyasztóknak világos, helytálló, teljes és összehasonlításra alkalmas információkra van szükségük a különböző jelzáloghitel-termékekről."

„… a szerződéskötést megelőző tájékoztatás minőségének és érthetőségének javítását célzó kezdeményezések alapvető fontosságúak ahhoz, hogy a fogyasztók teljes mértékben tisztában legyenek minden költséggel és termékjellemzővel."

Ezért tartom szükségesnek az irányelv kiegészítését, mert jelenleg nem kapnak a fogyasztók helytálló és teljes információkat, nincsenek tisztában a devizahitel „termékjellemzőivel".

„A teljes hiteldíjmutatók harmonizációja alapvető fontossággal bír a fogyasztóknak nyújtott magas színvonalú tájékoztatás és a különböző jelzáloghitel-termékek valódi összehasonlíthatóságának biztosításához."

A fogyasztó a bankban kap két ajánlatot, az egyik pl. egy forintkölcsön, a másik pl. egy CHF elszámolású kölcsön (devizahitel). Mindkettőnek van teljes hiteldíj mutatója (THM).
A két THM egymás mellé téve azonban nem hasonlítható össze, mivel azok csak a pillanatnyi helyzetet mutatják. Az nincs benne a devizahitel THM-jében, hogy egyáltalán nem mutatja meg, hogy mennyit is kell valójában a futamidő alatt visszafizetni. Szeretném kiemelni, hogy a deviza elszámolású kölcsönök esetében Magyarországon a THM-et forint összegekkel kell számolni. Több százezer magyar devizahitel már kifutott, a THM képletébe beírva a tényleges forint törlesztéseket meg lehet állapítani, hogy a szerződéskötésnél közölt THM milyen hamis képzetet kelt a valósághoz képest a fogyasztóban.

Az irányelv felsorolja, hogy a hitelképesség során milyen tényezőket kell figyelembe venni:
„Alapvető fontosságú megvizsgálni és ellenőrizni a fogyasztó hitelvisszafizetési képességét és hajlandóságát a hitelmegállapodás megkötése előtt."
„..a tőke vagy -kamattörlesztések halasztásából vagy a negatív törlesztésből, azaz abból az esetből adódnak, hogy a tartozás a törlesztések ellenére növekszik, és a vizsgálatot az egyéb rendszeres kiadások, adósságok és más pénzügyi kötelezettségek, valamint a jövedelem, megtakarítások és vagyon tekintetbe vételével kell elvégezni. Megfelelően figyelembe kell venni a hitelmegállapodás időtartama alatt bekövetkező jövőbeli fejleményeket, például a jövedelem csökkenését abban az esetben, ha a hitel futamideje részben a nyugdíjas évekre esik, vagy adott esetben a hitelkamatláb növekedését vagy a devizaárfolyam negatív változását.." (55)

Jelen beadványom arra irányul, hogy a jövőben a „kapcsolódó árfolyamkockázatról" a devizahitel iránt érdeklődők megfelelő információt kapjanak, mely lehetővé teszi számukra, hogy felelős döntést tudjanak hozni. Ebbe beletartozik a személyre szabott, a hazai és idegen devizában nyújtott kölcsön összehasonlítása. A „devizaárfolyam negatív változása" meghatározó jelentőséggel bír.

Magyarországon azzal a tájékoztatással értékesítettek több millió devizahitelt, hogy „mivel a devizahitelek túlnyomó többsége hosszabb lejáratú, az esetleges néhány napos árfolyam ingadozás a törlesztési terheket érdemben nem változtatja meg". „Nyugodtan választhatják, a hitel törlesztési terhét jelentősen és tartósan megnövelő árfolyammozgás valószínűleg nem lesz".

A fenti tájékoztatással szemben a devizahiteles adósok folyamatos és nagymértékű árfolyamváltozással szembesültek. Ez olyan mértékben megnövelte a havi törlesztéseket, hogy nem fizetés miatt a bankok százezer számra mondták fel a kölcsönszerződéseket.

A Magyar Bankszövetség főtitkárának 2017-es tanulmánya az alábbi tény megállapításokat tartalmazza:
"azzal kell számolni, hogy az inflációs különbség miatt az alacsony kamatozású deviza folyamatosan fel fog értékelődni, és ezzel folyamatosan nőni fog a havi törlesztőrészlet"
"roppant alacsony kamatokért cserébe normál esetben egy árfolyam-növekedés bekövetkeztével kell számolni"
"végeredményben a teljes futamidőt tekintve reálértéken a forint és a svájcifrank-alapú hitelek törlesztési terhe hozzávetőleg megegyezik"

A Kúria polgári részlegének vezetője 2019-ben arról tájékoztatott válaszlevelében, hogy „felvetődő kérdés valójában nem az, hogy a fogyasztók a forint inflációjának törlesztőrészletre gyakorolt lehetséges hatását felismerhették-e, hanem az, hogy a deviza-árfolyamok inflációs hatásokon túlmutató elmozdulásának lehetőségével tisztában voltak-e."

A peticiómmal azt kívánom elérni, hogy az uniós szabályozásba kerüljenek bele ezen tételek. Nem engedhető meg, hogy a fogyasztó felismer-e valamit vagy sem! A bankokat kötelezni kell arra, hogy tájékoztatást adjanak az infláció és az árfolyamváltozás kapcsolatáról.

Nem csak utólag születtek azonban tanulmányok. 2004 elején tették lehetővé a jelzálogjog bejegyzését devizahitelek esetében. A Budapesti Értéktőzsde 2004 októberében készített elemzést, melyben 10 évre előre számolt CHF árfolyam előrejelzést. Az árfolyam az előrejelzésnek megfelelően alakult 2015 végére és azóta is annak megfelelően alakul. Nyilván voltak kisebb-nagyobb időszakok, amikor az előre jelzéstől a tényleges árfolyam eltért. Pont ilyen időszak volt a devizahitelezés időszaka, amikor a forint tartósan stabil volt. Azonban sajnos erre a tényre sem hívták fel a fogyasztók figyelmét, pedig ismert volt a Bankszövetség és a Magyar Nemzeti Bank számára is.

A 9. fejezet 23. cikkét mely a devizahitelekkel kapcsolatos tájékoztatás követelményeit tartalmazza. Javaslom, hogy a peticiómban leírtaknak megfelelően, kezdeményezze a Bizottság a szükséges kiegészítését.

A (6) pont egyáltalán nem ad tájékoztatást a devizahitel ismertetett tulajdonságairól: „Az e cikk alapján alkalmazandó eljárásokat az EEA-n és a hitelmegállapodásban ismertetni kell a fogyasztóval. Amennyiben a hitelmegállapodás nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely a fogyasztót érintő árfolyamkockázatot 20 % alatti mértékű árfolyamingadozásra korlátozná, akkor a az EEA-nak tartalmaznia kell egy szemléltető példát arról, hogy milyen hatással jár az árfolyam 20 %-os változása."

Az irányelv megállapítja:
„Annak érdekében, hogy a különféle fogyasztói hitelmegállapodások THM-jének kiszámítása konzisztens legyen, a hasonló típusú hitelmegállapodásokra vonatkozó számításokhoz alkalmazott feltevéseknek is általában véve konzisztenseknek kell lenniük.” (54)

Szükségesnek tartom a THM számítási módjának a megváltoztatását is a fenti összefüggések alapján, mert az teljes mértékben félrevezető, hogy a saját devizában számolt kölcsön THM-e és az idegen devizában számolt kölcsön THM-e egymás mellé helyezve megtévesztő következtetésre ad lehetőséget.

A petíciómhoz csatolt mellékletek és a bennük szereplő dokumentum részletek segítenek értelmezni a leírtakat.

Nyilatkozom, hogy mint devizahiteles, személyemben érintett vagyok.

Kérem, hogy a petíciómmal a jelentőségének megfelelő mélységben és intenzítással foglalkozzanak.

Várom a vizsgálatukat és a Bizottság lépéseit.

Tisztelettel:
Szabó József

A 2. petíció mellékletei

A devizahitelezés gazdasági körülményei

„A tőke szabad áramlására vonatkozó OECD-kódex ajánlásait elfogadva, és a vonatkozó uniós irányelvet átvéve Magyarországon 2002. január elsejétől megszűnt a kötött devizagazdálkodás minden „maradványa”, és széles körben – köztük a lakosság számára is – lehetővé vált a devizahitelek felvétele.

Minthogy Magyarországon és a legtöbb kelet-közép-európai országban az infláció üteme érzékelhetően magasabb volt az euróövezeti átlagnál (amit Magyarországon a magas költségvetési hiány még feljebb hajtott), a hitelkereslet pedig meghaladta a belföldi megtakarításokat, a nemzeti valutáknak magasabb volt a kamatlába.

Ugyanakkor – részben a Balassa–Samuelson hatás következtében is – a gyorsan növekvő export és a tetemes tőkebeáramlás hatására az euró árfolyama meglehetősen stabilan alakult.

Így aligha meglepő, hogy több országban is nagy keletje lett az alacsony nominális kamatlábú devizákban felvehető hiteleknek, hiszen a látszólag „eltűnt” árfolyamkockázat mellett és az euró remélt viszonylag gyors bevezetése miatt látszólagosan – de mindenképpen megtapasztalhatóan – vonzóvá tette a devizában történő hosszú lejáratú eladósodást lakásvásárlás, spekulatív ingatlanbefektetések, sőt tartós fogyasztási javak vásárlása céljából is.”
Terták Elemér: EU-tagságunk tíz éve a pénzügyi szektor perspektívájából
Közgazdasági Szemle, LXI. évf., 2014. április (414–438. o.)

Terták Elemér több bankban is fontos vezetői pozíciókat töltött be. 2005-től 2016-ig főtanácsadóként és igazgatóként dolgozott az Európai Bizottságban. Ezt megelőzően pénzügyminiszteri közigazgatási államtitkár és helyettes-államtitkár volt.

Nem engedhető meg a magyarországi társadalmi katasztrófa ismeretében, hogy a jövőben csak úgy „eltűnjön az árfolyamkockázat”, bármelyik országban is a fogyasztók elől.

A várható árfolyam emelkedésről a bankoknak tájékoztatni kell a fogyasztókat, sőt minden ügyfelüket. A bankok viszont csak akkor fognak megfelelő tájékoztatást adni, ha erre uniós szabály egyértelműen kötelezi őket. Ennek megalkotása a petícióm célja.

A károsultak száma, a károkozás mértéke

Az hogy ilyen hatalmas mértékben pusztított Magyarországon a devizahitel, alapvetően egy oka van. A bankok mást állítottak a szerződések megkötésekor, mint ami a valóság. Ezért fontos, hogy uniós szinten legyen a devizahitelről megfelelően szabályozva a tájékoztatás.

Nézzük elsőként, milyen ismeretek birtokában írták alá a magyar fogyasztók a szerződéseket. 2006 januárjában készített el „A devizaalapú lakossági hitelek kockázatairól” című tájékoztatót a Magyar Bankszövetség. Ekkor még a devizahitelezés elején jártunk, sokan féltek még ettől az ismeretlen kölcsöntől.

Az elmúlt évben mind többen vettek fel devizában hitelt. Míg 2004 szeptemberében a háztartási hiteleknek nagyjából negyede volt devizahitel, addig a 2004 szeptember-2005 szeptember között felvett hiteleknek már közel egyharmadát tették ki a devizában denominált hitelek.

Háztartások hitelei

Mrd HUF

	deviza	összes	arány
2004. szeptember	652	2440	26,7%
2005. szeptember	878	3134	28,0%
különbség	226	694	32,6%

Forrás:MNB

Megállapítja a tájékoztató, hogy a lakosságnak alacsony kamattal és „valamilyen mértékű árfolyamkockázattal" kell számolni. Ezt követően felteszi a kérdést: érheti-e a háztartásokat súlyos veszteség? Kell-e félni a devizahiteltől?

A devizaalapú hitelek esetében a hitelfelvevőnek a forinthiteleknél alacsonyabb nominális kamattal, viszont valamilyen mértékű árfolyamkockázattal kell számolnia.

Kérdéses: milyen mértékű az árfolyamkockázat; reálisan számolhatunk-e azzal, hogy az árfolyamkockázat miatt a devizában hitelt felvevő háztartásokat súlyos veszteségek érhetik.

Valós-e az a félelem, amit az utóbbi időben - kampánycéllal - kormánypárti és ellenzéki oldalon egyaránt hangoztattak: „bekövetkezhet a forint tartós és jelentős mértékű gyengülése, s ha ez bekövetkezik, akkor a devizában eladósodottak törlesztési terhei akár elviselhetetlen mértékben is megnövekednek".

A Bankszövetség szakmai indokok alapján elveti a forintgyengülés lehetőségét:

Ám nemcsak a reálértelemben vett tartós forintgyengülést zárhatjuk ki a lehetséges jövőbeni forgatókönyvek közül, hanem a ***forint jelentős és tartós nominális gyengülését is.***

Az elmúlt évek árfolyam alakulása mutatja, hogy a forint árfolyam leginkább akkor gyengült meg időlegesen, ha a világgazdaságban, vagy a régióban történt valamilyen jelentős esemény (pl. 1998 őszén az orosz válság). Ma a gazdaság - az államháztartás minden gondjával együtt is - gyorsan fejlődik, s erősebb, mint korábban, a befektetők hozaméhsége pedig tartósan erősnek tűnik.

A Bankszövetség a tájékoztatója végén megállapítja, hogy „mivel a devizahitelek túlnyomó többsége hosszabb lejáratú, az esetleges néhány napos árfolyam ingadozás a törlesztési terheket érdemben nem változtatja meg". „Nyugodtan választhatják, a hitel törlesztési terhét jelentősen és tartósan megnövelő árfolyammozgás valószínűleg nem lesz".

Összefoglalva

Mindezek miatt reálisan nem lehet azzal számolni, hogy 2006-2007-ben a forint akárcsak megközelítené a 270-275 forint/euró árfolyamot, amely árfolyam mellett a devizahitelek kamatelőnye már megszűnik a forinthitelek kamataihoz képest (feltételezve, hogy a deviza és a forint kamatok nem változnak). 270-Ft-nál gyengébb az elmúlt hat évben ***pár nap kivételével sosem volt a forint***, és tartós 270 HUF/EUR árfolyam bekövetkezése egyáltalán nem is várható.) Mivel a devizahitelek túlnyomó többsége hosszabb lejáratú (lakás- és gépkocsi finanszírozási) hitel, az esetleges néhány napos nagyobb árfolyam ingadozás a törlesztési terheket érdemben nem változtatja meg.

Mindez azt jelenti: a hosszabb lejáratú hitelt felvenni szándékozók nyugodtan választhatják a pénzintézetek által kínálat devizaalapú hitelkonstrukciókat is; a hitel futamideje alatt a hitel törlesztési terhét ***jelentősen*** és ***tartósan*** megnövelő árfolyammozgás valószínűleg nem lesz.

Budapest, 2006. január 26.

Ennek megfelelően tájékoztatták a fogyasztókat is a banki ügyintézők a szerződéskötések során. Hasonló ismeretekkel jelentek meg cikkek az újságokban is.

Vésztartalék kell a devizahitelhez

MAGYAR HÍRLAP | 2006. DECEMBER 12., KEDD

A devizahitelek térnyerésével a lakosság egyre ritkábban foglalkozik a törlesztőrészletekkel. Pedig egy árfolyamgyengüléssel tíz-tizenöt százalékkal is többet fizethetünk.

A forint- és devizahitel-kamatok közötti jelentős különbség miatt napjainkban még mindig a devizahitel felvétele tűnik kedvezőbbnek. A hitelfelvevőnek azonban érdemes egy a felvett összeghez képest tíz-tizenöt százalékos keretet félretennie. Minderre az esetleges kedvezőtlen árfolyam-elmozdulás miatt van szükség – mondja az ingatlanlízing-finanszírozással foglalkozó Central European Credit Ingatlanhitel Zrt. (CEC).

A társaság szerint annak ellené-

Egy nagyobb gyengülés hatása ezer forintokban mérhető

vennunara hozmos toryontasaspor ma már csaknem harmincmilliárd forint deviza alapú kilesön.

A társaság szerint ha dönteni kell a forint vagy a deviza alapú jelzáloghitel között, azt kell mérlegelni, hogy a devizahitel alacsonyabb kamatlába fejében vállalja-e az ügyfél a forint árfolyamának jövőbeli kedvezőtlen változásából eredő kockázatokat. Sőt ez esetben azt is fel kell mérni, hogy a devizahitel alacsonyabb kamata mekkora forintgyengülést képes ellensúlyozni. A lakosságnak megoldást jelenthet, ha az adós megtakarításainak egy részét a hitel devizájában tartja: ekkor, bár alacsonyabb betéti kamatot kap, az elhelyezett összeg erejéig mentesül a havi törlesztőrészletnek az árfolyamváltozásból eredő emel-

„A hitelfelvevőknek azonban érdemes egy a felvett összeghez képest 10-15%-os keretet félretennie. Minderre az esetleges kedvezőtlen árfolyam-elmozdulás miatt van szükség ”

2006. június. 26. 12:06 · Utolsó frissítés: 2006. június. 26. 12:07 · GAZDASÁG

Mennyit veszíthetnek a devizában eladósodottak?

szerző:
MTI/hvg.hu

0
Ajánlom

Az év eleje óta jelentősen gyengült a forint a svájci frankhoz (CHF) és az euróhoz (EUR) képest, ami megdrágítja a devizahiteleket, és ráadásul a frank- és eurókamatok is emelkedtek. A további árfolyamkilátásokról egyik hitelintézetnél sem kívántak jóslatokba bocsátkozni.

„Azok, akik hosszú futamidejű devizahitelt vettek fel, kedvezőbb helyzetben vannak, mert esetükben az árfolyam-ingadozások hosszú távon kiegyenlítődnek, a rövid futamidejű hitelek esetében azonban veszteségekkel kell kalkulálni. A bankok szerint azonban a devizahitelek még most is előnyösebbek a forinthiteleknél.”

Nem kell félni a devizahiteltől

NAPI GAZDASÁG 2006.04.11. 08:03

Ritkán számolunk azzal, amikor devizahitelt veszünk fel, hogy jelentősen csökkenhet a forint árfolyama - derül ki egy banki felmérésből. Ez azonban mégsem jelent veszélyt, még húszszázalékos árfolyamcsökkenésnél is csak a törlesztők 3 százaléka nem tudna fizetni.

A devizaalapú hitelekkel kapcsolatban folyamatosan felmerülő kifogások döntően alaptalanok - derül ki a Raiffeisen Bank vizsgálataiból. A hitelintézet szakértői szerint az igaz, hogy az ügyfelek nem megfelelően kalkulálnak az esetleges forintgyengülés hatásaival, amikor döntésüket egyértelműen az alacsonyabb hitelkamatok és a kisebb törlesztőrészlet alapján hozzák meg.

„A devizaalapú hitelekkel kapcsolatban folyamatosan felmerülő kifogások döntően alaptalanok.”
„A bank modellszámításait úgy alkotta meg, hogy a hétszázalékos átlagos árfolyammozgás helyett úgynevezett stressz-szcenáriót alkalmazott. A szimuláció során azzal a feltételezéssel élt, hogy azoknak az ügyfeleknek egy része, akik havi törlesztési kötelezettsége a kedvezőtlen árfolyam-elmozdulás következtében a hitelezési kapacitásuk fölé kerül, azonnal fizetésképtelenné válik. Eszerint a forint 20 százalékos értékvesztése esetében is maximum 3 százalékkal növekedne a bedőlési arány a fedezet nélküli kölcsönök esetében - mondta el Felcsúti Péter, a (Raiffeisen) bank vezérigazgatója.”

A lakosság, a családok, a fogyasztók megnyugodtak, nem féltek a devizahiteltől. Mindenki megtanulta, az árfolyam mehet felfelé is, mehet lefelé is, azonban hosszútávon az árfolyamváltozások hatása kiegyenlíti egymást.

Az Állami Számvevőszék „Jelentés a lakástámogatási rendszer hatékonyságának ellenőrzéséről” címmel 2009-ben készített egy tanulmányt. Ennek ugyan nem volt témája a devizahitelezés vizsgálata, azonban az elterjedését ismerteti. Öt év alatt, 2004 és 2008 között összesen, közel 2,5 milliárd forint értékben engedélyeztek devizalapú lakáshiteleket.

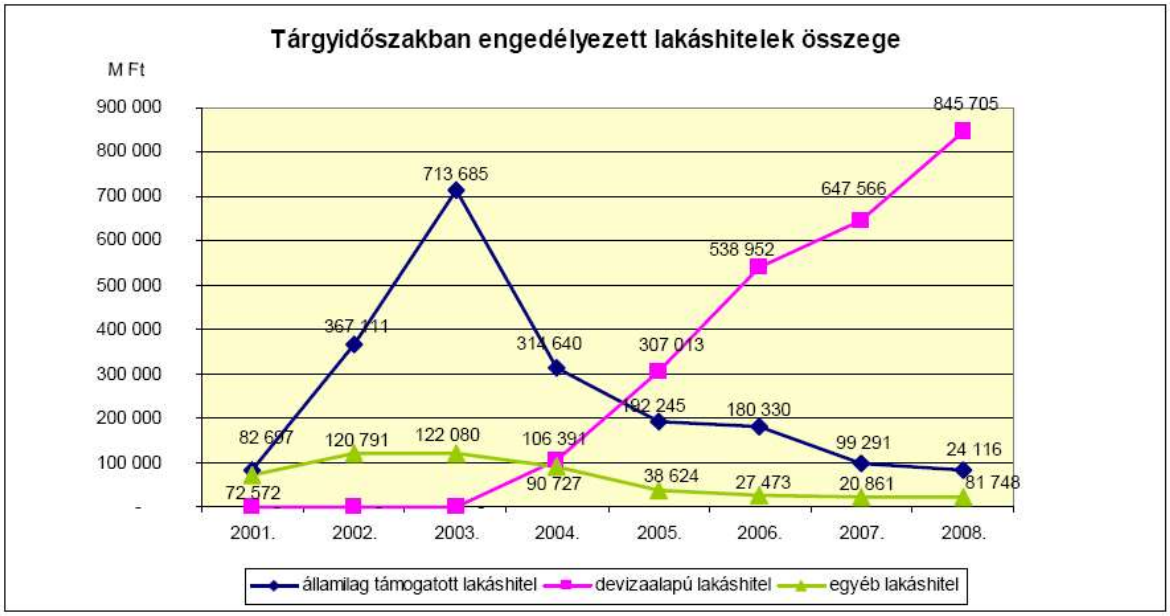

Az ÁSZ jelentése tartalmazza, hogy 2008-ban már nagyon jelentősen megnőtt a „nem fizetők” száma:
„A Központi Hitelinformációs Rendszerben (KHR) nyilvántartott élő lakossági hitelmulasztások (nem fizetések) száma 2008-ban 55%-kal emelkedett (433 ezerről 669 ezerre). A rendszerben nyilvántartott összes – élő és lezárt – lakossági mulasztás száma 2008 végén mintegy 999 ezer volt.”

Az MNB ábrája a devizahitelezés elterjedéséről:

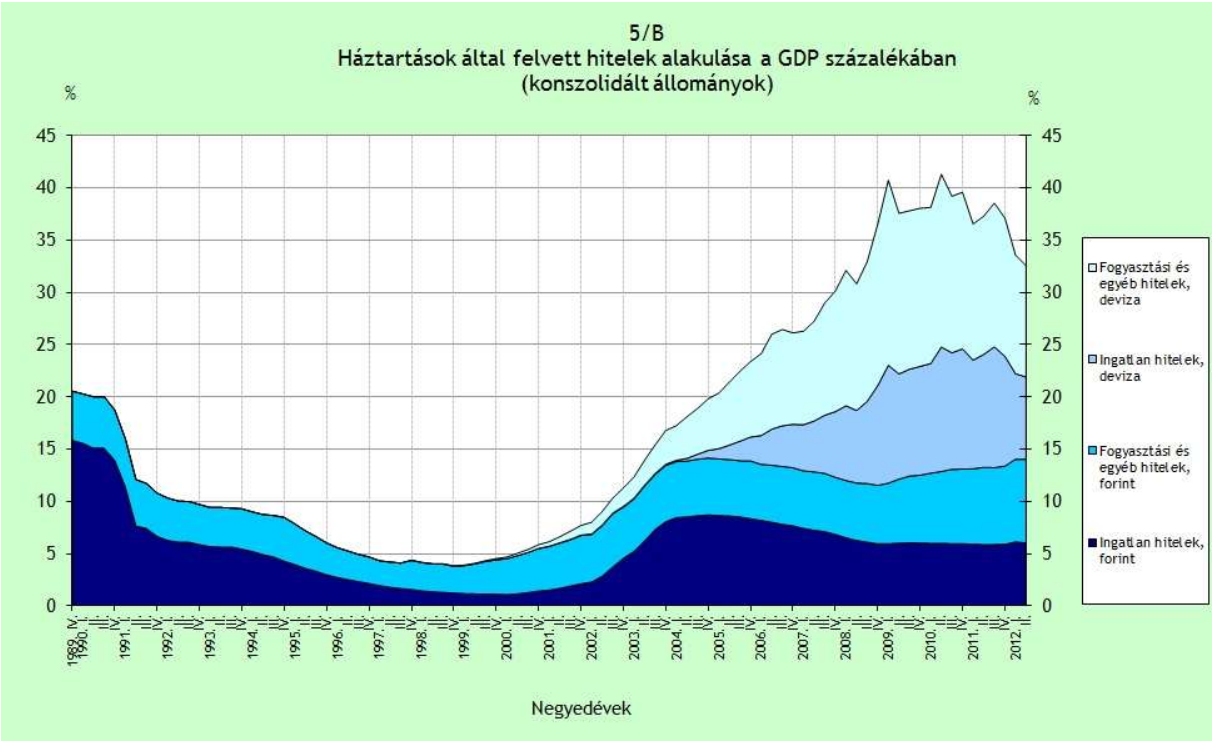

2010-re lezárult a devizahitelek kihelyezésének az időszaka.
Balás Tamás és Nagy Márton az MNB munkatársai ekkor összegezték, hogy milyen hatalmas „eredményt” értek el a bankok pár év alatt. Felépült a „lakossági deviza hitelállomány”:

1. táblázat

A háztartások hitelállománya és ügyletszáma

(2010. június 30.)

	Állomány (Mrd Ft)			Szerződések száma* (ezer darab)		
	Forint	Deviza	Összesen	Forint	Deviza	Összesen
Teljes hitelállomány	3333	7266	10 599	2800	5600	8400
ebből: jelzáloghitelek	1667	5474	7 141	300	1000	1300
ebből: lakáshitelek	1527	3089	4 616	295	550	845

Megjegyzés: A szerződések száma becslésen alapul.

Forrás: MNB.

* Jelen cikk a szerzők nézeteit tartalmazza, és nem feltétlenül tükrözi a Magyar Nemzeti Bank hivatalos álláspontját.

„A magas devizahitel-állomány kiépülésének három fő állomása volt. A devizahitelezés 2000-ben jelent meg a magyar háztartási hitelpiacon, elsőként a gépkocsi-finanszírozásban. A devizahitelek növekedését szinte teljes egészében ez a hiteltípus adta 2000–2003 között. A devizaalapú lakáshitelek az állami lakáshitel-támogatási program megszüntetéssel egyenértékű szigorítása után, 2004-től kezdtek elterjedni. Röviddel ezután, 2004–2005-ben megjelentek a szabad felhasználású devizaalapú jelzáloghitelek is, ami újabb lendületet adott a lakossági devizaadósság felépülésének”

A szerzők arra is rávilágítanak, hogy két ok miatt tudott a devizahitel ilyen hatalmas „sikert” elérni:
„A devizahitelezés egyik fő okaként az irodalom a belföldi és a külföldi kamatok különbözetét említi. Mivel a fedezett kamatparitás a gyakorlatban rövid távon nem feltétlenül érvényesül, a nominális kamatkülönbözet szerepet játszik a háztartások hitelfelvételi döntésében.”

Valóban a kamatparitás pont a devizahitelezés időszakában, 2001 és 2008 vége között nem érvényesült a deviza árfolyamokban, majd az „érvényesülés” nagyon rövid időn belül bekövetkezett, és az „érvényesülés” a mai napig is tart. Ezt bizonyítja, hogy a 2008-as válság óta is tart a forint gyengülése.
Több százezer magyar család a mai napig sem tud arról, hogy létezik olyan, hogy „kamatparitás”… ! A jelentőségével sincsenek tisztában!

Már ekkor, 2010-ben felmerült a helyzet megoldására a devizahitelek forintra váltása.
„A külföldiek csak sokkal gyengébb árfolyam és sokkal magasabb kamatok mellett vennék át a teljes pozíciót. A háztartások teljes pozícióját az állam vagy a jegybank képes a forint árfolyamának azonnali gyengülése nélkül átvenni, ez azonban az állam magasabb devizaeladósodottsága miatt növelheti Magyarország sérülékenységét, ami közvetetten mégis árfolyam gyengüléshez vezethetne.”

Mint utólag kiderült, a kormányzat szándékosan úgy döntött, hogy csak a lakosság egy részének biztosítja ezt a kedvezményes megoldást.

Nagy Márton 2015-ben az ELTE devizahiteles konferenciáján azzal magyarázta a devizahitelek gyors elterjedését, hogy a lakosság nem „észlelte” az árfolyamkockázatot, mert a stabil forint árfolyam „elfedte”:

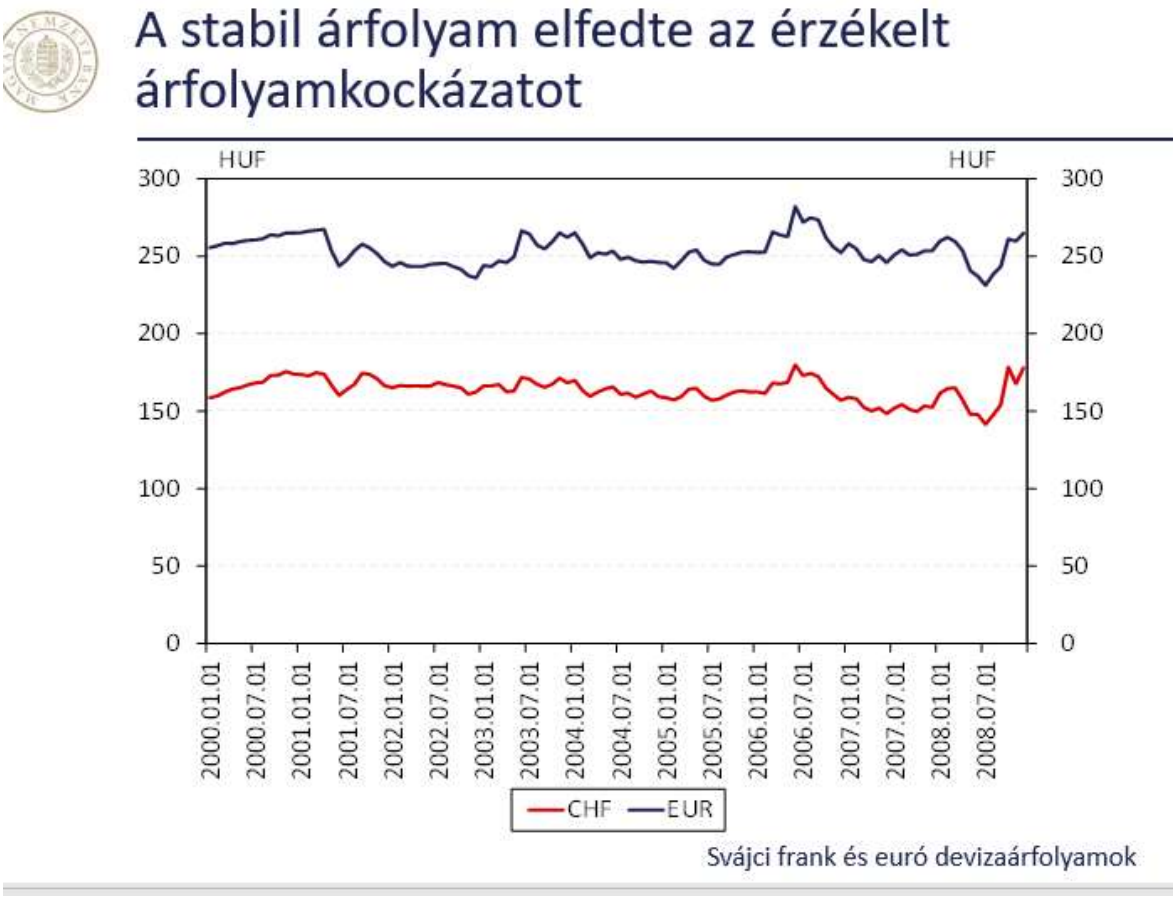

A pénzügyi fogyasztóvédelmi hatósági feladatot ellátó MNB ügyvezető igazgatóban fel sem merül, hogy a lakosságnak nem „érzékelnie” kell bármit is, hanem a banknak kell teljeskörű tájékoztatást adni. Ez egy újabb olyan pont, ami indokolja a pénzügyi fogyasztóvédelem újra gondolását devizahiteles téren.

Az MNB adatbázisa alapján saját készítésű ábrák mutatják meg, hogy milyen mértékben adósodott el devizában a lakosság pár év alatt (az összegek milliárd forintban):

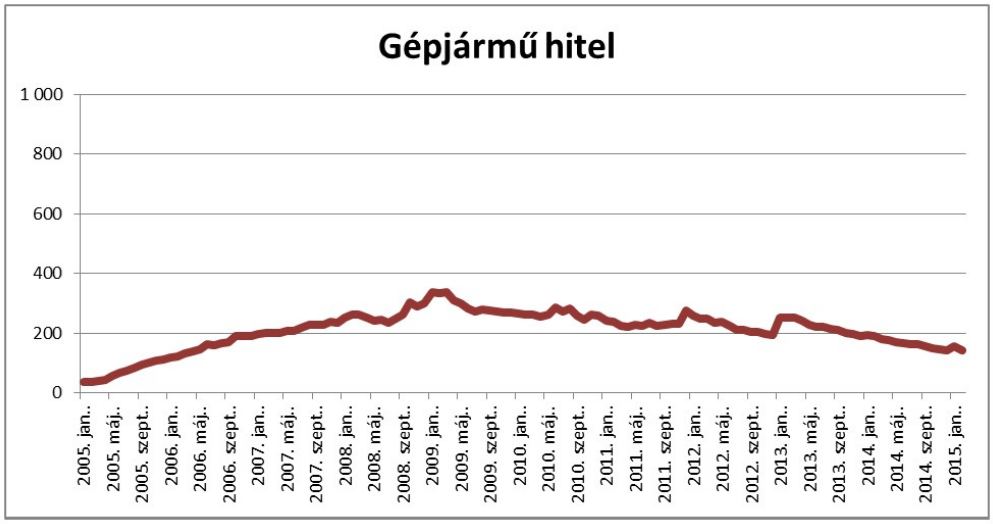

2011-ben a Központi Statisztikai Hivatal is készített összegzést:

„A hitelek fajtáit külön-külön vizsgálva elmondható, hogy összességében 725 ezer háztartás rendelkezett jelzálog alapú hitellel, amin belül majd 80%-os (576 ezer) a lakásvásárlási céllal felvett kölcsönök aránya.

A nem jelzálog alapú hitelek közül a különböző fogyasztási cikkekre (gépjármű-, bútor-, egyéb árucikk) kölcsönben érintett családok száma meghaladta a félmilliót, a folyószámla-, hitelkártya-tartozások pedig meghaladták a 300 ezres esetszámot.
Az áruvásárlási kölcsönök közül a legtöbb háztartásnak (290 ezer) gépjármű-vásárlási hitele volt, ami az összes háztartás 8%-át jelentette.

Jelentős még a személyi kölcsönt felvevő háztartások száma (268 ezer), de e hiteltípus felvételének konkrét céljáról nincsenek információink.”

1. tábla

A háztartások és a személyek száma és aránya a hitelek halmozódása szerint, 2011

Megnevezés	A háztartások száma, db	A háztartásokban élő személyek száma, fő	A háztartások aránya, %	A háztartásokban élő személyek aránya, %
1 féle hitellel rendelkezik	806 172	2 326 425	21,3	23,6
2 féle hitellel rendelkezik	487 605	1 478 252	12,9	15,0
3 vagy többféle hitellel rendelkezik	399 499	1 331 055	10,5	13,5
Összesen	**1 693 276**	**5 135 732**	**44,7**	**52,1**

A KSH adatai szerint 2011-ben a jelzáloghitelesek közel ötöde, 17,7 %-a „küzdött törlesztési gondokkal”. Ez közel 130 ezer család, háztartás:

2. tábla

A hitelt felvevő és törlesztési gondokkal küzdő háztartások száma és aránya a hitelek fajtája szerint, 2011

A hiteltartozás fajtája	A hitelt felvevő háztartások száma, db	Törlesztési gondokkal küzdő háztartások száma, db	Törlesztési gondokkal küzdő háztartások aránya, %
Jelzálog alapú hitelek	**724 666**	**128 507**	**17,7**
Ebből:			
Lakáscélú jelzáloghitel	576 211	93 256	16,2
Egyéb jelzáloghitel	148 455	35 271	23,7
Nem jelzálog alapú hitelek			
Személyi kölcsön	268 659	46 101	17,2
Autóvásárlási hitel	290 347	21 212	7,3
Lakásfelújítási, bútorvásárlási stb. kölcsön	71 746	5 917	8,2
Áruvásárlási kölcsön	141 577	8 067	5,7
Diákhitel	34 149	2 605	7,6
Egyéb jogcímen felvett hitel	48 694	8 819	18,1
Rendelkezik folyószámlához kapcsolódó hitelkerettel	982 768	264 867	27,0
Rendelkezik hitelkártyával, ügyfélkártyával	264 867	41 978	15,8
Van magánszemély felé kölcsöntartozása	100 206	..	..

Rengetegen kaptak „ajándékba” a devizahitelhez folyószámla hitelszerződést. Mivel a megemelkedett devizahitel törlesztést a családok nem tudták a fizetésükből, a jövedelmükből fizetni, a folyószámla hitelkeret terhére tudták teljesíteni fizetési kötelezettségüket. Új adóssággal fizették ki így a meglévő részletét. A folyószámla hitel visszafizetésével több, mint negyedmillió család, háztartás küszködött. Mindenki számára ismert, az ilyen hiteleknek milyen brutálisan magas a kamatszintje. Ez egy nagyon komoly csapdahelyzet volt. Mindenki várta, hogy a válság elmúljon és a törlesztések összege visszatérjen a vállalt, megfizethető szintre.

A KSH adatai alapján a deviza alapú jelzáloghitel közel 400 ezer háztartást és a bennük élő több mint 1,3 millió személyt érintette.

5. tábla

A jelzáloghitellel rendelkező háztartásokban élő személyek száma és aránya, 2011

Hiteltípus	A háztartások száma, db	A háztartásokban élő személyek száma, fő	A háztartások megoszlása, %	A háztartásokban élő személyek megoszlása, %
Lakáscélú jelzáloghitel				
Devizahitel	287 172	944 848	49,8	49,6
Forintalapú hitel	289 039	959 774	50,2	50,4
Összesen	**576 211**	**1 904 622**	**100,0**	**100,0**
Nem lakáscélú jelzáloghitel				
Devizahitel	110 898	390 503	74,7	77,2
Forintalapú hitel	37 537	115 066	25,3	22,8
Összesen	**148 455**	**505 569**	**100,0**	**100,0**

Közülük 2011-ben már közel 100 ezer család küzdött törlesztési gondokkal, ami közel 330 ezer személyt érintett.

9. tábla

Törlesztési gondokkal küzdő hitelesek száma és aránya az összes hiteles %-ában, 2011

Hiteltípus	A háztartások száma, db	A háztartásokban élő személyek száma, fő	A háztartások aránya, %	A háztartásokban élő személyek aránya, %
Lakáscélú jelzáloghitel				
Devizahitel	60 531	207 416	21,1	22,0
Forintalapú hitel	32 725	122 106	11,3	12,7
Összesen	**93 256**	**329 522**	**16,2**	**17,3**
Nem lakáscélú jelzáloghitel				
Devizahitel	31 690	119 620	28,6	30,6
Forintalapú hitel	3 581	13 906	9,5	12,1
Összesen	**35 271**	**133 526**	**23,7**	**26,3**

Erről az időszakról a kormány honlapja így számol be:
„ A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete adatai szerint 2011. június végén 1.225.419 lakossági jelzálogfedezetű szerződés volt, ezek negyedénél már van valamilyen késedelmi probléma, több mint egytizedüknél (kb. 142 ezer) pedig 90 napon túli az elmaradás.

A PSZÁF becslései szerint a több mint 301 ezer késedelmes tartozás közül mintegy 262 ezer, a mintegy 142 ezer 90 napon túl tartozóból pedig 123 ezer devizaalapú hiteltartozás."
„A kormány számára készült jelentés szerint 2011 nyarán 576 ezer háztartásnak volt lakáscélú jelzáloghitele, 1millió 900 ezer főt - tehát minden ötödik magyar embert - érintett a lakáshitelezés. A háztartások közel felének, 287 ezer családnak (945 ezer fő) devizaalapú, 289 ezer családnak (960 ezer fő) pedig forint alapú jelzáloghoz kötött lakáshitele volt."

A kormány honlapja „Kormányzati intézkedések a lakáshitelesek érdekében (frissített - 2012.06.25.)" című összefoglalóban beszámol arról is, hogy miként lehet javítani devizahitelesek helyzetén:
„A Fidesz-KDNP a 2011. szeptember 7-8-9-i frakcióülését követően javaslatot tett arra, hogy az otthonvédelmi akciótervben már megállapított devizaárfolyamokon - 180 forint a svájci frank, 250 forint az euró és 2 forint a japán jen esetében - tegyék lehetővé a fennálló devizahitelek forintban történő egyösszegű visszafizetését.."
„Orbán Viktor miniszterelnök 2011. szeptember 12-én bejelentette a parlamentben, hogy az erre vonatkozó javaslatot támogatni fogja. Rogán Antal szeptember 16-án terjesztette az Országgyűlés elé a törvényjavaslatot, amelyet szeptember 19-én megszavaztak a képviselők."

Az alábbi ábrán jobban látszik a kedvezményes árfolyamú végtörlesztés „ devizahitel állomány csökkentő hatása":

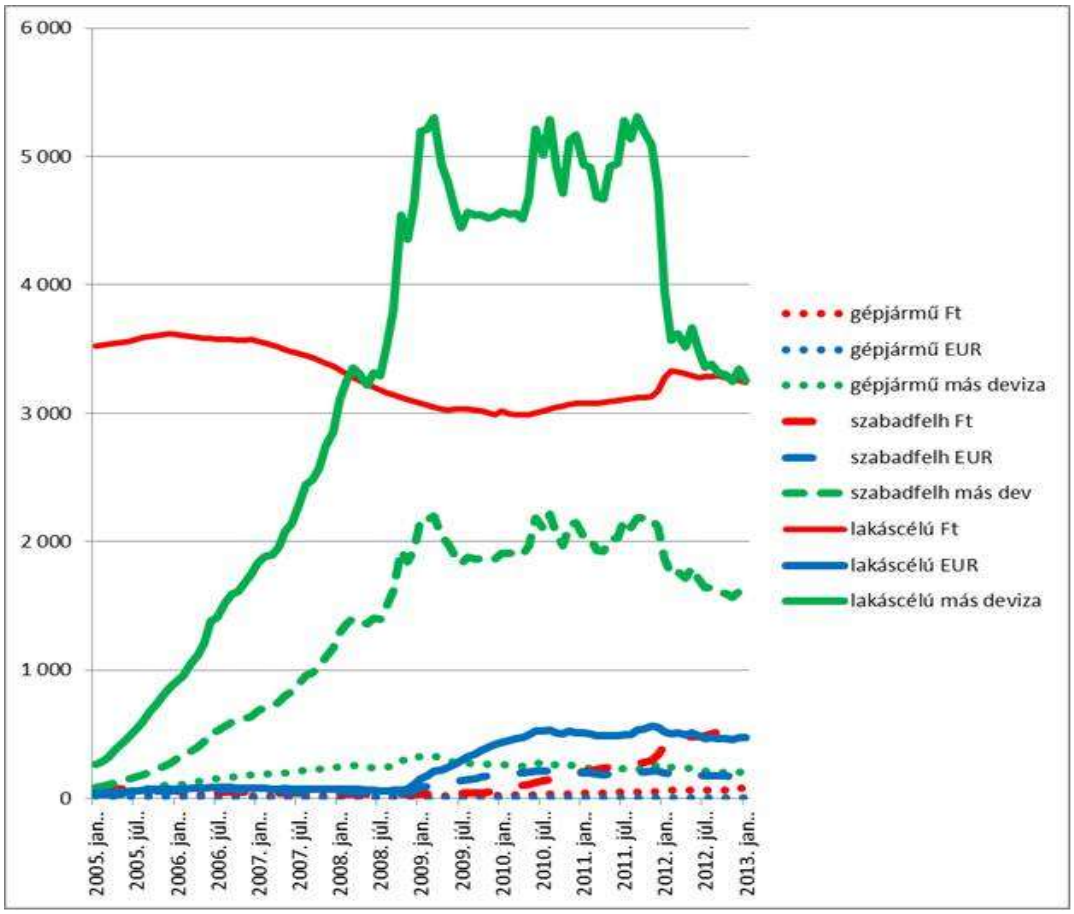

Az is látszik, hogy a forint hitelállomány nem nőtt jelentősen. A bankok mindent elkövettek, hogy ne kapjanak forint hitelt a fogyasztók azért, hogy a számukra mérgező devizahiteltől megszabaduljanak. Így elsősorban azok tudtak kimenekülni a devizahitel csapdájából, akik már eleve „befektetés céllal" vették fel a devizahitelt, volt jelentős forint megtakarításuk, melyet végtörlesztésre tudtak fordítani. Kis százalékban tudtak ezzel a lehetőséggel azok élni, akik nyaralójukat, autójukat adták el gyorsan (és így a piaci ár alatt), vagy rokonoktól, ismerősöktől kértek kölcsön pénzt.

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete a 2012. március 12.i, „Gyorselemzés a végtörlesztésről" című jelentésében számol be arról, hogy az érintettek kevesebb, mint negyede tudott élni a kedvezményes lehetőséggel:
„2012. február 29-én lezárult a deviza jelzáloghitelek kedvezményes rögzített árfolyamon történő végtörlesztési folyamata. A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által közzétett adatok alapján a lakosság a 2011. szeptember végén még 5.600 Mrd Ft-nyi jelzálog-fedezetű devizahitel állományának forintban számítva valamivel több, mint 24%-át, devizában számítva 23,3%-át törlesztette kedvezményes árfolyamon."

A Magyar Bankszövetség az Alkotmánybíróságon támadta meg a kedvezményes végtörlesztést lehetővé tevő törvényt. Ebben összesítik, hogy hányan éltek a lehetőséggel és megadják azt is, hogy a bankrendszert milyen hatalmas kár érte.

2.Melléklet

A végtörlesztés bankokra (részvénytársasági hitelintézetekre és hitelintézeti fióktelepekre) gyakorolt hatása 2012. január 30-ig **200,8 mrd HUF** volt. Ezt a számot a PSZAF által közölt adatokból állítottuk elő oly módon, hogy kivontuk az aktuális árfolyamon és a végtörlesztési árfolyamon vett értékeket egymásból és a különbséget megszoroztuk 0,7-tel, mivel az NGM és a Magyar Bankszövetség megállapodása szerint a veszteség 70%-át a bankok, 30%-át a költségvetés vállalja. **A fenti 200,8 mrd. HUF-os veszteség februárban néhány tízmilliárd HUF-fal tovább fog növekedni.**

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGA
Ügyszám: IV/2487-0/2012
Érkezett: 2012 FEBR 27
Példány:
Kézbesítő iroda:
Melléklet: db

Kedvezményesen végtörlesztett deviza alapú kölcsönök

	Megnevezés	2012.01.30.[3]			2012.01.30	2012.01.30
		Száma (db)	Összege (millió Ft)		millió Ft	millió Ft
			aktuális árfolyamon[1]	végtörlesztési árfolyamon[2]	aktuális-végtörlesztési	0,7*(aktuális-végtörlesztési)
Pénzügyi intézmények összesen (1.+2.+3.+4.)		141 976	1 073 709	775 999	297 710	208397
a	EUR alapú devizakölcsönök	1 689	8 239	6 732	1 508	1055
b	CHF alapú devizakölcsönök	136 985	1 028 854	744 707	284 147	198903
c	JPY alapú devizakölcsönök	3 302	36 616	24 560	12 056	8439
1.	Részvénytársasági hitelintézetek	132 394	983 100	711 007	272 093	190465
1. a	EUR alapú devizakölcsönök	1 644	7 272	5 966	1 306	914
1. b	CHF alapú devizakölcsönök	127 466	939 434	680 624	258 809	181167
1. c	JPY alapú devizakölcsönök	3 284	36 394	24 416	11 978	8385
2.	Szövetkezeti hitelintézetek	1 373	8 751	6 322	2 429	1700
2. a	EUR alapú devizakölcsönök	10	38	34	4	3
2. b	CHF alapú devizakölcsönök	1 363	8 713	6 288	2 425	1698
2. c	JPY alapú devizakölcsönök	0	0	0	0	0
3.	Hitelintézeti fióktelepek	5 944	52 674	37 916	14 758	10331
3. a	EUR alapú devizakölcsönök	23	108	87	21	15
3. b	CHF alapú devizakölcsönök	5 921	52 566	37 829	14 737	10316
3. c	JPY alapú devizakölcsönök	0	0	0	0	0
4.	Pénzügyi vállalkozások	2 265	29 185	20 755	8 430	5901
4. a	EUR alapú devizakölcsönök	12	821	644	177	124
4. b	CHF alapú devizakölcsönök	2 235	28 142	19 966	8 175	5723
4. c	JPY alapú devizakölcsönök	18	222	144	78	55
	Részvénytársasági hitelintézetek+Hitelintézeti fióktelepek vesztesége					200796

Megjegyzések:

[1] Aktuális árfolyam: a végtörlesztés időpontjában a számviteli politikában rögzített, az adatszolgáltató által a deviza eszközök és források értékelésénél alkalmazott árfolyam.

[2] Végtörlesztési árfolyam: a Hpt. 200/B. § (1) bekezdésben meghatározott devizaárfolyam. 180HUF/CHF, 250 HUF/EUR, 200 HUF/100 JPY

[3] Az összesített adatok 16 részvénytársasági hitelintézet, 12 szövetkezeti hitelintézet, 1 hitlintézeti fióktelep és 6 pénzügyi vállalkozás esetében a jan. 30-i adatokat, a többi intézmény (11 részvénytársasági hitelintézet, 87 szövetkezeti hitelintézet, 2

Akik végtörlesztettek, azok már kimaradtak a további nyilvántartásokból. Az egy évvel későbbi állapotot mutatja az MNB adataiból összegzett saját készítésű táblázat:

A háztartási szektor részére nyújtott hitelállomány összetétele (MNB)			
2013 június	db kölcsön	milliárd Ft összesen	problémás
forint lakáshitel piaci	259 540	604,3	18,9%
forint lakáshitel támogatott	242 575	881,7	8,3%
forint szabadfelhasználású jelzálog	138 368	406,7	38,4%
forint személyi hitel	643 926	253,7	25,6%
forint gépjárműhitel	100 638	97,6	66,9%
forint folyószámlahitel	2 869 593	204,5	19,1%
deviza lakáshitel	222 946	1 812,4	52,3%
deviza szabadfelhasználású jelzálog	279 838	1 682,1	67,1%
deviza személyi hitel	130 148	61,9	54,9%
deviza gépjárműhitel	154 624	222,9	26,8%
van még egyéb			
összesen	5 469 172	6 597,2	42,0%

A késedelembe esett hitelek összértéke meghaladta a 2.000 milliárd forintot.

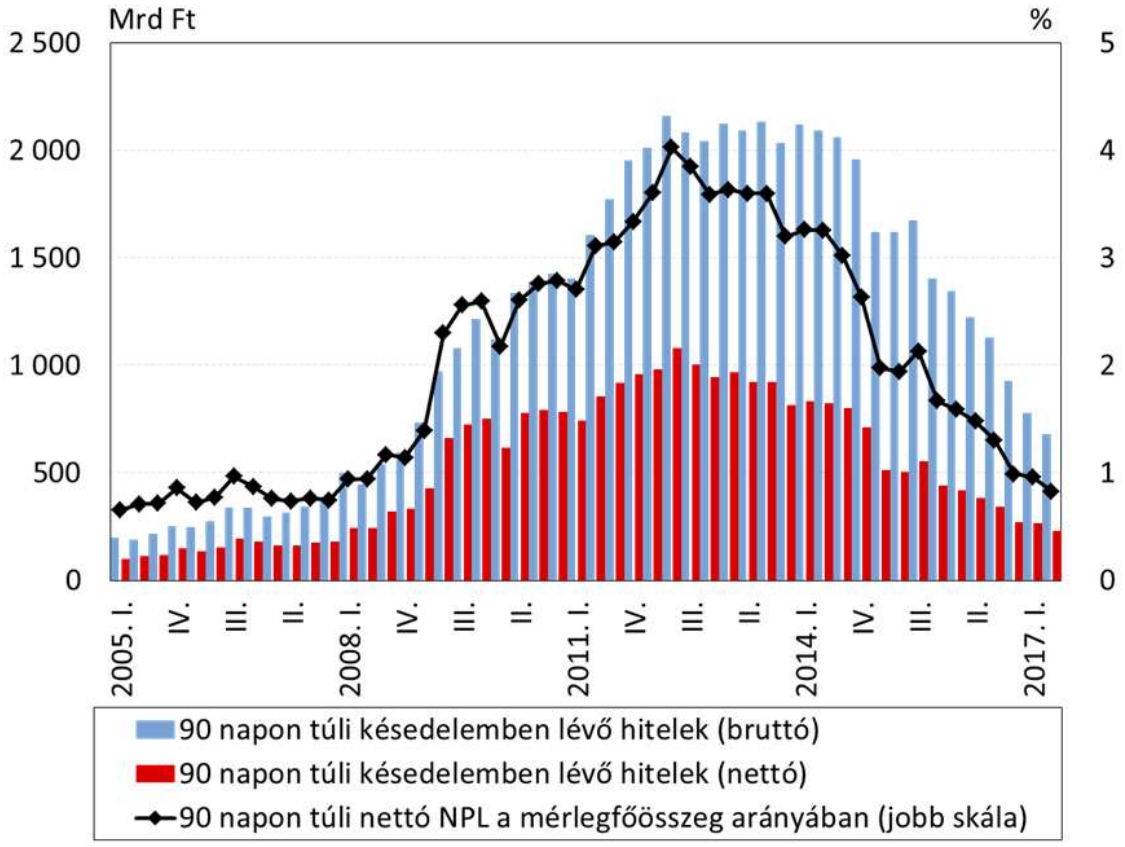

Dr. Balog Ádám és Nagy Márton az MNB középvezetőiként 2013 nyarán megállapították: „A válság előtti optimista hangulatban a devizahitel egy látszólag olcsó lehetőség volt arra, hogy a remélt jövedelemfelzárkózás várt gyümölcseit egy háztartás hamarabb élvezhesse. A devizahitel kockázatait a forint stabil árfolyama viszont teljesen elfedte.”

Az alábbi táblázattal ismertették az akkori elkeserítő állapotot:

1. táblázat: A bankrendszer deviza alapú jelzáloghitel-állományának megoszlása (2013. június)

	Összesen		Nemteljesítő		Teljesítő		Átstruktúrált (nincs fizetési késedelem)	
	Állomány (Mrd Ft)	Szerződésszám (ezer db)	Állomány (Mrd Ft)	Teljes hitelállományában százalékában (%)	Állomány (Mrd Ft)	Teljes hitelállományában százalékában (%)	Állomány (Mrd Ft)	Teljes hitelállományában százalékában (%)
Lakáscélú	1828	222	294	16	1534	84	135	8
Szabadfelhasználású jelzáloghitel	1697	279	437	26	1260	74	202	16
Összesen	3525	501	731	21	2795	79	337	10

Forrás: MNB, PSZÁF.

„A felvételkori törlesztőrészlethez képest pedig több mint 70 százalékkal nőttek a svájci frank alapú jelzáloghitel adós terhei.”

1. ábra: Egy tipikus svájci frank alapú jelzáloghitel-adós havi törlesztőrészletének alakulása egy hasonló forinthitellel összehasonlítva

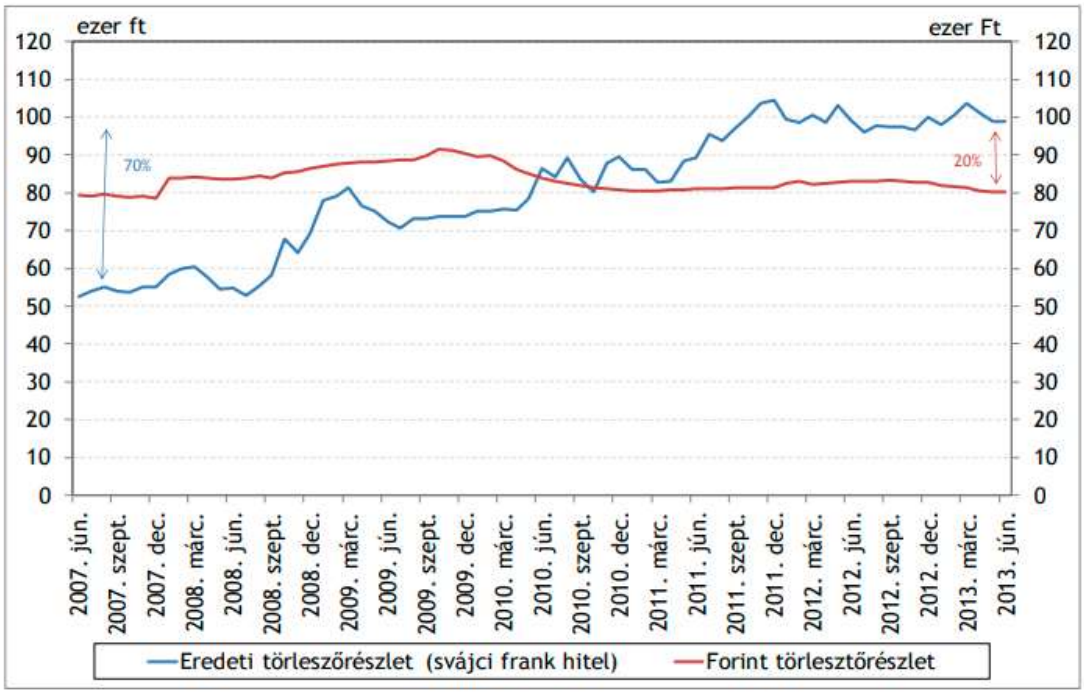

gyzés: 2007 közepén 7 millió forint felvett hitelösszeg, 20 éves futamidő mellett. Svájci frank alapú jelzáloghitel esetén 7 ék (felár 4 százalék), forinthitel esetén 13,5 százalék THM (5,5 százalék kamatfelár).

„…a forint és svájci frank közötti árfolyamváltozás miatti átértékelődés hatására a fennálló tőketartozás forintban kifejezve - a tőketörlesztések ellenére is - jelenleg 30 százalékkal nagyobb, mint az eredeti felvett hitelösszeg.”

2. ábra: Egy tipikus svájci frank alapú jelzáloghitel adós fennálló tőketarozásának alakulása

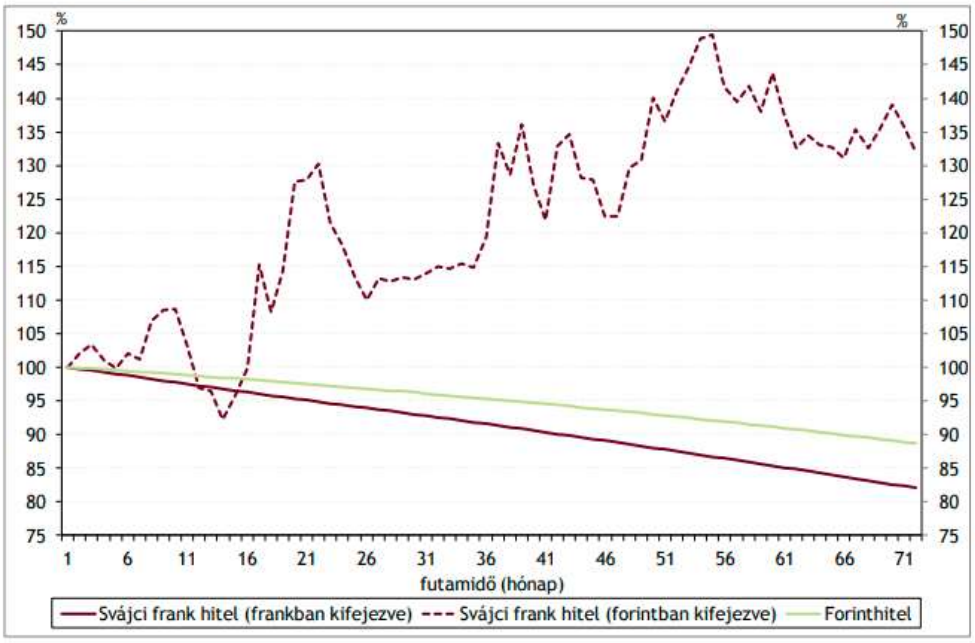

Megjegyzés: 2007 közepén 7 millió forint felvett hitelösszeg, 20 éves futamidő mellett. Svájci frank alapú jelzáloghitel esetén 7 százalék (felár 4 százalék), forinthitel esetén 13,5 százalék THM (5,5 százalék kamatfelár).

A megdöbbentő tény másként fogalmazva:
Az adós hat éven keresztül pontosan fizet (2007 és 2013 közepe között), azonban az adóssága nem hogy csökkenne, 30 százalékkal magasabb, mint az az összeg, amit a banktól kapott. A „tipikus” példában az adós kapott 2007 nyarán 7 millió forintot, és 2013 nyarán 9,1 millió forint az adóssága!
Közben a havi törlesztő részlet is egyre magasabb és magasabb lett.

Az MNB munkatársai ezen tények ismeretében javasolták:
„A devizaalapú jelzáloghitel adósok problémájának kezelése sürgető szociál- és gazdaságpolitikai feladat.”

A „feladatot” 2015 elejére végezte el a kormányzat, ekkor minden szerződést újra-futtattak (újraszámoltak a tisztességtelennek minősített elemek nélkül) és az új deviza követelést átszámolták forintra. Az MNB egyik igazgatója 2015 novemberében így foglalta össze egy riportban az újraszámolás és a forintosítás jelentőségét:
„Freisleben Vilmos kifejtette: az elszámolásban érintett 1,9 millió szerződésből 975,5 ezer olyan hitelmegállapodás volt, amelyet korábban már lezártak, azaz visszafizettek az ügyfelek - ők kézhez kapták az elszámolt összeget. Ezeknek a szerződéseknek több mint 50 százaléka gépjárműhitelre vonatkozott.
Az elszámolás nyomán 66,2 ezer szerződés szűnt meg, azaz a visszatérített összegből ki tudták fizetni a még fennálló tartozást - fűzte hozzá a jegybank igazgatója.

Az élő szerződéssel rendelkező ügyfeleknél összességében 549,5 milliárd forinttal csökkent a fennálló tartozások összege, ebből a nem esedékes tőketartozásra elszámolt összeg 474 milliárd forintot tett ki.”

Nagy Márton a forintosítás hatását az ELTE konferenciáján ezzel az ábrával ismertette:

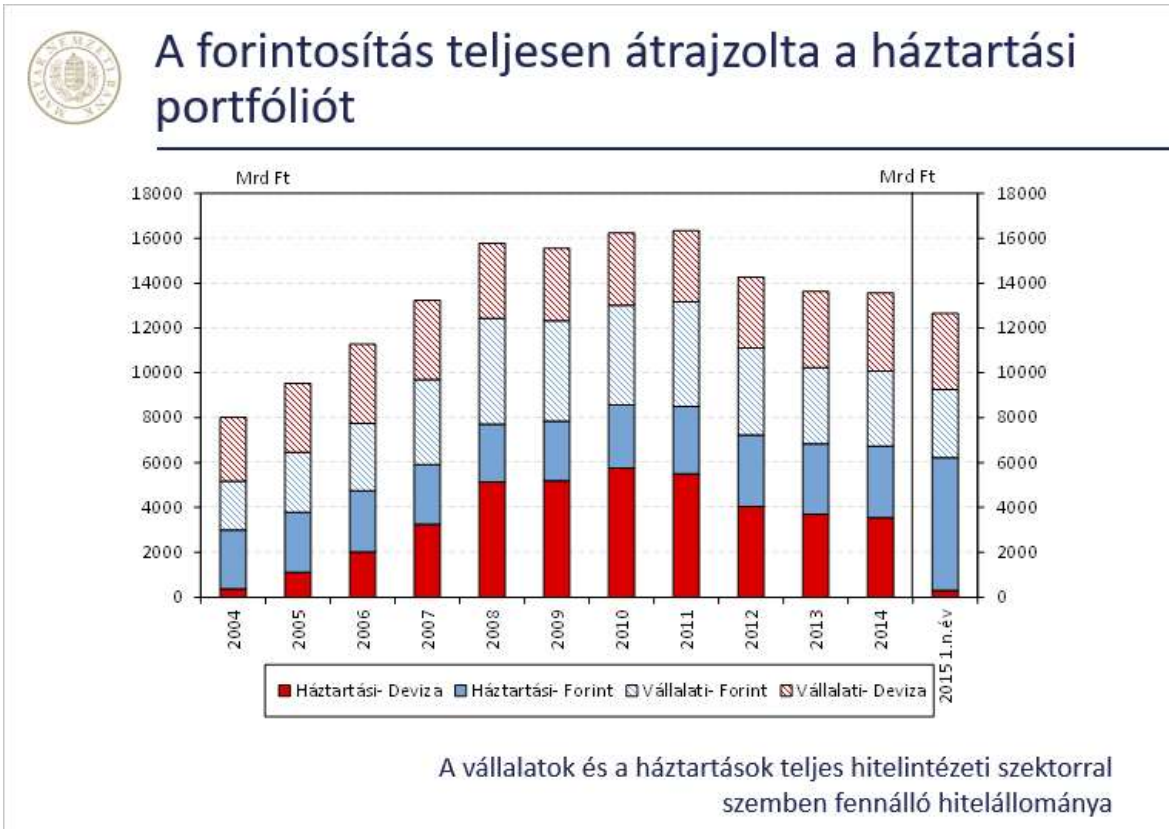

Az egyéni vállalkozók, a pár fős betéti társaságok nem számítanak fogyasztónak, így esetükben semmilyen fogyasztóvédelmi lépés nem történt.

A forintosítás hatására szinte eltűnt a háztartások devizakitettsége

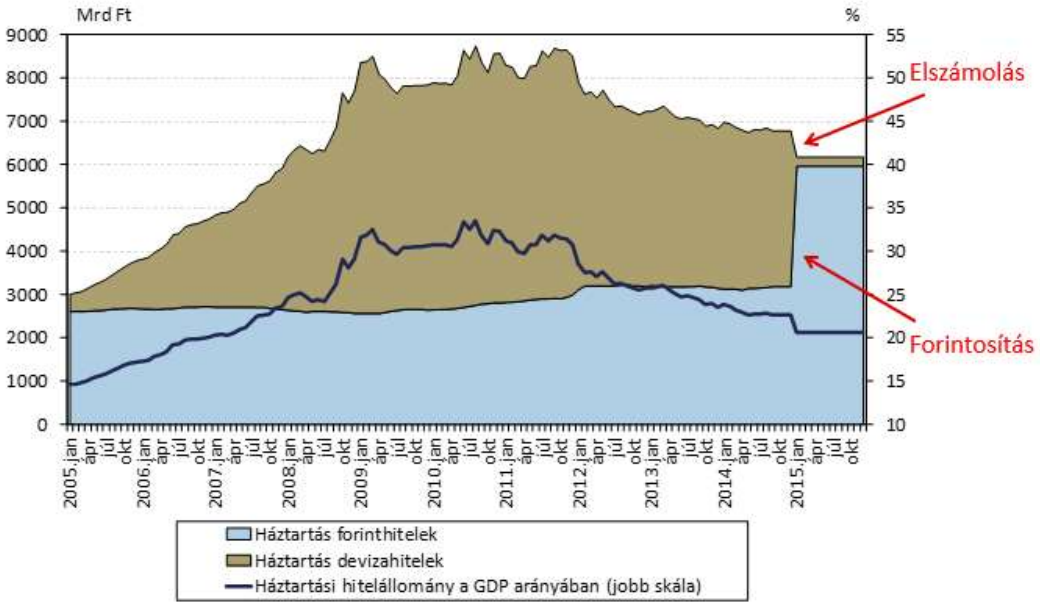

Háztartási hitelállomány devizális bontásban és a GDP arányában

Magyar Nemzeti Bank 17 Forrás: MNB

Nagy Márton ismertette a tisztességtelennek minősített tételeket is.

A jogi bizonytalanság rendeződött

A Kúria 2014. június 16-i jogegységi határozatában:

- Az árfolyamkockázat adósokra hárítása alapvetően nem tekinthető tisztességtelennek.
- Az egyoldalú kamatemelés minden esetben tisztességtelen és jogtalan, amennyiben az adós számára nem világos és transzparens, hogy az egyes körülmények változása milyen mértékben hat ki az adós fizetési kötelezettségeire.
  - A Kúria döntése értelmében a kamatemelések során az arányosság, a ténylegesség és a szimmetria elvét kell figyelembe venni.
- Az árfolyamrés alkalmazása minden esetben tisztességtelennek és semmisnek számít.

Magyar Nemzeti Bank 23 Forrás:

Az árfolyamkockázat jogi megítélése, a történtek alapos feltárása még várat magára. A sommás megállapítás a tények ismeretében teljes mértékben elfogadhatatlan: „az árfolyamkockázat adósokra hárítása alapvetően nem tekinthető tisztességtelennek”.

A forintosítás első körben nem terjedt ki minden devizahitelre. Amelyek kimaradtak:

A fedezetlen hitelekre nem terjedt ki a forintosítás

	Bankrendszer és fióktelepek				Bankrendszer és fióktelepek szövetkezeti hitelintézetekkel és pénzügyi vállalkozásokkal			
	Összesen		NPL		Összesen		NPL	
	Bruttó (mrd Ft)	ezer db	Bruttó (mrd Ft)	ezer db	Bruttó (mrd Ft)	ezer db	Bruttó (mrd Ft)	ezer db
Személyi hitelek - CHF	23	59	6	13	77	88	56	34
Gépjárműhitelek - CHF	140	105	16	13	317	162	46	21
Összesen	**163**	**164**	**22**	**26**	**394**	**250**	**102**	**55**

Fedezetlen svájci frank fogyasztási hitelek volumene és szerződésszáma a pénzügyi közvetítőrendszerben (2014. III. negyedév)

Az újraszámolás és forintosítás előtti állapot lesújtó:

A nemteljesítő jelzáloghitelek komoly pénzügyi stabilitási és szociális problémát jelentenek

A nemteljesítő hitelek megoszlása a szektorban

2014. IV. negyedév	Hitelintézetek			Pénzügyi vállalkozások			Teljes pénzügyi közvetítőrendszer		
	Nemteljesítő hitelek			Nemteljesítő hitelek			Nemteljesítő hitelek		
	Volumene (Mrd Ft)	Aránya (%)	Szerződés szám (ezer db)	Volumene (Mrd Ft)	Aránya (%)	Szerződés szám (ezer db)	Volumene (Mrd Ft)	Aránya (%)	Szerződésszám (ezer db)
Jelzáloggal fedezett hitelek	1 095	20%	133	361	70%	49	1 456	24%	***182***
Jelzáloggal nem fedezett hitelek	182	16%	538	648	55%	1 351	830	36%	1 889
Összesen	**1 277**	**19%**	**671**	**1 009**	**60%**	**1 400**	**2 286**	**28%**	**2 071**

Megjegyzés: A pénzügyi vállalkozások adatai KHR alapján követelési értéken vannak jelölve, azaz az ügyfél mennyivel tartozik.

2014 végén több mint kétmillió szerződés tartozik a „nemteljesítő hitelek” közé. Az ehhez tartozó banki követelés közel 2.300 milliárd forint.

Az MNB adatai alapján, 2015 végén 144.000 nemteljesítő jelzálogszerződés volt, ebből 80.000 szerződést a bankok már felmondtak. 43.000 szerződés volt végrehajtás alatt.

3. ábra: A felmondott jelzáloghitel-szerződések eloszlása a felmondás éve szerint

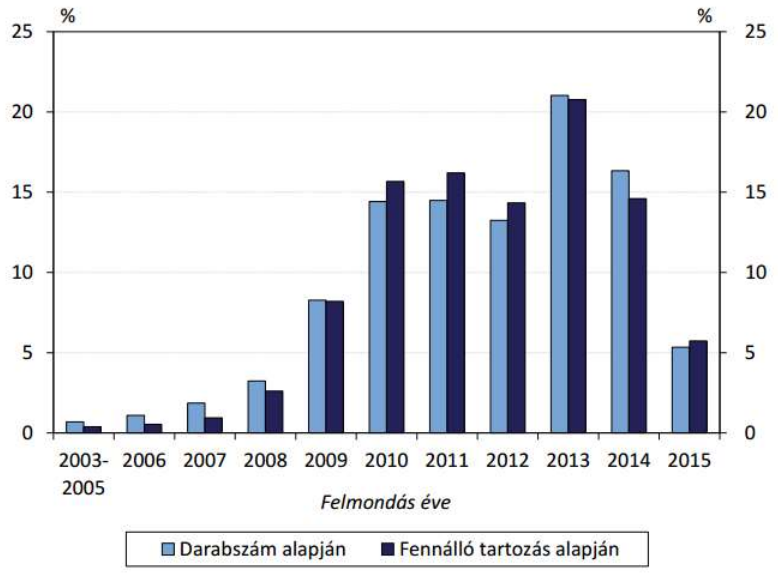

Forrás: MNB jelzáloghitel adatbázis.

Az adatbázis 144 ezer **nemteljesítő szerződés**ének megközelítőleg **55 százaléka** (80 ezer ügylet) **felmondott** hitelügylet, **30 százaléka** (43 ezer szerződés) pedig **végrehajtás alatt** áll.

Az MNB 2017 novemberi adata már az elszámolás és forintosítás utáni állapotot mutatják:

45. ábra: A 90 napon túl késedelmes lakossági hitelek szerződésszáma és a tartozás nagysága termékenként

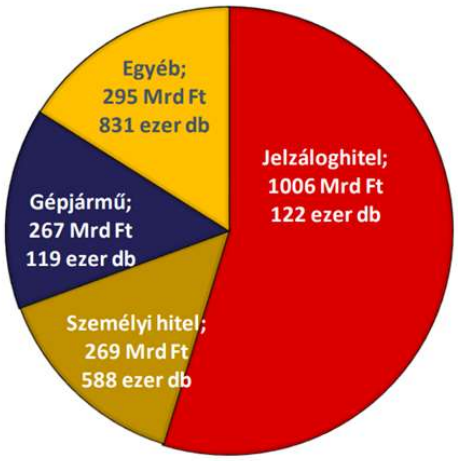

Megjegyzés: Az adatok a teljes pénzügyi rendszerre vonatkoznak. Forrás: KHR, MNB.

Mivel már túl vagyunk a forintosításon, nem lehet elkülöníteni, hogy a tartós elmaradással rendelkezők milyen aránya volt devizahiteles. Ezek az adatok nem tartalmazzák a már felmondott szerződések számát és összegét.

A hivatalos kormányzati álláspont évek óta az, hogy a kormány „megmentette a devizahiteleseket". Így semmi olyan adatot nem hoznak nyilvánosságra, amely ezt a képet rombolná.

Az elszámolással és forintosítással kapcsolatban Matolcsy György az MNB elnöke válaszolt Csárdi Antal országgyűlési képviselőnek 2018. november 27.-én. Részletek:

> ***Összesen hány devizahiteles szerződés került forintosításra?***
> A forintosítással az elszámolást követően összesen 692 ezer deviza alapú hitelszerződés volt érintett, amelyből mintegy 546 ezer szerződés jelzáloggal fedezett, míg 146 ezer szerződés fedezetlen (deviza alapú személyi- és gépjárműhitel) hitelszerződés volt. A forintosítás mellőzését kérőkre tekintettel a ténylegesen forintosított szerződésszám hozzávetőleg 686 ezer volt.
>
> ***Mennyi korábban már felmondott vagy lezárt szerződés került forintosításra?***
> A felmondott szerződések esetében pontos ügyfélszámról, illetve ügyletszámról nem áll rendelkezésünkre információ. Ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy a felmondott szerződések esetében sok esetben már a hitelszerződés felmondását követően forintosításra kerültek a tartozások (tehát a bankok nem devizában tartották nyilván a tartozást a felmondást követően), így e követelések érdemi részét később már nem érintette a törvény által előírt forintosítás.
>
> ***Hányan éltek a végtörlesztés lehetőségével?***
> A kedvezményes végtörlesztés (*2011. évi CXXI. törvény az otthonvédelemmel összefüggő egyes törvények módosításáról*) során a program 2012. február 29-i lezárultáig 170 ezer lakossági hitel végtörlesztése valósult meg összesen 1355 milliárd Ft értékben. Így az árfolyamváltozás hatását kiszűrve a lakossági deviza jelzáloghitel állomány közel 25 százalékkal csökkent.
>
> ***A végtörlesztés után, mennyi szerződés maradt, amit forintosítottak és ez mekkora tőke illetve teljes tartozás összeget tesz ki?***
> Az elszámolást követően összesen 686 ezer deviza alapú jelzáloghitel és személyi- valamint gépjárműhitel szerződés forintosítása történt meg. A forintosított állomány fennálló tőkéje nagyságrendileg közel 3 ezer milliárd forintot tett ki.

2018 nyarán az MNB adatai alapján még több mint 114 ezer jelzálogszerződés volt késedelmes:

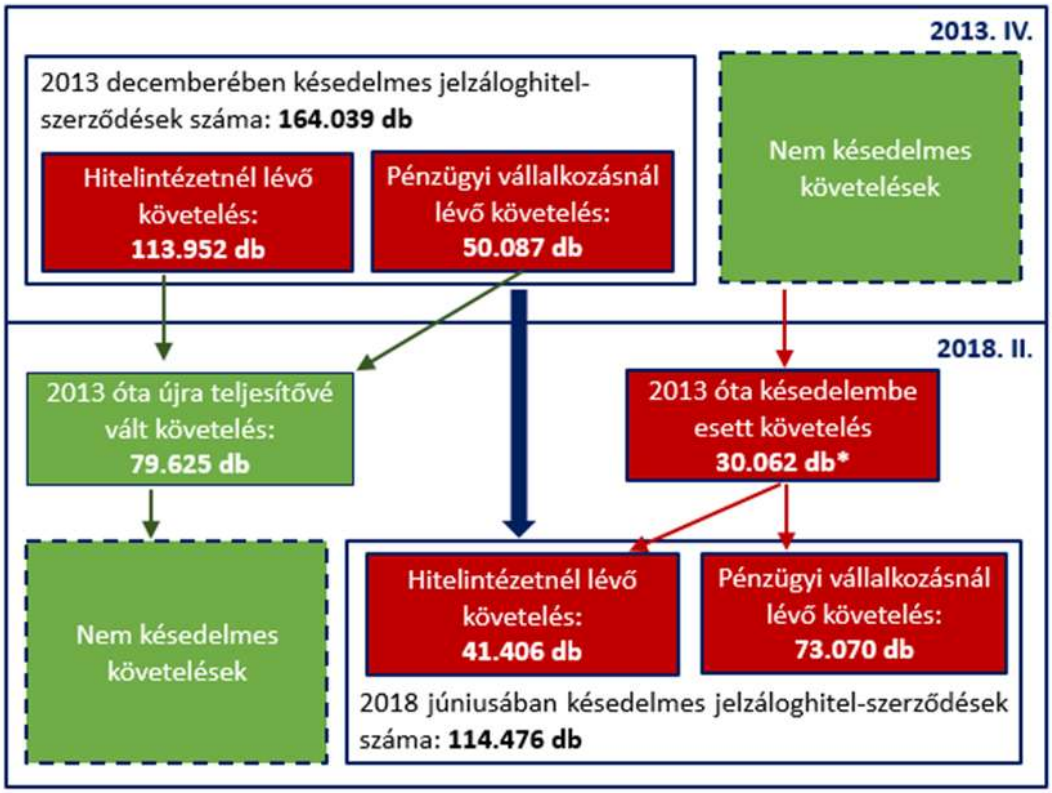

Rendkívül nehéz olyan adatokhoz jutni, hogy hány devizahiteles ellen indult végrehajtás, mennyi árverés történt, hányan vesztették el otthonukat, hány esetben ment ki a rendőrség kilakoltatni a banki károsultakat és hány gyermeket helyeztek állami gondozásba, mert a szülök hajléktalanná váltak.

Arról sincs adat, hogy hányan menekültek lakásukat, rokonaikat, barátjaikat hátrahagyva külföldre.

Sajnos az öngyilkosok számáról sincs megbízható adat.

IGAZSÁGÜGYI MINISZTÉRIUM

Iktatószám: VII-PF/74/2/2017

Bangóné Borbély Ildikó képviselő asszony részére
Magyar Országgyűlés

Budapest

Tisztelt Képviselő Asszony!

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (9) bekezdésében foglaltak alapján írásbeli választ igénylő *„Hány embert lakoltattak ki eddig az Orbán-kormány ideje alatt?"* című, K/16824. számú írásbeli kérdésére — Dr. Trócsányi László miniszter úr megbízásából — az alábbi tájékoztatást adom.

A 2010. és 2012. év között kb. 80 ezer ingatlan, 2013 és 2017 között pedig kb. 240 ezer ingatlan került árverésre meghirdetésre.

Egy újságcikk így összegezte az Igazságügyi Minisztérium válaszát:
„…jelenleg ugyanis 52 484 ingatlan van árverésre meghirdetve, és ezek közül 30 544 esetben fordulhat elő, hogy „sikeres árverést követően önkéntes teljesítés hiányában az ingatlan kiürítésére kerülhet sor", vagyis kilakoltatják az ott élőket."
„2011-ben 1750,
2012-ben 1020,
2013-ban pedig 1300 kilakoltatásra került sor.
2014-ről valamiért nem állnak rendelkezésre adatok
2015-ben összesen 2335 kilakoltatás volt…
2016-ban összesen 3474 kilakoltatást hajtottak végre…
2017 első félévében összesen 1918 kilakoltatás volt"

Végül nézzük meg a devizahitel valóságos jellemzőt. Azokat, melyeket nem ismertettek a fogyasztókkal!

Most csupán a Bankszövetség egyik vezetőjétől és a Kúria válaszleveléből idézek. Ennél bővebb idézethalmaz, tény- és összefüggés ismertetés meghaladja egy petíció kereteit.

International Journal of Engineering and Management Sciences (IJEMS) Vol. 2. (2017). No. 4.
DOI: 10.21791/IJEMS.2017.4.22.

A bankvezetési kultúra változása a gazdasági válság hatására

L. KOVÁCS

Absztrakt. A 2008/11-es globális gazdasági válság eredetét az elemzők jellemzően az amerikai másodrendű jelzálogpiaci válságra vezetik vissza. A gazdasági válság bizalmi válságba ment át, mely időben elhúzódást, hatásában pedig mélyülést jelentett. Összesített hatásként a pénzügyi szektor a valaha volt legmélyebb válságát élte át, melynek következményeként a tradicionális hatalmi viszonyok is megváltoztak. Hosszú idő után a bankok szabályozásáért és felügyeletéért felelős politikai vezetők globálisan vissza tudták venni a primátusi hatalmat a pénzügyi/gazdasági vezetőktől. A primátusi szerep elvesztése, a válság kitörésében játszott szerep, a társadalmi felelősség, a bankmentő akciók következményei, a reputáció csökkenése, a bizalomhiány mind közrejátszottak abban, hogy a bankvezetők és a banktulajdonosok új vezetési és gazdálkodási kihívásokkal találják magukat szemben. A tanulmány erre a nemzetközi és hazai kihíváshalmazra keresi a kulturális válaszokat.

"azzal kell számolni, hogy az inflációs különbség miatt az alacsony kamatozású deviza folyamatosan fel fog értékelődni, és ezzel folyamatosan nőni fog a havi törlesztőrészlet"
"roppant alacsony kamatokért cserébe normál esetben egy árfolyam-növekedés bekövetkeztével kell számolni"
"végeredményben a teljes futamidőt tekintve reálértéken a forint és a svájcifrank-alapú hitelek törlesztési terhe hozzávetőleg megegyezik"
A 2017-ben megjelent tanulmány szerzője Kovács Levente a Magyar Bankszövetség főtitkára.

KÚRIA
POLGÁRI KOLLÉGIUM
kollégiumvezető

2019.El.I.H.22/13.

Szabó József
hitelesmozgalom@gmail.com

Tisztelt Uram!

A Kúriának címzett, 2019. július 25-én kelt elektronikus levelére válaszul – Elnök Úr megbízásából – az alábbiakról tájékoztatom.

Végül tájékoztatom, hogy az 1990-es évek gazdasági történései fényében az infláció jelensége Magyarországon köztudomású ténynek minősül; azzal mindazok, akik abban az időben már olyan korúak voltak, hogy a külvilág történéseit felfogják, nagyon is tisztában vannak. Azok a személyek tehát, akik 2002 és 2009 között devizaalapú szerződéseket kötöttek, nagykorú, felelősen gondolkodó személyként az infláció jelenségét ismerték. E körben tehát szakértői állásfoglalásokra, külön kutatásra nincs szükség. A 2/2014. PJE határozat 1. pontjának harmadik bekezdése alapján felvetődő kérdés valójában nem az, hogy a fogyasztók a forint inflációjának törlesztőrészletre gyakorolt lehetséges hatását felismerhették-e, hanem az, hogy a deviza-árfolyamok inflációs hatásokon túlmutató elmozdulásának lehetőségével tisztában voltak-e.

Kérem a válasz szíves tudomásulvételét, egyben tájékoztatom Önt, hogy esetleges további, azonos tárgyú, ismételt panasza érdemi vizsgálatát a 2013. évi CLXV. törvény 2/A.§-ának (1) bekezdése alapján mellőzni fogom.

Budapest, 2019. augusztus 26.

Üdvözlettel:

Dr. Wellmann György

„akik 2002 és 2009 között devizaalapú szerződéseket kötöttek, nagykorú, felelősen gondolkodó személyként az infláció jelenségét ismerték.”

A „felvetődő kérdés valójában nem az, hogy a fogyasztók a forint inflációjának törlesztőrészletre gyakorolt lehetséges hatását felismerhették-e, hanem az, hogy a deviza-árfolyamok inflációs hatásokon túlmutató elmozdulásának lehetőségével tisztában voltak-e.”
A Kúria elnőkének a megbízásából közölte ez a válaszlevelében velem Dr. Wellmann György a Polgári Kollégium vezetője.

Mint ismertettem, Dr. Balog Ádám és Nagy Márton két táblázattal mutatja be, hogy milyen mértékben nőtt a törlesztő részlet és miként emelkedett a bank követelése. Ők a számítás során „tipikus” devizahitellel számoltak.
Ahhoz, hogy a devizahitelezéssel okozott kárt meg tudjuk határozni, modell-számítás eredményét fogom ismertetni. A „tipikus” példában szereplő paraméterekkel számolok, így a valósághoz közeli eredményt kapok.
Külön veszem a jelzáloghiteleket és az un. fedezetlen hiteleket.

A jelzáloghiteleknél 20 éves futamidővel, 7,0%-os kamattal számolom 5.474 milliárd forint kölcsön lefutását a forintosításig.
A fedezetlen hitelnél 20 éves futamidővel, 9,0%-os kamattal számolom 1.792 milliárd forint kölcsön lefutását. A kölcsön a forintosítás előtti hónapban kifut. Nincs adósság, nincs banki követelés.
Mindkét számításban a szerződés 2017.01.15.-én, 156,30 CHF árfolyammal indul.

1.
A fogyasztók többet fizettek az árfolyamemelkedés miatt, mint arra számítottak a bankok tájékoztatása alapján.
A jelzálog devizahitelek esetében:

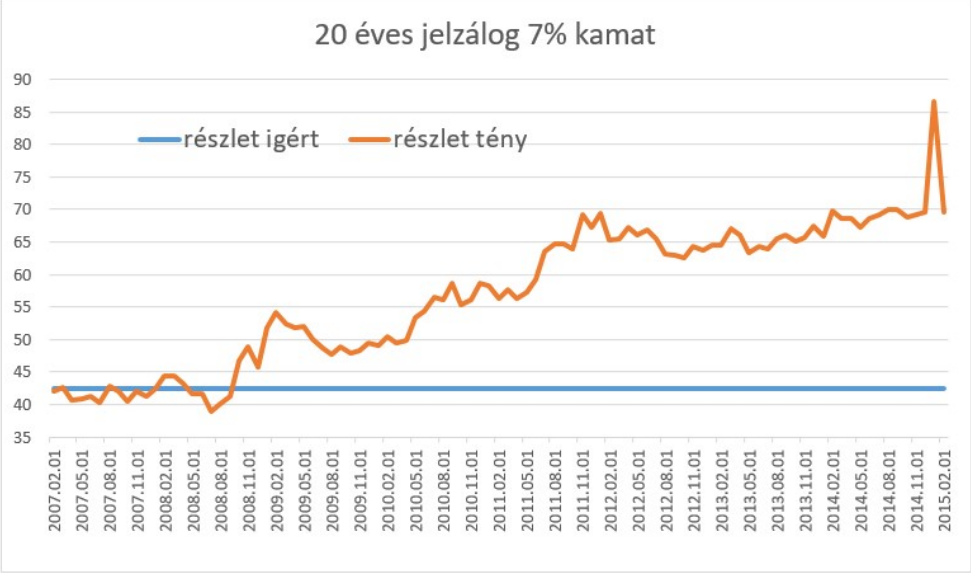

Amennyiben a hosszú futamidő alatt az árfolyamváltozások hatásai valóban kiegyenlítődtek volna, akkor 4.117 milliárd forintot kellett volna kifizetni a forintosításig, így viszont, hogy az inflációs hatásnak megfelelően az árfolyam emelkedett, a visszafizetett összeg 5.512 milliárd forint.

A lakosság vesztesége a jelzálog devizahiteleken a megnövekedett törlesztés miatt 1.395 milliárd forint.

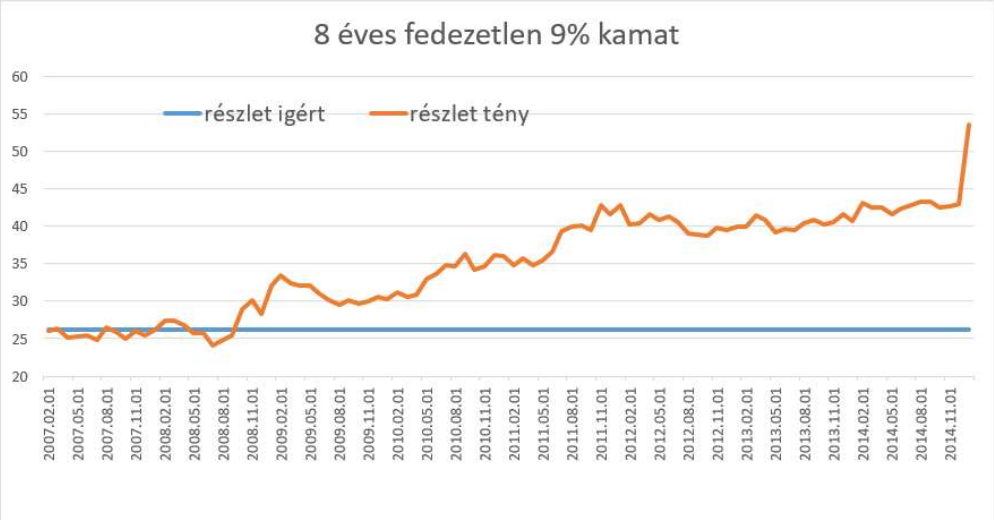

A fedezetlen devizahitelek esetében, amennyiben a hosszú futamidő alatt az árfolyamváltozások hatásai valóban kiegyenlítődtek volna, akkor 2.520 milliárd forintot kellett volna kifizetni, így viszont, hogy az inflációs hatásnak megfelelően az árfolyam emelkedett, a visszafizetett összeg 3.366 milliárd forint.
A lakosság vesztesége a fedezetlen devizahiteleken a megnövekedett törlesztés miatt 846 milliárd forint.

2.
A bankok követelése a forintosítás idején magasabb volt, mint amire a fogyasztók számíthattak szerződéskötéskor.
Természetesen hasonló eredményt kaptunk, mint az MNB szakemberinek a „tipikus” számításainál láttunk. Hiába fizet az adós pontosan és egyre többet és többet, a bankok követelése a forintosításkor lényegesen magasabb, mint az az összeg, amit kölcsön kapott a banktól. Jelzálog devizahitel esetén:

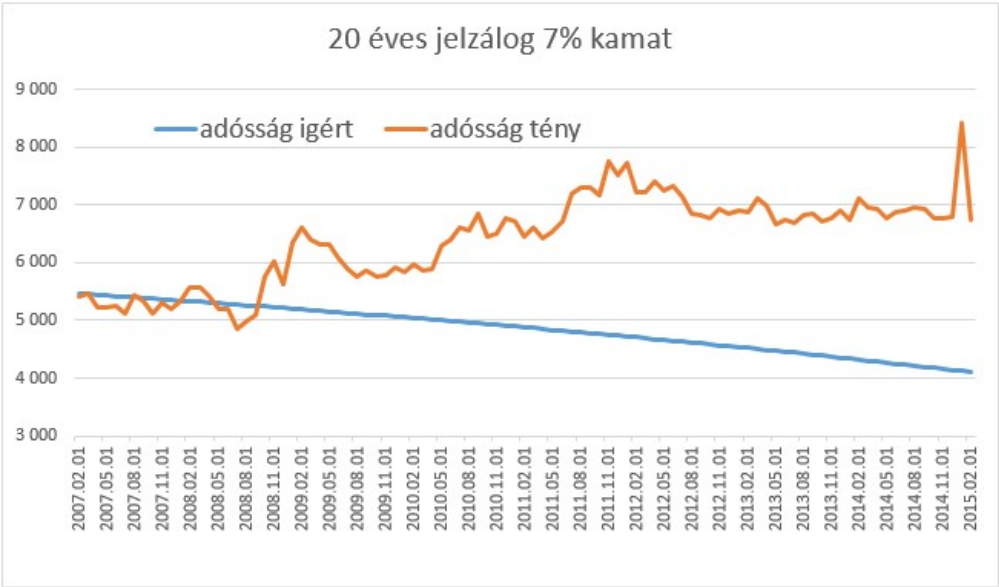

Amennyiben az árfolyam a banki tájékoztatásnak megfelelően csak kis mértékben ingadozott volna, akkor az adósság a forintosításkor 4.108 milliárd forint lett volna, azonban a deviza folyamatosan gyengült, így a bank követelése 6.742 milliárd forint. Ez több mint a bankok által nyújtott kölcsön!

A lakosság vesztesége a jelzálog devizahiteleken a megnövekedett banki követelés miatt 2.633 milliárd forint. Innét indult a forintosítás után a futamidő végéig a kölcsön visszafizetése.

A fedezetlen devizahitel a forintosítás idejére kifizetésre került.

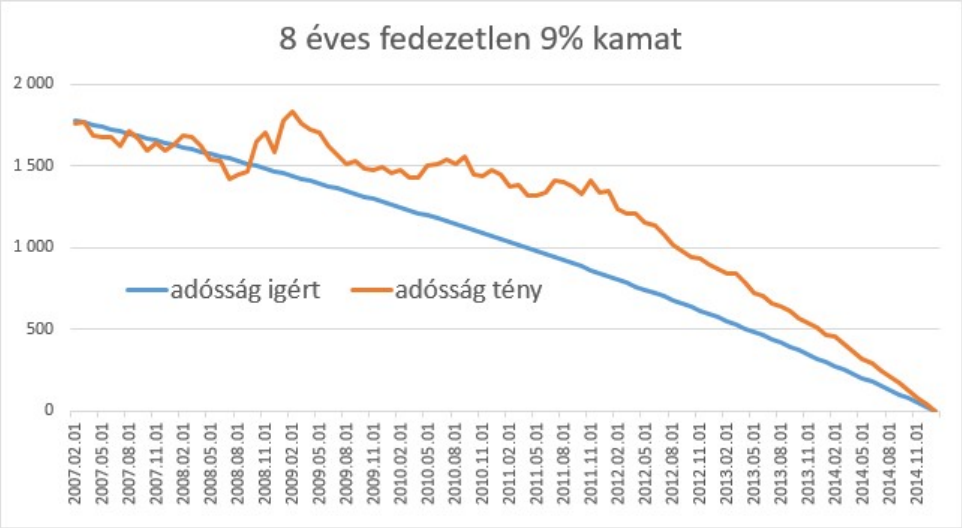

Összegezve a lakosságot ért kárt:
Jelzáloghitel törlesztés növekedés a forintosításig: 1.395 milliárd Ft
Jelzáloghitel adósság növekedés a forintosításkor: 2.633 milliárd Ft
Fedezetlen hitel törlesztés növekedés összesen: 846 milliárd Ft
Összesen 4.875 milliárd forint.

Ez a bankok által okozott közvetlen kár.

A közvetett károkat nehéz megbecsülni, viszont fel lehet sorolni:

- bankok által felszámolt késedelmi kamatok
- végrehajtók díja
- áron aluli ingatlan értékesítés vesztesége
- ügyvédi költség
- perlési illeték és egyéb eljárási költségek
- albérleti díj és még hosszan lehetne sorolni

Úgy vélem a magyarországi példa elég ahhoz, hogy megfelelő tájékoztatási szabályzás szülessen az Európai Unióban a devizahitelekről.

Budapesti Értéktőzsde tíz éves árfolyam előrejelzése – 2004

A Budapesti Értéktőzsde 2004 októberében egy tanulmányban tett közzé számításaik eredményét: „A devizahitelezés kockázati tényezői, és ezek csökkentése tőzsdei származékos termékekkel" – címmel. A tanulmányban a szerző, Végh Richárd az un. zéró-kupon görbék adataiból (ez az állampapirok kamata, un. hozama) számolt CHF árfolyamtrendet.

> „Bár a Tőzsdén maximálisan egyéves határidős kontraktusok érhetők el, a fenti példa analógiájára elvégeztünk a számításokat arra az esetre is, ha a hitel teljes futamidejére, azaz 10 évre előre tudnánk kötni határidős ügyletet. (A számításokat tartalmazó 9. táblázatban a vonal alatti határidős termékek csak elméleti számításaink eredménye, melyet az ÁKK zéró-kupon hozamgörbéje és enyhén emelkedő svájci hozamgörbe alapján számítottunk.)"

9. táblázat:

Határidos kontraktus	Elszámolóárak
CHF0503	158,13
CHF0504	159,22
CHF0505	160,06
CHF0506	162,13
CHF0509	165,00
CHF0512	167,51
CHF0612	179,29
CHF0712	189,89
CHF0812	200,50
CHF0912	210,92
CHF1012	220,95
CHF1112	230,49
CHF1212	239,51
CHF1312	247,98
CHF1412	256,10

Sajnálatos módon erről a tanulmányról nem számoltak be a sajtóban, nem készültek a szerzővel riportok, nem elemezték a tévében élő műsorban közgazdászok és a bankok sem hívták fel a tartalmára az ügyfeleik figyelmét. Így a lakosság, a fogyasztók úgy kötöttek szerződést millió számra, hogy alapvető információkkal nem rendelkeztek.

A BÉT CHF árfolyam trendje (árfolyam előrejelzés) és a korábbi 5 év tényleges CHF árfolyama (MNB hivatalos árfolyam):

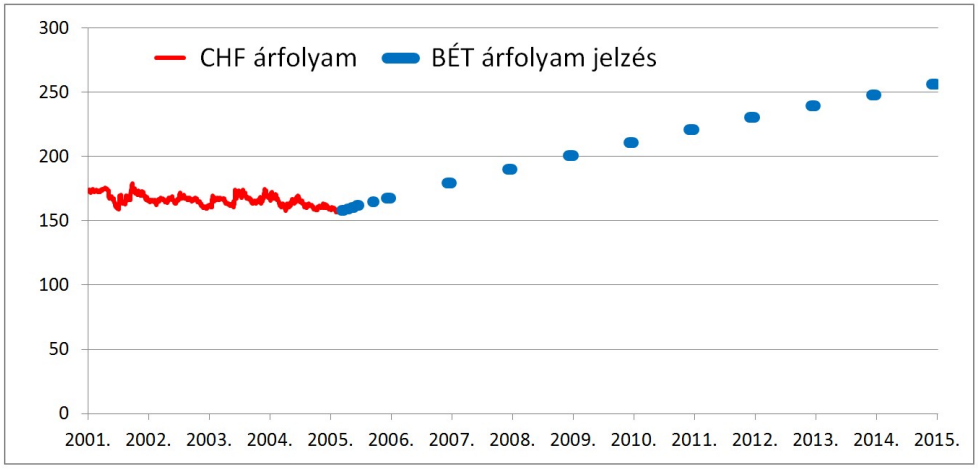

Első ránézésre úgy tűnik, hogy valami trend fordulót jelez előre a BÉT (az eddigi vízszintes vonal átvált emelkedőbe, vagyis az eddigi stabil forintárfolyam, már el kezd tartósan gyengülni).

Azonban, ha megvizsgáljuk a korábbi évek adatait is, akkor megállapíthatjuk, hogy egyáltalán nem beszélhetünk semmilyen trendfordulóról.

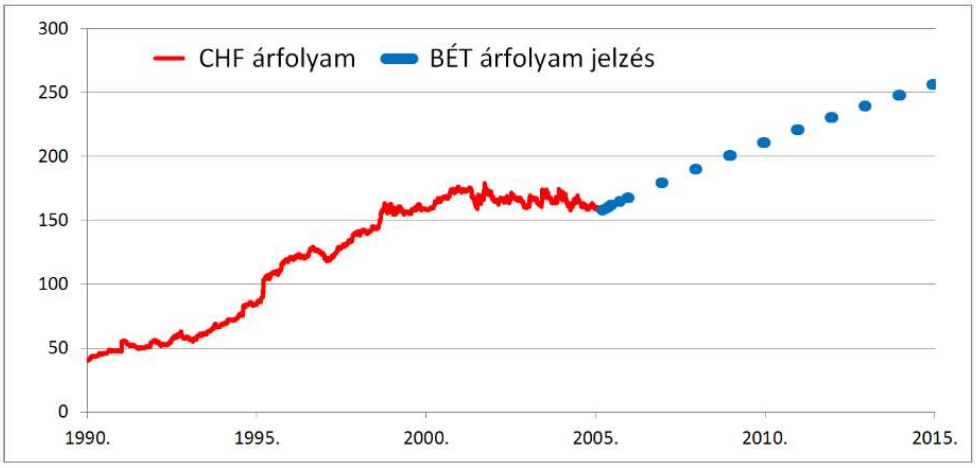

A CHF árfolyama 1990 óta 10 éven keresztül folyamatosan emelkedett, majd 2001-től egy szint körül mozgott (lefelé és felfelé kis mértékben kilengett), majd a BÉT újra emelkedést jelzett. Azonban nem trendváltozásról kell ez esetben beszélnünk, hanem arról, hogy 2001 után a CHF árfolyama kevésbé emelkedett, mint „kellett volna”. A forint a CHF-kal szemben (is) egyre inkább felülértékelté vált.

Ha megnézzük a BÉT tanulmány születése után eltelt időszak CHF árfolyamadatait is, azt látjuk, hogy a forint felértékelődése tovább tartott, egészen 2008 őszéig:

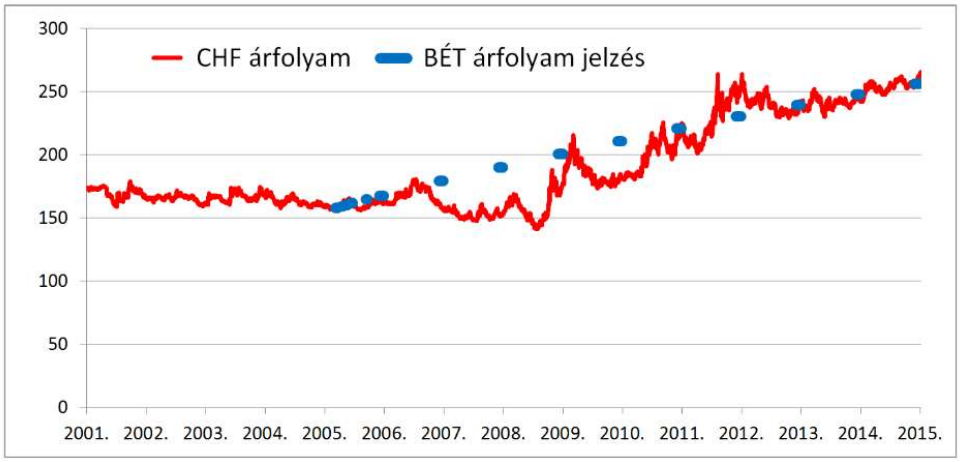

Érdemes megfigyelni, hogy 2013-től az előrejelzés körül alakul a CHF árfolyama. A kilengés nem egy vízszintes vonalhoz kapcsolódik, hanem egy emelkedő vonalhoz.
A CHF árfolyama 1990-től egészen a BÉT által előre jelzett időpontig:

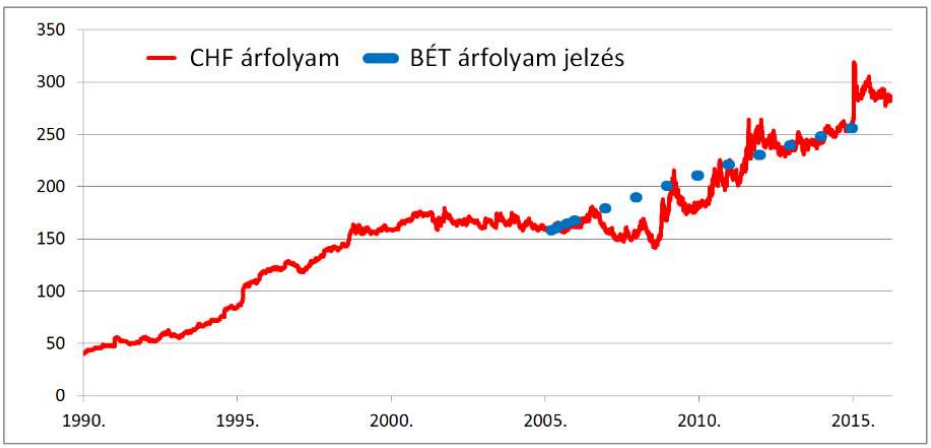

Térjünk vissza ahhoz, hogy a devizahitel szerződéskötések idején a forint valóban nem gyengült.

A Bankszövetség a devizaalapú lakossági hitelek kockázatairól 2006. január 26.-án terjedelmes tájékoztatót adott ki. Ez tartalmazza:

> „Ha a 2000 évi átlagot 100-nak tekintjük, akár a fogyasztói árak, akár az ipari termelői árak alapján számított – HUF/EUR reál árfolyamindex 2005. októberig nagyjából 22%-kal erősödött. Másképp ez azt jelenti, hogy a forint árfolyama kevésbé gyengült, mint ha az a hazai és az EU-s infláció különbözetének megfelelően változott volna."

Ez megfelel teljes egészében az un. vásárlóerőparitás elméletének. A Bankszövetség azonban más számításra is hivatkozik.

> „A fajlagos munkaerőköltség alapján számított HUF/EUR reál effektív árfolyam index 2005. júniusig nagyjából 16%-kal erősödött.

Másképp ez azt jelenti, hogy a forint 16%-kal kevésbé gyengült, mint ha forintért vásárolható termelékeny munka mennyiségét vettük volna alapul, vagyis 2005. júniusában 1 euróért 16%-kal kevesebb hatékony munkát vásárolhatunk a munkapiacon, mint 2000. év átlagában."

A Bankszövetség tájékoztatója a MNB ábrájával mutatja be a forint reálfelértékelődését. A 2000. év átlaga tekinthető 100 %-nak.

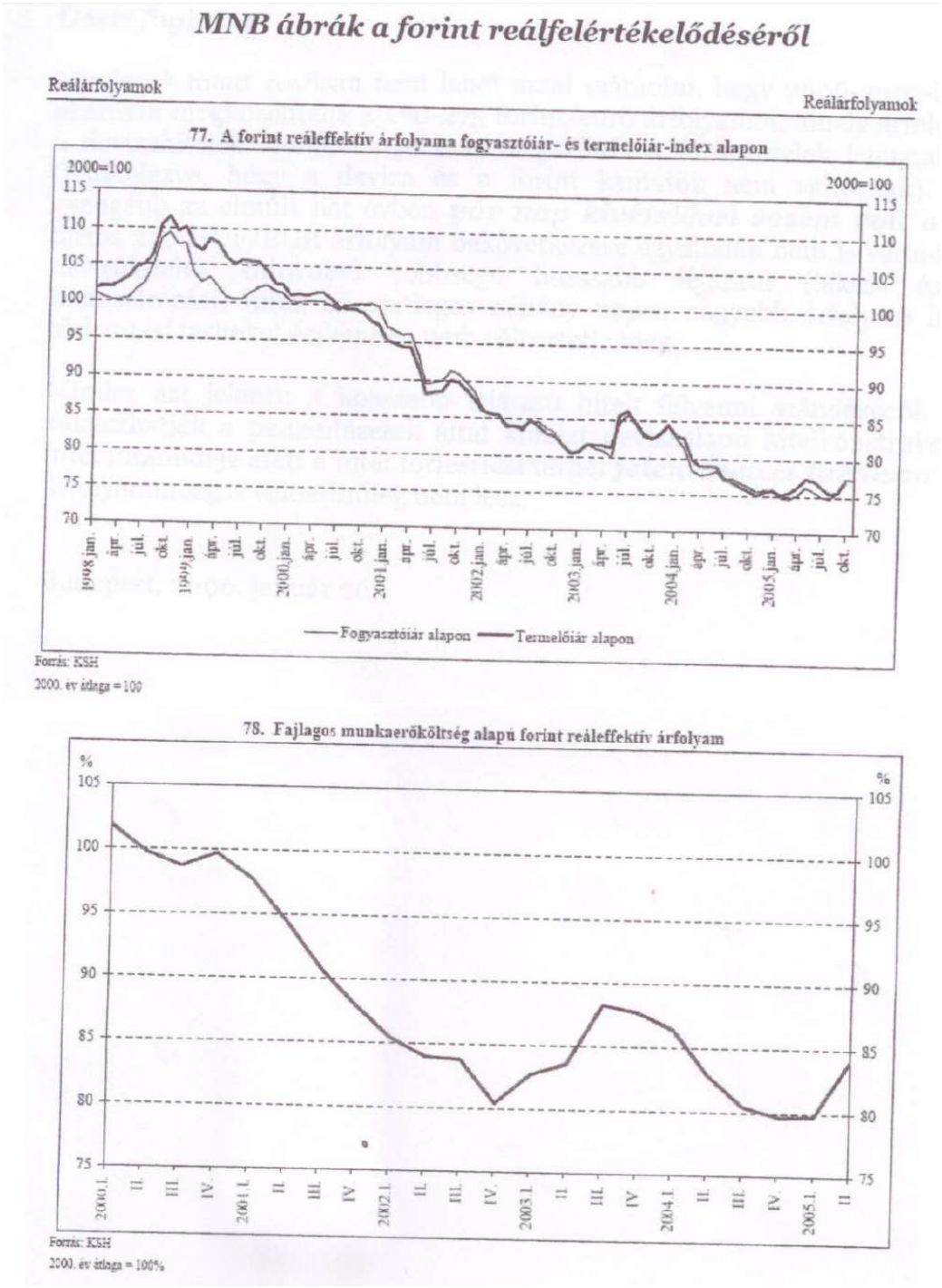

Mindenkinek, aki devizahitel felvételén gondolkodik, azzal is tisztában kell lennie, hogy a fizetőeszközük milyen „pozícióban" van.

Mert amennyiben nem a pénzügyi-gazdasági alapelveknek alakult az elmúlt években az árfolyam, akkor egy „nem várt válság” villámgyorsan megszünteti a felül- vagy alulértékeltséget.

Mivel az kimondottan a bankok szakterülete, a bankoknak az ilyen helyzettel nem visszaélniük „kell” (a szerződésszámok emelése reményében), hanem az ügyfeleiket tájékoztatni szükséges.
A szükséges tájékoztatást pedig uniós irányelvek tehetik kötelezővé a bankok számára.

3. Petíció

Járjon a magyar fogyasztók számára is a pontos teljes hiteldíj mutató (THM)

Tisztelt Dolors Montserrat Elnök Asszony!
Tisztelt PETI Titkárság!

A legmagasabb szintű magyar bíróság, a Kúria előírhatja a bíróságoknak, hogy miként döntsenek egy-egy kérdésben a folyamatban lévő perekben:
„A Kúria … biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz.” (Alaptörvény 25. cikk (3))

A Kúria jogegységi tanácsa 2021. április 12.-én meghozta a 6/2021 számú polgári jogegységi határozatot (PJE), ennek megállapítása:
„A fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 213. § (1) bekezdés b) pontja alapján akkor semmis, ha az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót egyáltalán nem tartalmazza.”

A PJE-ben hivatkozott törvény (Hpt) pontosan felsorolja a semmiséget okozó hiányosságok között a THM-et:
„213. § (1) Semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza
a) a szerződés tárgyát,
b) az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót, a hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb - esetleges - költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést,
c) a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ideértve a kamatokat, járulékokat, valamint ezek éves, százalékban kifejezett értékét,

d) azon feltételeknek, illetőleg körülményeknek a részletes meghatározását, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható, vagy ha ez nem lehetséges, az erről szóló tájékoztatást,
e) a törlesztő részletek számát, összegét, a törlesztési időpontokat,
f) a szükséges biztosítékok meghatározását, valamint
g) a szerződéshez kapcsolódóan a fogyasztótól megkövetelt biztosítások megjelölését.
(2) A fogyasztási kölcsönszerződésre vonatkozó szabályoktól a fogyasztó hátrányára eltérő szerződési kikötés semmis.
(3) A szerződés semmisségére csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni."

Az Európai Parlament és a Tanács 2014/17/EU irányelv (EU-elv) kiemelt mértékben foglalkozik a teljes hiteldíj mutatóval (THM). Az 1. melléklet tartalmazza a THM képletét. A THM kiszámításához a képlet alapján mindenképpen szükség van két összegre:
Az EU-elv „C"-vel jelöli és lehívásnak nevezi a kölcsön összegét, mely a Hpt-ben a szerződés tárgya néven szerepel.
Az EU-elv „D"-vel jelöli és törlesztő részletnek illetve díjfizetésnek nevezi a törlesztést, mely a Hpt-ben a törlesztő részletek összege néven szerepel.

Az EU-elv az 1. melléklet d, pontjában megadja azt is, hogy milyen pontossággal kell megadni a THM-et:
„A számítás eredményét legalább egy tizedesnyi pontossággal kell kifejezni. Ha a következő tizedeshelyen álló számjegy 5 vagy annál nagyobb, akkor az azt megelőző tizedeshelyen álló számjegyet eggyel növelni kell."

A devizahiteles szerződések idején Magyarországon a 41/1997. (III. 5.) Korm. rendelet szabályozta a THM kiszámítását. Ez alapján a deviza elszámolású kölcsönök esetében a THM-t forint összegekkel kell kiszámolni:
„11/B. § (1) Deviza alapú kölcsönök esetén a 10. §-ban meghatározott képleteknél az ügyfél által teljesített fizetéseket forintban kell számításba venni
a) a szerződésben rögzített THM számításánál a pénzügyi intézménynél alkalmazott, a szerződés megkötését megelőző 10. napnál nem régebbi devizaárfolyam,
b) a 13. § (1) bekezdésében meghatározott helyeken és a hirdetésben szereplő THM számításánál a pénzügyi intézménynél alkalmazott, a tárgynegyedévet megelőző hónap 1. munkanapján érvényes devizaárfolyam figyelembevételével."

A rendelet előírta, hogy a THM-et két tizedesjegy pontossággal kell megadni:

„A teljes hiteldíj mutató közzététele

12. § A pénzügyi intézménynek biztosítania kell, hogy ügyfele a szerződés aláírása előtt megismerhesse:
…..

f) a rövidítés feltüntetésével két tizedesjegy pontossággal a THM-et, a THM számításának módját és a THM számítása során figyelembe nem vett egyéb költségek, különösen a közjegyzői díj és a kölcsön folyósításához megkövetelt biztosítási díj meghatározását és várható összegét,
g) az összes - a pénzügyi intézmény részére fizetendő, a hitel felvételével összefüggő – költséget…"

A magyar szabályzás tehát szigorúbb volt, mint a 2014-ben készült EU-elv ajánlása.

A magyar THM képlete természetesen ugyanaz, mint ami az EU-elvben szerepel. A jelölés és az elnevezés azonban eltérő.
A rendelet „H"-val jelöli és hitel összegének nevezi a kölcsön összegét, mely a Hpt-ben a szerződés tárgya néven szerepel, azonban van annyi kitétel, hogy az összeget csökkenteni kell a „ hitel felvételével összefüggő költségekkel".
A rendelet „A"-val jelöli és törlesztő részlet összegének nevezi a törlesztést, mely a Hpt-ben ugyancsak a törlesztő részletek összege néven szerepel.

Könnyen belátható, hogy csupán olyan adatok szükségesek Magyarországon a THM kiszámításához, melyek hiánya a szerződés semmisségét okozza:
Ha nem szerepel a szerződésben a kölcsön tárgya, vagyis a kölcsön összege, akkor a szerződés semmis. (213. § (1) a) pont)
Ha nem szerepel a szerződésben a szerződés megkötésekor és a folyósításkor fizetendő díj, költség, akkor a szerződés semmis, mert nem tartalmaz minden költséget. (213. § (1) c) pont)
A két fenti összeg különbsége a magyar THM képletben a „H" érték.
Ha nem szerepel a szerződésben az összes törlesztő részlet, akkor a szerződés semmis (213. § (1) e) pont). Ez a magyar THM képletben az „A" érték.

A kölcsönszerződés THM kiszámításában nincs semmilyen bizonytalansági tényező. Minden esetben kizárólag egy számolási eredmény jön ki, mely a kerekítés szabályai szerint megjelenik két tizedesjegy pontossággal.

A fogyasztóvédelmi pontokat megfogalmazók az Országgyűlésben semmi olyant nem írtak elő, amit a pénzintézetek nem tudtak volna teljesíteni. Meghatározták, hogy mit hogyan kell számolni, milyen adatokat kell a fogyasztónak megadni és meghatározták a szankciót is: amennyiben nem adja meg az előírt tájékoztatást a pénzintézet akkor a szerződés semmis.

Kúria az indoklásában a Legfőbb Ügyész állásfoglalására hivatkozik:
„A legfőbb ügyész a jogegységi indítványra adott nyilatkozatában úgy foglalt állást, hogy …. a rHpt. semmisségi oknak kizárólag csak a THM megjelölésének hiányát tekinti." „Ugyanez a jogi álláspont következik az Európai Unió Bírósága C-453/10. számú ítéletéből is."

A C-453/10 számú ítélet tartalmazza a szlovák törvény rendelkezését:
„19 A fogyasztói hitelekről szóló 258/2001. sz. törvény 4. cikke a következőképpen rendelkezik:
„1) A fogyasztói hitelszerződést – érvénytelenség terhe mellett – írásba kell foglalni, a fogyasztó pedig megkapja annak egy példányát.
2) A fogyasztói hitelszerződésnek – az általános tartalmi elemek mellett – a következőket kell tartalmaznia:
[...]
j) a teljeshiteldíj mutatót (a továbbiakban: THM), valamint a fogyasztót a hitellel összefüggésben terhelő, a szerződés megkötésekor érvényes adatok alapján kiszámított költségek teljes összegét,
[...]
Amennyiben a fogyasztói hitelszerződés nem tartalmazza a (2) bekezdés j) pontjában szereplő
elemeket, úgy a nyújtott hitelt kamat és költségmentesnek kell tekinteni."

A szlovák szabályzás teljesen más, mint a magyar. Szlovákiában „kamat és költségmentessé válik a hitel" a törvény megsértése esetén. Magyarországon pedig semmissé. Ez az oka annak, hogy a szlovák ügyben az Európa Unió Bírósága a döntésében nem írta elő a szerződés semmisségét.

A Kúria gyakorlatilag azt mondja ki az eltelt évtizedekre nézve is és a következő évtizedekre nézve is, hogy egyaránt megfelelő a fogyasztóvédelmi elveknek az, ha a szerződésben THM-ként 0,01% vagy ha 999.999,99% szerepel. Az lényeg, hogy bármilyen szám szerepeljen!

A Kúria az eljárása során teljes mértékben kihagyta annak a vizsgálatát, hogy egyáltalán kiszámolható-e a kölcsönszerződés THM-je? Milyen adatok szükségesek a THM kiszámításához? Előfordulhat-e, hogy nem számolható ki a THM, mert a kölcsönszerződés nem tartalmaz olyan adatot, mely a THM kiszámításához szükséges?

Az elmúlt évek gyakorlata az, hogy a jogegységi eljárás során a Kúria azon tényezőket veszi csupán figyelembe, melyek az általa elérendő célt elősegítik. Most pedig az elérendő cél az volt, hogy a nem valóságos THM ne okozza a szerződés semmisségét. Még akkor sem ha törvény írja elő a semmisséget.

A Kúria nem a fogyasztót védi és nem a törvénytelen szerződést kötő pénzintézetet sújtja, hanem „megmagyarázza", hogy miért kell figyelmen kívül hagyni a Hpt fogyasztóvédelmi rendelkezését.

A pénzintézetek annak a fogyasztóvédelmi előírásnak az ismeretében írták meg a szerződéseket, hogy ha nem szerepel benne a szerződés THM-je akkor a szerződés semmis.

Most utólag azonban „átírja a törvényt” a Kúria azért, hogy mentesítse a pénzintézeteket a törvénytelen eljárásuk következménye alól.

Jelen petíció nem teszi lehetővé, hogy teljes mélységében elemezzük a Kúria döntésében szerepet játszó állításokat, szempontokat és azokat, amiket teljes mértékben figyelmen kívül hagyott. Felhívom arra a Petíciós Bizottság figyelmét, hogy az szempont volt a Kúria számára, hogy 1939-ben milyen álláspontot alakított ki a kor egyik nagy jogász elméje. Az viszont nem volt szempont, hogy az Európai Unióban egyre inkább arra törekszenek, hogy a fogyasztók a lehető legpontosabban kiszámolt THM-et kapják kézhez, azért hogy a különböző lehetőségeket össze tudják hasonlítani.

Az EU-elv megfogalmazása:
„(40) Ezenkívül a fogyasztóknak a hitelmegállapodás megkötése előtt kellő időben személyre szabott tájékoztatást kell kapniuk annak érdekében, hogy össze tudják hasonlítani és át tudják gondolni a hiteltermékek jellemzőit. A lakáshiteleket kínáló hitelnyújtók által a fogyasztóknak a szerződéskötést megelőzően nyújtandó tájékoztatásról szóló, 2001. március 1-jei 2001/193/EK bizottsági ajánlással szerint a Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy figyelemmel kíséri a lakáshitelekkel kapcsolatos, szerződéskötést megelőzően nyújtandó tájékoztatásról szóló önkéntes magatartási kódexnek való megfelelést, amely tartalmazza az EEA-t, amely személyre szabott információkat szolgáltat a fogyasztónak a nyújtott hitelmegállapodásra vonatkozóan. A Bizottság által gyűjtött bizonyítékok rávilágítottak arra, hogy módosítani kell az EEA tartalmát és formáját annak biztosítása érdekében, hogy az EEA világos és érthető legyen, és a fogyasztó számára fontosnak ítélt minden információt tartalmazzon. Az EEA tartalmának és formájának kialakításakor be kell vezetni mindazokat a változtatásokat, amelyek a valamennyi tagállamban végrehajtott fogyasztói tesztelések során szükségesnek bizonyultak. Módosítani kell az EEA szerkezetét, különösen az információs elemek sorrendjét, felhasználóbarátabbá kell tenni a megfogalmazást, össze kell vonni olyan szakaszokat, mint például a „névleges kamatláb” és a „teljeshiteldíj-mutató”, és olyan új szakaszokat kell beilleszteni, mint például a „rugalmas feltételek”. Az EEA részeként a fogyasztónak kapnia kell egy szemléltető törlesztési táblázatot is, ha a hitel halasztott kamatfizetésű hitel, amely esetében a tőke visszafizetése egy kezdeti időszakra vonatkozóan halasztásra kerül, vagy ha a hitelkamatláb a hitelmegállapodás teljes időtartamára vonatkozóan rögzített. A tagállamok azonban rendelkezhetnek úgy, hogy a szemléltető törlesztési táblázat egyéb hitelmegállapodások esetében nem kötelező része az EEA-nak.”

Magyarországon nincs lehetőség arra, hogy a Kúria döntése egyből megtámadható legyen. Elvileg van lehetőség alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz (AB) fordulni, azonban több évtizedes kialakult gyakorlat, hogy PJE-t nem vizsgál az AB.
Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az „olyan jogszabályok, melyek lényegüknél fogva nem hatályosulhatnak közvetlenül (ilyen például a jogegységi határozat, mely csak a bíróságra kötelező …. stb.), az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján történő eljárásban a közvetlen érintettség nem állapítható meg.”

Ez a magyar jellegzetesség már a rendszerváltás előtt az Európai Alkotmánybíróságok XII. konferenciáján is kiderült:
„Nem tisztázott, hogy az Alkotmánybíróság alkotmányossági szempontból felülvizsgálhatja-e a Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozatát, s ha igen akkor az alkotmányellenességhez milyen jogkövetkezményt fűzhet. Erre irányuló kifejezett hatásköre az Alkotmánybíróságnak nincs..”

A fogyasztónak, el kell veszítenie a perét első- és másodfokon, majd a Kúriához kell fordulnia. Ez 6-8-10 év pereskedés és több millió forint perköltség, illeték. Ezt követően fordulhat csak az Alkotmánybírósághoz a fogyasztó, hogy foglaljon állást a THM-ről szóló 6/2021 PJE-ről. Kérem a Petciós Bizottságot, állapítsa meg, hogy ez miként felel meg a fogyasztóvédelmi uniós elvekenek? Amennyiben kiderül, hogy a Kúria megalapozatlan PJE-t hozott, ki fogja kártalanítani a több ezer, vagy tízezer pert vesztett fogyasztót. Mi lesz azokkal, akik pert sem mertek indítani, mert tudták, hogy azt egyből elveszítenék?

A fentiek alapján az Európa Parlamentnek szükséges intézkednie azért, hogy a Kúria ne iktasson ki olyan magyar fogyasztóvédelmi rendelkezést, mely teljes mértékben összhangban van az uniós szabályzással és a szabályzás fogyasztóvédelmi erősödésével. Úgy vélem a magyar fogyasztókat ugyanolyan védelem illeti meg, mint a többi országban élő fogyasztókat.

Nyilatkozom és igazolom, hogy személyemben is érintett vagyok. 2014. júniusában a Fővárosi Törvényszéken folyó peremben az Erste Bank ugyanazt a C-453/10 számú Európai Unió Bíróságának ítéletét idézi, mint most a Kúria eljárásában a legfőbb ügyész idéz.

A petíciómhoz csatolt mellékletek és a bennük szereplő dokumentum részletek segítenek értelmezni a leírtakat.

Kérem, hogy a petíciómmal a jelentőségének megfelelő mélységben és intenzítással foglalkozzanak. Kérem, folytassanak vizsgálatot és biztosítsák, hogy a THM Magyarországon is betölthesse a szerepét.

Várom a vizsgálatukat és a Bizottság lépéseit.

Tisztelettel:
Szabó József

A 3. petíció mellékletei

A 6/2021. számú PJE határozat

KÚRIA
6/2021. Polgári jogegységi határozat
A fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés semmisségének egyes kérdéseiről

A Kúria jogegységi tanácsa a Kúria eljáró Gfv.VII. tanácsa által az előtte Gfv.VII.30.268/2020. számon folyamatban lévő perben a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 213. § (1) bekezdés b) pontjának értelmezése körében a Kúria Pfv.VI.20.967/2015/7. számú határozatától való eltérés érdekében kezdeményezett jogegységi eljárásban meghozta a következő

jogegységi határozatot:

A fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 213. § (1) bekezdés b) pontja alapján akkor semmis, ha az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót egyáltalán nem tartalmazza.

Indokolás

I.

A Kúria jogegységi eljárást indítványozó Gfv.VII. tanácsa a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 32. § (1) bekezdés b) pontja alapján – a Bszi. 33. § (1) bekezdés b) pontja szerinti okból – jogegységi eljárás lefolytatását és jogegységi határozat hozatalát indítványozta.

Az indítványozó tanács jelezte, hogy az rHpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjának értelmezése körében a Kúria a Pfv.VI.20.967/2015/7. számú ítéletében akként foglalt állást, hogy semmis a lakossági kölcsönszerződés, ha nem tartalmazza a jogszabályok által elvárt módon számított teljes hiteldíjmutatót (a továbbiakban: THM). Az rHpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja ugyanis nem azt írja elő, hogy a szerződés valamilyen THM-et tartalmazzon, hanem azt, hogy a THM a szerződésben a valóságnak megfelelően szerepeljen. A pénzügyi jogi szabályozás szigorú, kötelező jellegű előírásokat tartalmaz, ezért nem képezheti mérlegelés tárgyát az, hogy a szerződés szerinti THM és a valós THM milyen eltérést mutat.
A jogegységi eljárást indítványozó tanács jogi álláspontja szerint viszont az rHpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja alapján a szerződés semmissége csak akkor állapítható meg, ha a szerződés egyáltalán nem tartalmazza a százalékban kifejezett éves THM-et, valamint az annak számítása során figyelembe nem vett – esetleges – költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést.

A semmisség oka a jogszabály rendelkezéséből következően a THM feltüntetésének hiánya, így a THM esetleges téves megjelölése nem eredményezi a szerződés rHpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja szerinti semmisségét. A valósnál alacsonyabb mértékű THM megjelölése lehet ugyan megtévesztő, de ez nem gyakorol közvetlen hatást a szerződés érvényességére. Önmagában az, hogy a THM-nek a kölcsönszerződésben feltüntetett mértéke téves, a szerződés rHpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja szerinti semmisségét nem eredményezi.

II.

A legfőbb ügyész a jogegységi indítványra adott nyilatkozatában úgy foglalt állást, hogy mind az rHpt. 2010. június 10-ig hatályban volt 213. § (1) bekezdésének b) pontja, 212. §-a, továbbá az azóta hatályon kívül helyezett, a betéti kamat, az értékpapírok hozama és a teljes hiteldíj mutató számításáról és közzétételéről szóló 41/1997. (III.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 8. §-ának (1) bekezdése, 9. §-ának (1) bekezdése, 10. §-a és 5. valamint 6. számú melléklete, valamint 11/B. §-a alapján arra a következtetésre lehet jutni, hogy az rHpt. semmisségi oknak kizárólag csak a THM megjelölésének hiányát tekinti. Ezt az értelmezést alátámasztja a deviza alapú kölcsönszerződésekkel kapcsolatos perekben felmerült egyes elvi kérdésekről szóló 6/2013. Polgári Jogegységi határozat (a továbbiakban: PJE) indokolása, valamint a jogegységi határozatban kifejtett álláspontot követő BH2017.343., illetve a BH2019.83. számon közzétett eseti döntések is. Ugyancsak ezt az értelmezést erősíti, hogy az rHpt. vizsgált szabályozását felváltó, a 2008/48/EK irányelv rendelkezéseit implementáló új szabályozás, a fogyasztónak nyújtott hitelekről szóló 2009. évi CLXII. törvény (a továbbiakban Fhtv.) is megtartotta ezt a szankciós konstrukciót, a fogyasztói hitelszerződés kötelező elemévé tette a THM feltüntetését, és ennek elmaradásához fűzte a semmisség jogkövetkezményét. Ugyanez a jogi álláspont következik az Európai Unió Bírósága C-453/10. számú ítéletéből is.
Mindezek alapján a legfőbb ügyész jogegységi indítványra adott nyilatkozata szerint a fogyasztási lakossági kölcsönszerződés, az rHpt. 213. § (1) bekezdésének b) pontja alapján akkor semmis, ha az éves százalékban kifejezett THM-et egyáltalán nem tartalmazza.

III.

A THM egy százalékban megadott érték, amely éves alapon azt fejezi ki, hogy a kölcsön összes költsége hogyan aránylik a folyósított kölcsön teljes összegéhez viszonyítva. A THM alapjaként használatos a teljes hiteldíj fogalma, amelyről az rHpt. 212. §-ának 2010. június 11-ig hatályban volt rendelkezései azt a definíciót adták, hogy a teljes hiteldíj a fogyasztó által a kölcsönért fizetendő terhelés, amely tartalmazza a kamatokat, folyósítási jutalékokat és minden egyéb - a kölcsön felhasználásával kapcsolatosan fizetendő – költséget [rHpt. 212. § (2) bekezdés]. Ehhez képest a THM pedig az a belső kamatláb, amely mellett az ügyfél által visszafizetendő tőke és teljes hiteldíj egyenlő az ügyfél által a folyósításkor a pénzügyi intézménynek fizetett költségekkel csökkentett hitelösszeggel [rHpt. 212. § (3) bekezdés].
A THM központi jelentőségű lehet a kölcsönökkel járó anyagi terhek mérlegelésekor, ezért jogszabályi garanciák vonatkoznak a kiszámításának szabályaira.

A THM számításánál a Korm. rendelet 8. § (1) bekezdése előírja, hogy az ügyfél által a pénzügyi intézménynek fizetett költségeket, valamint a harmadik személynek fizetett költségek közül az ügyfél által felajánlott fedezet értékbecslésének díját és a lakásépítéseknél a helyszíni szemlék díját kell figyelembe venni. A THM számítási módjára vonatkozó elveket Korm. rendelet 9. § (1) bekezdése, míg az alkalmazandó képleteket a Korm. rendelet 10. §-a valamint az 5. és 6. számú melléklete tartalmazza, és a Korm. rendelet 11/B. §-a a deviza alapú kölcsönökre irányadó sajátos szabályokat is megfogalmazza.

Fontos garanciális szabály, hogy a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződésnek tartalmaznia kell a külön jogszabály alapján megállapított éves százalékban kifejezett THM-et [rHpt. 212. § (1) bekezdés].
Az rHpt. 213. § (1) bekezdésének b) pontja értelmében semmis az a fogyasztási lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza az éves százalékban kifejezett THM-et, a hiteldíj mutató számítása során figyelembe nem vett egyéb – esetleges – költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést.

Az rHpt. 213. § (1) bekezdésének b) pontja értelmezésénél indokolt figyelemmel lenni a jogegységesítés céljából közzétett PJE indokolására [III: 2. a)]. A THM kapacsán a PJE azt rögzíti, hogy az egész szerződés érvénytelenségét az eredményezheti, ha a THM mértéke nincs a szerződésben rögzítve. A PJE a rendelkezés értelmezése körében úgy foglalt állást, hogy csak a THM hiánya és nem annak téves (hibás) megjelölése eredményez semmisséget. A bírói gyakorlat döntő részben a PJE útmutatását követve ezt az értelmezést fogadja el. Ahogyan arra a jogegységi eljárást indítványozó tanács is rámutatott, így foglalt állást a Kúria a Gfv.VII.30.057/2018/3. számú ítéletében (közzétéve: BH2019.83.), a Gfv.VII.30.068/2017/8. számú határozatában, valamint a Gfv.VII.30.851/2016. számú ítéletében (közzétéve: BH 2017.343.) is.

Az rHpt. 213. § (1) bekezdésének b) pontja értelmezése körében indokolt tekintettel lenni arra is, hogy a magyar jogba uniós jogharmonizációs kötelezettség teljesítése érdekében került implementálásra számos fogyasztóvédelmi rendelkezés. Az rHpt. többek között a 2010. június 10-ig hatályban volt 87/102/EGK irányelvnek (a Tanács 1986. december 22-i 87/102/EGK irányelve a fogyasztói hitelre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről), és az annak szabályait felváltó 2008/48/EK irányelvnek (az Európai Parlament és a Tanács 2008. április 23-i 2008/48/EK irányelve a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről) való megfelelés érdekében került elfogadásra. Az rHpt. 213. § (1) bekezdésének b) pontjával azonos szabályozási logikával rendezte a THM-mel kapcsolatos előírásokat az ugyancsak a 2008/48/EK irányelvnek való megfelelés körében elfogadott Fhtv. Az Fhtv. 16. § (1) bekezdésének 8. pontja ugyanis a fogyasztói hitelszerződés kötelező elemévé tette a THM feltüntetését a hitelszerződés megkötésének időpontjára vonatkoztatva, és az Fhtv. 16. § (5) bekezdése annak elmaradásához semmisség jogkövetkezményét fűzte.

Az Fhtv. 2015. február 1-jétől történő módosítására is kifejezetten a 2008/48/EK irányelv (30) preambulum bekezdésére hivatkozással került sor. A módosított rendelkezésekhez fűzött jogalkotói indokolásból is az állapítható meg, hogy csak THM feltüntetésének hiánya, és nem annak téves volta eredményezett semmisséget. Az uniós jogforrások közül jelentősége van még a fogyasztóvédelmi anyajognak tekinthető 93/13/EGK irányelvnek (a Tanács 1993. április 5-i 93/13/EGK irányelve a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről, továbbá szűkebben a fogyasztói kölcsönszerződésekre vonatkozóan) és a fogyasztóvédelmi jogforrások értelmező gyakorlatának.

Az Európai Unió Bírósága (Bíróság) a THM vonatkozásában adott jogértelmező gyakorlatában arra mutatott rá, hogy a THM meghatározása arra szolgál, hogy a fogyasztó a hitelmegállapodás megkötését megelőzően megfelelő tájékoztatást kapjon, amely alapján össze tudja hasonlítani az alkalmazott mutatókat – akár az Európai Unió egész területén (C-290/19. sz. RN kontra Home Credit Slovakia a.s. ügyben 2019. december 19-én hozott ítélet, ECLI:EU:C:2019:1130, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), így kerülhet ugyanis abba a helyzetbe, hogy tájékozott döntést tudjon hozni a hitelmegállapodás megkötéséről (C-686/19. sz. SIA “Soho Group” kontra Patērētāju tiesību aizsardzības centrs ügyben 2020. július 16-án hozott ítélet, ECLI:EU:C:2020:582, 48. pont). A Bíróság több ügyben hangsúlyozta annak fontosságát, hogy a kölcsönvevőnek rendelkeznie kell mindazon tényezőkkel, amelyek kötelezettségvállalására hatással lehetnek (C-448/17. sz. EOS KSI Slovensko s.r.o. kontra Ján Danko és Margita Danková ügyben 2018. szeptember 20-án hozott ítélet, ECLI:EU:C:2018:745, 63. pont, C-348/14. sz. Maria Bucura kontra SC Bancpost SA ügyben 2015. július 9-én hozott ítélet, ECLI:EU:C:2015:447, 57. pont), különösen annak jelentőségét, hogy a hitel összköltségét egy egységes matematikai képlet formájában mutassák be (C-448/17. sz. EOS KSI Slovensko s.r.o. kontra Ján Danko és Margita Danková ügyben 2018. szeptember 20-án hozott ítélet, ECLI:EU:C:2018:745, 63–68. pontja és rendelkező részének 3) pontja, C-76/10. sz. Pohotovosť s.r.o. kontra Iveta Korčkovská ügyben 2010. november 16-án hozott végzés, ECLI:EU:C:2010:685 68–77. pontja). A C-76/10. sz. ügyben tett megállapításokból (C-76/10. sz. Pohotovosť s.r.o. kontra Iveta Korčkovská ügyben 2010. november 16-án hozott végzés, ECLI:EU:C:2010:685, 73. pont) az következik, hogy a THM feltüntetését mellőző kölcsönszerződési feltétel esetén kerülhet sor a 93/13 irányelv alapján a feltétel tisztességtelen jellegének vizsgálatára. A THM fogyasztói hitelekre vonatkozó uniós szabályok által előírt feltüntetésének elmulasztása ugyanis „döntő bizonyíték” abban a tekintetében, hogy a megállapodásnak a hitel összköltségével kapcsolatos feltételei világosak és érthetőek-e.

A Bíróság viszont ettől a helyzettől eltérően látta szükségesnek értékelni azokat a szerződéseket, amelyek tartalmazzák a THM-et. A THM-et feltüntető szerződések esetén azt látta vizsgálhatónak, hogy a THM-ben szereplő feltételek a kereskedelmi gyakorlat tisztességességének megfelelnek-e. Ennek körében valamely kereskedelmi gyakorlat akkor minősül megtévesztőnek, ha valószínűsíthetően olyan ügyleti döntés meghozatalára készteti a fogyasztót, amelyet egyébként nem hozott volna meg (C-281/12. sz.

Trento Sviluppo srl és Centrale Adriatica Soc. coop. arl kontra Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato ügyben 2013. december 19-én hozott ítélet, ECLI:EU:C:2013:859, 33. pont), ilyen helyzet pedig előállhat azzal, ha a fogyasztóval a THM-ről közölt információ nem valós (C-453/10. sz. Jana Pereničová és Vladislav Perenič kontra SOS financ spol. s r. o. ügyben 2012. március 15-én hozott ítélet, ECLI:EU:C:2012:144, 47.pont, és C-435/11. sz. CHS Tour Services GmbH kontra Team4 Travel GmbH ügyben 2013. szeptember 19-én hozott ítélet, ECLI:EU:C:2013:574, 42. pont).

Már a Bíróság által az elemzéshez használt „megtévesztő” megfogalmazásból következik, hogy értelmezése szerint a THM feltüntetése esetén a THM-ben közölt adattartalom megfelelőségének vizsgálata nem a semmisség, hanem az érvénytelenséget kiváltó megtámadási okok közé tartozó tévedés, megtévesztés kategóriájába esik. Még egyértelműbb megfogalmazások található azonban a C-453/10. sz. és a C-109/17. sz. ügyekben. Ezekben az ítéletekben a Bíróság kimondta, hogy valamely kereskedelmi gyakorlat tisztességtelen jellegének megállapítása nem gyakorol közvetlen hatást arra, hogy valamely szerződés a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése szempontjából érvényes-e (C-453/10. sz. Jana Pereničová és Vladislav Perenič kontra SOS financ spol. s r. o. ügyben 2012. március 15-én hozott ítélet, ECLI:EU:C:2012:144, 46. pont, C-109/17. sz. Bankia SA kontra Juan Carlos Mari Merino és társai ügyben 2018. szeptember 19-én hozott ítélet, ECLI:EU:C:2018:735, 50. pont).

IV.

A jogegységi tanács álláspontja az indítványban meghatározott elvi kérdéssel kapcsolatban a következő:

Az rHpt. 213. § (1) bekezdésének b) pontja értelmezésével lehet állást foglalni abban a kérdésben, hogy a szigorú semmisségi jogkövetkezmény levonására csak akkor van mód, ha a lakossági, fogyasztási kölcsönszerződés egyáltalán nem tartalmazza a THM-et, vagy akkor is, ha az nem a jogszabályok által elvárt módon számított THM-et tartalmazza. Első lépésként az rHpt. 213. § (1) bekezdésének b) pontjában körülírt semmisségi ok nyelvi-nyelvtani elemzését kell elvégezni, mert a szigorú jogkövetkezmény levonására csak akkor kerülhet sor, ha a semmisség törvényben körülírt feltételei fennállnak,

A törvényszöveg „nem tartalmazza a[…] THM-et” megfogalmazásának szószerinti nyelvtani értelmezésével arra lehet következtetést levonni, hogy az rHpt. semmisségi okként a THM megjelölésének teljes hiányát írja körül. Ez alá nem érthető a jelentéstartalmában lényegesen eltérő helyzet, a THM hibás (téves) megjelölésének esete. Lehetséges olyan nyelvi-nyelvtani megfogalmazás, amivel ez utóbbi eset is a törvényi előfeltétel körébe vonható („nem, vagy nem megfelelően tartalmazza”), amiből a contrario következik, hogy ha nem ilyen megfogalmazású a normaszöveg, akkor a jogalkotói szándék, akarat nem terjedt ki arra, hogy a „nem a jogszabálynak megfelelően” előírt vagy számított THM-hez is semmisségi jogkövetkezményt fűzzön.

Miután a „nem tartalmazza” feltétel nyelvi-nyelvtani szempontból nem azonosítható a „nem megfelelően tartalmazza” megfogalmazással, ezért már ebből következik, hogy a semmisségi jogkövetkezmény jelentéstartalombeli kiterjesztéssel nem vihető át egy olyan jogi helyzetre, amit nem ír elő maga a normaszöveg.

A jelentéstartalombeli kiterjesztésre csak az argumentum a simile logikai elv alkalmazásával juthatunk, ami a konkrét esetben nem indokolt, miután a „nem tartalmazza” és a „nem a jogszabálynak megfelelő (valós) tartalommal tartalmazza” megfogalmazások közötti logikai hasonlóság nem mutatható ki.
A konkrét esetben a kiterjesztő értelmezés sem indokolt. A szakirodalom az interpretatio extensiva alatt általában azt érti, hogy a jogszabály értelmezésének eredményeként, a megállapított értelem szélesebb, mint ami a jogszabály nyelvi értelméből (azaz a szövegéből) következne (Szladits: Magyar Magánjog I. Grill, Budapest 1939. 33.). A jogértelmezés szövegen túli, második lépcsőben használható extenzív módszerének alkalmazására akkor kerülhet sor, ha a normaszöveg nyitott tényállású, de legalább rugalmas megfogalmazású. A kategorikus jellegű (igen-nem megfogalmazású) normaszöveg esetén – az rHpt. 213. § (1) bekezdésének b) pontja ilyen törvényi tényállást tartalmaz – a kiterjesztő értelmezés lehetősége kizárt.

Megfelelően irányadó erre a kérdésre a Kúria Közigazgatási-Munkaügyi-Polgári Jogegységi Tanácsa által a közigazgatási határozatok semmisségével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2019. KMPJE jogegységi határozat 1. pontjában tett azon megállapítás is, hogy a semmisségi okok köre jogértelmezéssel nem bővíthető.

Mindezek miatt jogviszonyok ex tunc hatályú felszámolását eredményező súlyos jogkövetkezmény, a semmisség oka kiterjesztő értelmezéssel nem bővíthető. Erre a következtetésre lehet jutni a jogegységesítés eszközeként közzétett PJE indokolásából és – a Kúria a Pfv.VI.20.967/2015/7. számú ítéletében elfoglalt jogi álláspontttól eltekintve – a fent ismertetett bírói gyakorlatból [Kúria Gfv.VII.30.057/2018/3. számú ítélete (közzétéve: BH2019.83.), az ezen ítéletben és közzétett BH-ban foglalt jogi álláspontot követő Pfv.I.21.062/2019/14. és Pfv.I.21.564/2018/4. számú ítélete, Gfv.VII.30.068/2017/8. számú határozata, valamint Gfv.VII.30.851/2016. számú ítélete (közzétéve: BH 2017.343.) és az ezen ítéletben foglalt jogi álláspontot és mindkét BH-ban közzétett eseti döntést is hivatkozó Pfv.I.21.140/2018/4. számú ítélete] is.

A kiterjesztő értelmezés egyfelől sértené a jogbiztonságból fakadó kiszámítható normatartalom és a jogkövetkezmény kiszámíthatóságának alkotmányos elvét, másfelől nem állna összhangban az Alaptörvény 28. cikkében a jogértelmezésre kötelezően irányadó ésszerűség követelményével sem. Ugyancsak a nem kiterjesztő értelmezést támasztják alá a magyar és uniós jogforrások jogalkotói akaratot tükröző indokolásai és a Bíróság fentebb ismertetett, e téren folytatott joggyakorlata is.

Mindezek alapján az rHpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja alapján a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés semmissége akkor állapítható meg, ha az egyáltalán nem tartalmazza a THM-et (valamint az annak számítása során figyelembe nem vett egyéb – esetleges – költségek meghatározását és összegét). Önmagában az, hogy a THM-nek a kölcsönszerződésben feltüntetett mértéke téves, a szerződés rHpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja szerinti semmisségét nem eredményezi. A valósnál alacsonyabb mértékű THM megjelölése lehet ugyan megtévesztő, de ez nem okozza a szerződés semmisségét, ilyenkor egyéb jogkövetkezmények alkalmazására kerülhet sor. Ha pedig a feltüntetett THM magasabb a valósnál, nem a fogyasztó, hanem a pénzügyi intézmény kerülhet emiatt hátrányos helyzetbe a más pénzügyi intézmények által tett ajánlatokhoz képest, ez pedig a fogyasztó érdekében előírt jogkövetkezmény levonásának eleve nem lehet a hivatkozási alapja. A THM-et feltüntető szerződések esetén a nem valós, vagy nem a jogszabályi előírásoknak megfelelően feltüntetett THM vizsgálatára és jogi következményeinek levonása nem a semmisség, hanem az érvénytelenséget kiváltó megtámadási okok közé tartozó tévedés, megtévesztés alapján kerülhet sor.

V.

A kifejtett indokok alapján a jogegységi tanács a Bszi. 24. § (1) bekezdés *c)* pontja, 25. §-a, valamint 40. § (1) és (2) bekezdése alapján a bíróságok jogalkalmazása egységének biztosítása [Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdés] érdekében, a rendelkező részben foglaltak szerint határozott. Határozatát a Bszi. 42. § (1) bekezdésében írtak szerint a Magyar Közlönyben, a Bírósági Határozatok Gyűjteményében, a bíróságok központi internetes honlapján és a Kúria honlapján közzéteszi.
A Kúria Pfv.VI.20.967/2015/7. számú határozata, valamint a hasonló jogi álláspontot tartalmazó további határozatok az rHpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjának értelmezése körében nem hivatkozhatók kötelező erejű határozatként.

Budapest, 2021. április 12.

Dr. Varga Zs. András s.k. a jogegységi tanács elnöke
Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. előadó bíró
Dr. Gáspár Mónika s.k. bíró
Dr. Cseh Attila s.k. bíró
Dr. Kocsis Ottília s.k. bíró
Dr. Farkas Attila s.k. bíró
Dr. Puskás Péter s.k. bíró

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2014/17/EU IRÁNYELVE

(2014. február 4.)

a lakóingatlanokhoz kapcsolódó fogyasztói hitelmegállapodásokról, valamint a 2008/48/EK és a 2013/36/EU irányelv és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 114. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Központi Bank véleményére (1),

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére (2),

rendes jogalkotási eljárás keretében (3),

mivel:

(1)A Bizottság 2003 márciusában a lakóingatlanokhoz kapcsolódó hitelmegállapodások belső piaca előtt álló akadályok hatásának azonosítására és értékelésére irányuló folyamatot indított el, 2007. december 18-án pedig elfogadta az EU jelzáloghitel-piacainak integrálásáról szóló fehér könyvet. A fehér könyvben a Bizottság bejelentette azon szándékát, hogy értékelje többek között a szerződéskötést megelőző tájékoztatásra, a hiteladatbázisokra, a hitelképességre, a teljeshiteldíj-mutatóra (a továbbiakban: THM) és a hitelmegállapodásokhoz kapcsolódó tanácsadásra vonatkozó szakpolitikai lehetőségek hatását. A Bizottság egy adósminősítésekkel foglalkozó munkacsoportot is létrehozott, hogy segítse a Bizottságot a hiteladatok hozzáférhetőségének, összehasonlíthatóságának és teljességének javítására irányuló intézkedések kidolgozásában. Emellett kutatások kezdődtek a lakóingatlanokhoz kapcsolódó hitelmegállapodásokat kínáló hitelközvetítők és hitelintézetnek nem minősülő hitelezők szerepére és működésére vonatkozóan is.

…

5. FEJEZET

TELJESHITELDÍJ-MUTATÓ

17. cikk

A THM kiszámítása

(1) A THM-et az I. mellékletben meghatározott matematikai képletnek megfelelően kell kiszámítani.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

38. cikk

Szankciók

(1) A tagállamok meghatározzák az ezen irányelv alapján elfogadott nemzeti rendelkezések megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és minden szükséges intézkedést megtesznek a végrehajtásuk biztosítására. E szankcióknak hatékonynak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lenniük.

I. MELLÉKLET

A TELJESHITELDÍJ-MUTATÓ (THM) KISZÁMÍTÁSA

I. Az egyrészről a lehívott összegek, másrészről a törlesztések és díjak egyenlőségét kifejező alapegyenlet.

A teljes hiteldíjmutatót (THM) megállapító alapegyenlet egyenlőséget fejez ki – éves alapon – egyrészről a lehívott összegek teljes jelenértéke, másrészről a törlesztőrészletek és a fizetett díjak teljes jelenértéke között, azaz:

$$\sum_{k=1}^{m} C_k (1 + X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l (1 + X)^{-s_l}$$

ahol:

—X a THM,

—m az utolsó lehívás sorszáma,

—k a lehívás sorszáma, ezért 1 ≤ k ≤ m,

—Cka k-adik lehívás összege,

—tk az első lehívás időpontja és minden ezt követő lehívás időpontja közötti időtartam, években és töredékévekben kifejezve, ezért t1 = 0,

—m’az utolsó törlesztőrészlet vagy díjfizetés száma,

—l a törlesztőrészlet vagy díjfizetés száma,

—Dl a törlesztőrészlet vagy díjfizetés összege,

—sl az első lehívás időpontja és minden egyes törlesztőrészlet vagy díjfizetés időpontja közötti időtartam, években és töredékévekben kifejezve.

Megjegyzések:

a)Mindkét fél esetében sem az általuk az egyes időpontokban fizetendő összegek, sem a fizetési időközök nem szükségszerűen azonosak.

b) A kiindulási időpont az első lehívás időpontja.

c)Az időpontok közötti, a számításokban használt időtartamokat években vagy töredékévekben kell kifejezni. Egy évet 365 napból (vagy szökőév esetén 366 napból), 52 hétből vagy 12 egyenlő hosszúságú hónapból állónak kell tekinteni. Egy ilyen hónapot 30,41666 napból (vagyis 365/12 napból) állónak kell tekinteni függetlenül attól, hogy szökőévről van-e szó.

Amennyiben az időpontok közötti, a számításokban használt időtartamok nem fejezhetők ki egész számú hétben, hónapban, illetve évben, akkor azokat az egyik említett időegység egész számú többszörösének és megfelelő számú napnak a kombinációjaként kell kifejezni. Napok használata esetén:

i. minden napot számolni kell, a hétvégéket és az ünnepnapokat is;

ii. visszafelé kell számolni, először azonos időegységeket, majd napokat véve, az első lehívás napjáig;

iii. a napokban kifejezett időszak hossza úgy kapható meg, hogy az első napot nem kell figyelembe venni, az utolsó napot azonban igen, és azt úgy kell kifejezni években, hogy a napok számát el kell osztani a teljes év napjainak számával (365 vagy 366 nappal), az utolsó naptól visszafelé számolva az előző év ugyanezen napjáig.

d) A számítás eredményét legalább egy tizedesnyi pontossággal kell kifejezni. Ha a következő tizedeshelyen álló számjegy 5 vagy annál nagyobb, akkor az azt megelőző tizedeshelyen álló számjegyet eggyel növelni kell.

e) Az egyenlet átírható egy egységes összeg és a pénzáramlás fogalmának felhasználásával (Ak), amely lehet pozitív vagy negatív, más szóval megfizetett vagy megkapott az 1 és n közötti, években kifejezett időszak során, azaz:

$$S = \sum_{k=1}^{n} A_k \, (1 + X)^{- t_k} ,$$

ahol „S” a pénzáramlás jelenlegi egyenlege. A kétirányú pénzáramlás egyenlősége esetén ennek értéke nulla.

II. További feltevések a THM kiszámításához:

a) Ha a hitelmegállapodás értelmében a fogyasztó szabadon hívhatja le a hitelt, a teljes hitelösszeget azonnal és teljes egészében lehívottnak kell tekinteni.

b) Ha a hitelmegállapodás különböző módokat biztosít a lehívásra, amelyekhez eltérő díjak és hitelkamatlábak kapcsolódnak, a teljes hitelösszeget az adott hiteltípusnál leggyakoribb lehívási módra alkalmazandó legmagasabb díjjal és kamatlábbal kell figyelembe venni.

c) Ha a hitelmegállapodás értelmében a fogyasztó általánosságban szabadon hívhatja le a hitelt, de a megállapodás a lehívás különböző módjai tekintetében a hitelösszegre vagy az időtartamra vonatkozó korlátokat határoz meg, a hitelösszeget a hitelmegállapodásban említett legkorábbi időpontban és a lehívási korlátok szerint kell lehívottnak tekinteni.

d) Ha a hitelező egy korlátozott időszakra vagy összegre eltérő hitelkamatlábakat és díjakat kínál, a legmagasabb hitelkamatlábat és díjakat kell a hitelkamatlábnak és költségeknek tekinteni a hitelmegállapodás teljes időtartamára vonatkozóan.

e) Ha a hitelmegállapodás szerint a hitelkamatláb a kezdeti időszakra vonatkozóan egy rögzített kamatláb, ezt követően pedig új hitelkamatlábat állapítanak meg, amelyet rendszeresen hozzáigazítanak egy megállapodás szerinti mutatóhoz vagy belső referencia-

kamatlábhoz, a THM meghatározásakor abból a feltevésből kell kiindulni, hogy a rögzített kamatozású időszakot követően a hitelkamatláb megegyezik a megállapodás szerinti mutatónak, illetve belső referencia-kamatlábnak a THM kiszámításakor fennálló értékén alapuló hitelkamatlábbal, de nem alacsonyabb a rögzített hitelkamatlábnál.

f)Amennyiben a hitel felső összeghatáráról még nem született megállapodás, azt 170 000 EUR-nak kell tekinteni. A feltételes kötelezettségektől és garanciáktól eltérő olyan hitelmegállapodások esetében, amelyek célja nem ingatlanhoz vagy földterülethez fűződő tulajdonjogok megszerzése vagy megtartása, valamint folyószámlahitelek, halasztott terhelési kártyák és hitelkártyák esetében a felső összeghatárt 1 500 EUR-nak kell tekinteni.

g)Az i), j), k), l) és m) pontban meghatározott feltevésekben említett folyószámlahiteltől, áthidaló hiteltől, részleges tulajdonszerzésre irányuló hitelmegállapodástól, feltételes kötelezettségtől és garanciától, valamint nyílt végű hitelmegállapodástól eltérő hitelmegállapodások esetén:

i.ha a fogyasztó általi tőketörlesztés időpontja vagy összege nem állapítható meg, azt kell feltételezni, hogy a törlesztés a hitelmegállapodásban foglalt legkorábbi időpontban és az ott meghatározott legalacsonyabb összegben történik;

ii.ha az első lehívás időpontja és a fogyasztó általi első törlesztés időpontja közötti időtartam nem állapítható meg, a legrövidebb időtartamot kell feltételezni.

h)Ha a fogyasztó általi törlesztés időpontja vagy összege a hitelmegállapodás, illetve a g), i), j), k), l) és m) pontban szereplő feltevések alapján nem állapítható meg, azt kell feltételezni, hogy a törlesztés a hitelező által meghatározott időpontoknak és feltételeknek megfelelően történik; ha pedig ezek nem ismertek, azt kell feltételezni, hogy:

i. a kamatok törlesztése a tőketörlesztésekkel együtt történik;

ii.az egy összegben kifejezett, nem kamat jellegű díjak kifizetésére a hitelmegállapodás megkötésének időpontjában kerül sor;

iii.a több részletből álló nem kamatjellegű díjak kifizetésére rendszeres időközönként kerül sor, ami az első tőketörlesztéskor veszi kezdetét; és ha e részletek összege nem ismert, azt kell feltételezni, hogy egyenlő összegekről van szó;

iv.az utolsó részlet kifizetése rendezi a tőke-, kamat- és egyéb esetleges díjtartozásokat.

i)Folyószámlahitel esetében a teljes hitelösszeget teljes egészében, a hitelmegállapodás teljes időtartamára vonatkozóan lehívottnak kell tekinteni. Ha a folyószámlahitel futamideje nem ismert, a THM-et azzal a feltevéssel kell kiszámítani, hogy a hitel futamideje három hónap.

j)Áthidaló hitel esetében a teljes hitelösszeget a hitelmegállapodás teljes időtartamára vonatkozóan teljes egészében lehívottnak kell tekinteni. Ha a hitelmegállapodás időtartama nem ismert, a THM-et azzal a feltevéssel kell kiszámítani, hogy a hitel futamideje 12 hónap.

k)Olyan nyílt végű hitelmegállapodás esetében, amely nem folyószámlahitel és nem áthidaló hitel, az alábbiakat kell feltételezni:

i.az ingatlanhoz fűződő jog megszerzésére vagy megtartására irányuló hitelmegállapodások esetében a hitelt az első lehívás időpontjától számított húszéves időszakra nyújtják, és az utolsó részlet fogyasztó általi teljesítése rendezi a tőke-, kamat- és egyéb esetleges díjtartozásokat; a nem ingatlanhoz fűződő jog megszerzésére vagy megtartására irányuló hitelmegállapodások, valamint a halasztott terhelési kártyával vagy hitelkártyával lehívott hitelek esetében ez az időszak egy év;

ii.a fogyasztó az első lehívás után egy hónappal kezdi el törleszteni a tőkét egyenlő havi részletekben. Azokban az esetekben viszont, amikor a tőkét az egyes törlesztési időszakokon belül teljes egészében egyetlen részletben kell visszafizetni, azt kell feltételezni, hogy a teljes tőke egymást követő lehívásai és törlesztései egy egyéves időszakon belül történnek. A kamatokat és egyéb díjakat az említett tőkelehívásokkal és -törlesztésekkel összhangban, valamint a hitelmegállapodásban foglaltak szerint kell alkalmazni.

E pont alkalmazásában a nyílt végű hitelmegállapodás olyan, nem meghatározott időtartamú hitelmegállapodás, amely esetében a hiteleket egy adott időszakon belül vagy egy adott időszakot követően teljes egészében törleszteni kell, de a hitelek törlesztés után újra lehívhatóvá válnak.

l)Feltételes kötelezettség és garancia esetében a teljes hitelösszeget az alábbiak közül a korábbi időpontban, egy összegben lehívottnak kell tekinteni:

a)a feltételes kötelezettség vagy garancia potenciális forrását képező, a hitelmegállapodásban meghatározott utolsó lehetséges lehívási időpont; vagy

b)megújuló hitelmegállapodás esetén a hitelmegállapodás megújítása előtti eredeti időszak vége.

m)Részleges tulajdonszerzésre irányuló hitelmegállapodás esetén:

i.a fogyasztói törlesztések időpontjának a hitelmegállapodásban engedélyezett lehető legkésőbbi időpont(ok)at kell tekinteni;

ii.a részleges tulajdonszerzésre irányuló hitelmegállapodás fedezetéül szolgáló ingatlan értékének százalékban kifejezett növekedését és a megállapodásban esetlegesen említett inflációs index rátáját a hitelmegállapodás megkötésekor az ingatlan fekvése szerinti tagállamban érvényes aktuális központi banki inflációs cél és aktuális inflációs szint közül a magasabb értéknek, illetve – ha ezek az értékek negatívak – 0 %-nak kell tekinteni.

II. MELLÉKLET

EGYSÉGES EURÓPAI ADATLAP (EEA)

A. RÉSZ

Az EEA-nak az alábbi mintában megadott szöveget kell tartalmaznia. A szögletes zárójelben megadott utasítások helyére a megfelelő adatokat kell behelyettesíteni. Az EEA kitöltésére vonatkozó, a hitelezőnek, illetve adott esetben a hitelközvetítőnek szóló útmutató a B. részben található.

Ahol az „adott esetben” kifejezés van feltüntetve, a hitelezőnek akkor kell megadnia a kért adatot, ha az az adott hitelmegállapodás szempontjából releváns. Ha az adat nem releváns, a hitelező törli a kérdéses adatot vagy a teljes szakaszt (például azokban az esetekben, amikor a szakasz nem alkalmazandó). A teljes szakasz törlése esetén az EEA szakaszainak számozását ennek megfelelően módosítani kell.
Az alábbi adatokat egyetlen dokumentumban kell megadni. A használt betűtípusnak világosan olvashatónak kell lennie. Azok az információk, amelyeket ki kell emelni, félkövérítéssel, árnyékolással vagy nagyobb betűmérettel jelölendők. Minden kockázati figyelmeztetést ki kell emelni.

Az EEA mintája
4. Kamatláb és egyéb költségek
A teljeshiteldíj-mutató (THM) a hitel teljes költsége éves százalékban kifejezve. A THM a különböző ajánlatok összehasonlítását segíti.
Az Ön hitelére érvényes THM [THM].
A THM az alábbiakat tartalmazza:
Kamatláb [a kamat értéke százalékban, vagy adott esetben a referencia-kamatláb és a hitelezői felár százalékos értéke]
[A THM egyéb összetevői]
Egyszer fizetendő költségek
(Adott esetben) A jelzálog bejegyzéséért díjat kell fizetnie. [A díj összege, ha ismert vagy a számítás alapja.]
Rendszeresen fizetendő költségek
(Adott esetben) Ez a THM a kamatlábra vonatkozó feltételezések alapján került kiszámításra.
(Adott esetben) Mivel az Ön hitele [az Ön hitelének egy része] változó kamatlábú hitel, a mindenkori THM eltérhet ettől a THM-től, ha a hitel kamatlába változik. Például amennyiben a kamatláb [a B. részben bemutatott forgatókönyv]-ra/re emelkedne, a THM [a forgatókönyvnek megfelelő szemléltető THM]-ra/re nőhet.
(Adott esetben) Megjegyezzük, hogy ez a THM azzal a feltételezéssel került kiszámításra, hogy a kamatláb a szerződés teljes időtartama alatt a kezdeti időszakra rögzített szinten marad.
(Adott esetben) Az alábbi költségek nem ismertek a hitelező számára, és így azokat a THM nem foglalja magában: [Költségek]
(Adott esetben) A jelzálog bejegyzéséért díjat kell fizetnie.
Kérjük, tájékozódjon az ehhez a hitelhez kapcsolódó minden egyéb illetékről és költségről.

41/1997. (III. 5.) Korm. rendelet
a betéti kamat, az értékpapírok hozama és a teljes hiteldíj mutató számításáról és közzétételéről

A Kormány a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 235. §-a (1) bekezdésének *c)* és *d)* pontjában, valamint a Magyar Köztársaság 1997. évi költségvetéséről szóló 1996. évi CXXIV. törvény 97. §-a (1) bekezdésének *d)* pontjában kapott felhatalmazás alapján az alábbiakat rendeli el:

Bevezető rendelkezések

1. § (1) E rendelet célja, hogy meghatározott betéti és hitelszerződések, illetőleg értékpapírügyletek tekintetében az ügyfelek megfelelő tájékoztatást kapjanak, biztosítva legyen a különböző ajánlatok összehasonlíthatósága.

….

A teljes hiteldíj mutató számítása

8. § (1) A teljes hiteldíj mutató (a továbbiakban: THM) az a belső kamatláb, amely mellett az ügyfél által visszafizetendő tőke és hiteldíj egyenlő az ügyfél által a hitel folyósításáig bezárólag a kölcsönnel kapcsolatban - a (2) bekezdésben meghatározott kivételekkel - fizetett összes költséggel csökkentett hitelösszeggel. A THM számításánál az ügyfél által a pénzügyi intézménynek fizetett költségeket, valamint a harmadik személynek fizetett költségek közül az ügyfél által felajánlott fedezet értékbecslésének díját és lakásépítéseknél a helyszíni szemlék díját kell figyelembe venni.

(2) A THM számításánál nem vehető figyelembe:

a) a prolongálási költség,

b) a késedelmi kamat,

c) az egyéb olyan fizetési kötelezettség, amely a szerződésben vállalt kötelezettség nem teljesítéséből származik,

d) a biztosítási és garanciadíjak, valamint

e) az átutalási díjak.

(3) A pénzügyi intézmény a 12. § szerint adott tájékoztatásban meghatározott díjakon és költségeken túlmenően az ügylet szerződés szerinti teljesítése esetén az ügyféllel szemben további jogcímen költséget, díjat nem számíthat fel.

9. § (1) A THM kiszámításánál a következő számítási módszert kell alkalmazni:

a) ha a szerződés alapján az éves díjak mértéke változó, de azok mértéke nem határozható meg a kiszámításkor, a számítás során az utolsó ismert díjtétellel mint változatlan díjtétellel kell számolni;

b) ha a hitel lejárati időtartama nem határozható meg, akkor azt egy évnek kell tekinteni;

c) ha a szerződés a visszafizetésre egy időszakot ír elő, akkor az időszak kezdő időpontját kell figyelembe venni, ha a hitelfelvételi lehetőség is periódusokhoz kötődik, akkor annak kezdő időpontját kell figyelembe venni a hitel igénybevételének napjaként.

(2) A képlet számítása során a szerződésben rögzített feltételeket kell figyelembe venni.

10. § (1) A THM kiszámítására vonatkozóan az *5. számú mellékletben* meghatározott képletet kell alkalmazni, ha a hitel folyósítása egy részletben történik.

(2) A THM kiszámítására vonatkozóan - a 11/A. § (1) bekezdésének *b)* pontjában meghatározott kivétellel - a *6. számú mellékletben* meghatározott képletet kell alkalmazni, ha a hitel folyósítása több részletben történik.

11. § A 10. §-ban szereplő képleteket az alábbiak figyelembevételével kell számítani:

a) a felek által különböző időpontokban teljesített törlesztések és folyósítások összege és azok teljesítési ideje eltérő lehet;

b) a kezdő időpont az első hitelfolyósítás időpontja;

c) a kiszámítás során használt időpontokat években vagy töredékévekben kell kifejezni.

11/A. § (1) Természetes személy által lakás, illetőleg üdülő vagy egyéb ingatlan vásárlására, építésére, felújítására, bővítésére, korszerűsítésére és közműfejlesztésre igénybe vehető kölcsönök, valamint szabad felhasználású jelzáloghitelek (a továbbiakban együtt: lakáskölcsönök) esetén a 10. §-ban meghatározott képleteket az alábbiak figyelembevételével kell számítani:

a) a lakáscélú állami támogatásról szóló Korm. rendelet alapján állami kamattámogatással nyújtott kölcsönöknél az állam által átvállalt összeget nem kell figyelembe venni a támogatás jogszabályban meghatározott időtartamáig,

b) az ingatlan készültségi fokának függvényében szakaszosan, de előre nem meghatározható időpontokban folyósított kölcsön esetén úgy kell tekinteni, hogy az egész kölcsön az első hitelfolyósítás időpontjában kerül kifizetésre,

c) az ingatlan készültségi fokának függvényében, de előre nem meghatározható időpontokban tartott helyszíni szemléknél úgy kell tekinteni, hogy a helyszíni szemlék várható díja az első hitelfolyósítás időpontjában kerül kifizetésre,

d) amennyiben a hitelintézet a lakáskölcsönt, illetve az ingatlanon alapított önálló zálogjogot egy jelzálog-hitelintézetnek adja el, az eladásig terjedő időszakot 2 hónapnak kell tekinteni.

(2) Lakáskölcsönök esetén a 13. § (1) bekezdésében meghatározott helyeken és a hirdetésben a THM értékét az alábbi feltételekkel nyújtott, egyenletes törlesztésű hiteltermékekre kell meghatározni, amennyiben a pénzügyi intézmény kínálja az adott hiteltípust:

a) a lakástakarékpénztár által nyújtott lakáskölcsönnél a kölcsön összege 1 millió forint, futamideje 5 év,

b) más pénzügyi intézmény által nyújtott lakáskölcsönnél a kölcsön összege 5 millió forint, futamideje 20 év.

11/B. § (1) Deviza alapú kölcsönök esetén a 10. §-ban meghatározott képleteknél az ügyfél által teljesített fizetéseket forintban kell számításba venni

a) a szerződésben rögzített THM számításánál a pénzügyi intézménynél alkalmazott, a szerződés megkötését megelőző 10. napnál nem régebbi devizaárfolyam,

b) a 13. § (1) bekezdésében meghatározott helyeken és a hirdetésben szereplő THM számításánál a pénzügyi intézménynél alkalmazott, a tárgynegyedévet megelőző hónap

1. munkanapján érvényes devizaárfolyam figyelembevételével.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezést nem kell alkalmazni, ha mind a kölcsön folyósítása, mind a törlesztése a kölcsön devizanemében történik. Ebben az esetben a forintban felmerülő költségeket a THM meghatározásakor a kölcsön devizanemében kell figyelembe venni az (1) bekezdés *a)* vagy *b)* pontja alapján meghatározott devizaeladási árfolyamon.

(3) Deviza alapú kölcsönök esetén a szerződésben és a 13. § (1) bekezdésében meghatározott helyeken fel kell tüntetni, hogy a THM meghatározása a forint fizetések vagy a kölcsön devizanemében teljesített fizetések alapján történt-e, továbbá a fizetések más devizanemre történő átszámításánál figyelembe vett devizaárfolyam érvényességének napját.

11/C. § A hitelintézet által hitelkártyaként kibocsátott bankkártya esetén a 10. §-ban meghatározott képleteket az alábbi feltételezések figyelembevételével kell számítani:

a) az ügyfél a teljes hitelkeretet igénybe veszi a hitelkeret rendelkezésre tartásának első napján,

b) az igénybevétel napja megegyezik a hitelkártyát kibocsátó hitelintézet által nyilvánosan meghirdetett elszámolási időszak első napjával,

c) az elszámolási időszakot követő türelmi időszak végén csak a hitelkártyát kibocsátó által nyilvánosan meghirdetett minimális törlesztést teljesíti az ügyfél,

d) a továbbiakban az előírt fizetési határidők szerint a hitelkártyát kibocsátó által nyilvánosan meghirdetett minimális törlesztéseket teljesíti az ügyfél,

e) a törlesztések után nem kerül sor újabb hitel igénybevételére,

f) az ügyfél a hitelkártyát nem használja készpénzfelvételre,

g) a hitelkártyához nincs társkártya kibocsátva,

h) a hitelkártya lejárata 1 év,

i) a hitelkártya lejáratakor az ügyfél egy összegben megfizeti a fennmaradó tartozása teljes összegét.

A teljes hiteldíj mutató közzététele

12. § A pénzügyi intézménynek biztosítania kell, hogy ügyfele a szerződés aláírása előtt megismerhesse:

a) a hitelszerződés tervezetét,

b) a hitelbírálati díjnak a kezelési költségbe való beszámítási módját,

c) a hitelprolongálás várható költségét,

d) az ügyfél nem teljesítése esetén a késedelmi kamat mértékét és a hitelfelmondás feltételeit,

e) a teljes futamidőre kiszámított kamatot,

f) a rövidítés feltüntetésével két tizedesjegy pontossággal a THM-et, a THM számításának módját és a THM számítása során figyelembe nem vett egyéb költségek, különösen a közjegyzői díj és a kölcsön folyósításához megkövetelt biztosítási díj meghatározását és várható összegét,

g) az összes - a pénzügyi intézmény részére fizetendő, a hitel felvételével összefüggő - költséget, valamint

h) a pénzügyi intézmény által a hitel folyósításához megkívánt egyéb feltételeket.

13. § (1) A pénzügyi intézmény által az üzlethelyiségében kifüggesztett üzletszabályzatnak, nyilvános tájékoztatójának és ajánlattételének feltűnő módon tartalmaznia kell a THM-et azzal a kiegészítéssel, hogy

a) a THM meghatározása az aktuális feltételek, illetve a hatályos jogszabályok figyelembevételével történt és a feltételek változása esetén a mértéke módosulhat,

b) a THM mutató értéke nem tükrözi a hitel árfolyamkockázatát,

c) a THM mutató értéke nem tükrözi a hitel kamatkockázatát.

(2) Az (1) bekezdés *b)* pontját deviza alapú kölcsönöknél, *c)* pontját változó kamatozású kölcsönöknél kell alkalmazni.

(3) Az (1) bekezdéstől eltérően lakáskölcsönök esetén a THM üzletszabályzatban történő szerepeltetése nem kötelező.

(4) Amennyiben a pénzügyi intézmény hirdetésében, illetve a pénzügyi intézmény hitelét közvetítő harmadik személy hirdetésében szerepel a hitel kamata, bármilyen költsége vagy törlesztőrészlete, a THM-et is fel kell tüntetni legalább ugyanakkora méretben és megegyező megjelenítésben.

5. számú melléklet a 41/1997. (III. 5.) Korm. rendelethez

A THM kiszámítására vonatkozóan a következő képletet kell alkalmazni, ha a hitel folyósítása egy részletben történik:

$$H = \sum_{k=1}^{m} \frac{A_k}{(1+i)^{t_k}}$$

H: a hitel összege, csökkentve a hitel felvételével összefüggő költségekkel,

Ak: a k-adik törlesztőrészlet összege,

m: a törlesztőrészletek száma,

tk: a k-adik törlesztőrészlet években vagy töredékévekben kifejezett időpontja,

i: a THM századrésze.

6. számú melléklet a 41/1997. (III. 5.) Korm. rendelethez

A THM kiszámítására vonatkozóan a következő képletet kell alkalmazni, ha a hitel folyósítása több részletben történik:

$$\sum_{k=1}^{m} \frac{A_k}{(1+i)^{t_k}} = \sum_{k'=1}^{m'} \frac{A'_{k'}}{(1+i)^{t_{k'}}}$$

Ak: a k sorszámú hitelrészlet összege, csökkentve a hitel felvételével összefüggő költségekkel,

A'k': a k' sorszámú törlesztőrészlet összege,

m: a hitelfolyósítások száma,

m': a törlesztőrészletek száma,

tk: a k-adik hitelfolyósítás években vagy töredékévekben kifejezett időpontja,

tk': a k'-adik törlesztőrészlet években vagy töredékévekben kifejezett időpontja,

i: a THM századrésze.

A Polgári Jogegységi Határozatok és az alkotmányjogi panaszok

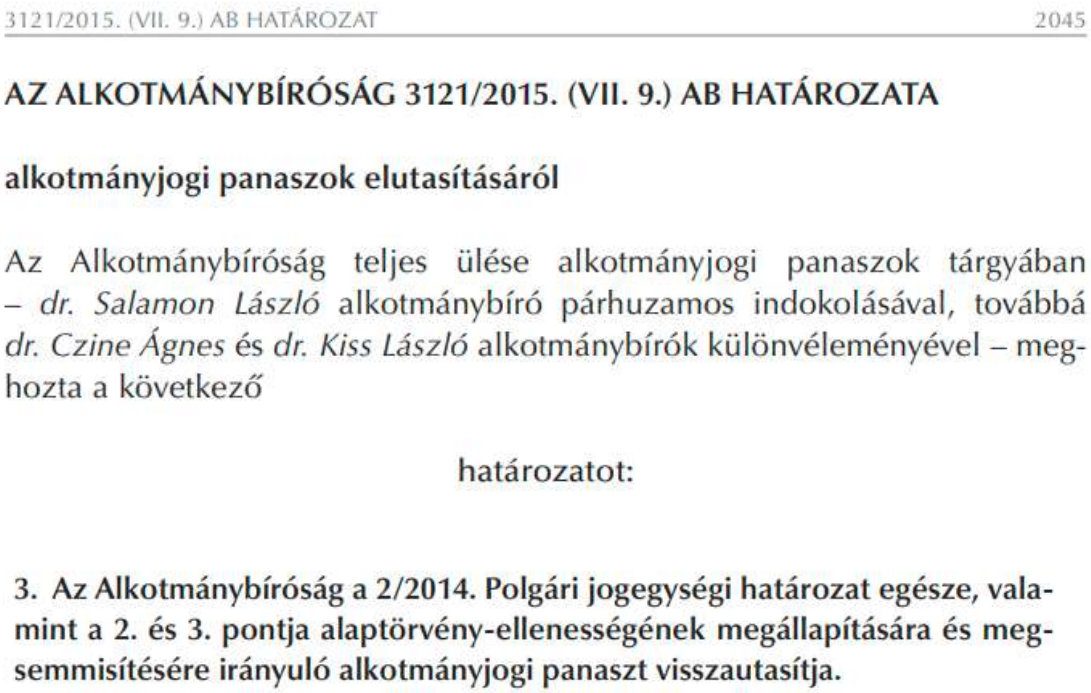

3121/2015. (VII. 9.) AB HATÁROZAT 2045

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3121/2015. (VII. 9.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panaszok elutasításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panaszok tárgyában – *dr. Salamon László* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával, továbbá *dr. Czine Ágnes* és *dr. Kiss László* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

határozatot:

3. Az Alkotmánybíróság a 2/2014. Polgári jogegységi határozat egésze, valamint a 2. és 3. pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

[79] 1.2. Az indítványozók a PJE határozat 2. és 3. pontját több vonatkozásban is alaptörvény-ellenesnek tartották, és annak a megsemmisítését kérték.

[80] Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság az alábbiakra mutat rá. Az Alkotmánybíróság a 3246/2014. (X. 3.) AB végzésben az 1/2012. Büntető-közigazgatásimunkaügyi-polgári jogegységi határozat alaptörvény-ellenességét vizsgálta meg és azt állapította meg, hogy „[a]z olyan jogszabályok, valamint az Abtv. 37. § (2) bekezdésben meghatározott egyéb jogi eszközök esetében, melyek lényegüknél fogva nem hatályosulhatnak közvetlenül (ilyen például a jogegységi határozat, mely csak a bíróságra kötelező, vagy általában a hatóságok és bíróságok eljárását szabályozó jogszabályok stb.), az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján történő eljárásban a közvetlen érintettség nem állapítható meg." {Indokolás [10]}

[81] Az indítványozók a PJE határozat 2. és 3. pontja ellen irányuló alkotmányjogi panaszukat is az Abtv. 26. § (2) bekezdésére alapították. Az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján a jelen esetben nem állapítható meg a közvetlen érintettség, tekintettel a támadott jogegységi határozat jogi jellegére, azaz arra, hogy az csak a bíróságokra kötelező, az indítványozó jogait érintő közvetlen hatályosulás így nem állapítható meg. Hasonlóan döntött egyébként az Alkotmánybíróság a 3023/2012. (VI. 21.) AB végzésben (ABH 2012, 1034, Indokolás [7]–[8] bekezdése).

[82] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panaszoknak a PJE határozat 2. és 3. pontját támadó része nem felel meg az indítványokra előírt törvényi követelményeknek, ezért az ennek vizsgálatára irányuló indítvány.

http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/40f64096f24de5b9c1257d72005875fa/$FILE/3121_2015_hat%C3%A1rozat.pdf

AZ EURÓPAI ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGOK XII. KONFERENCIÁJA

A Konferencia témája: „Az alkotmánybíróságok és egyéb nemzeti bíróságok kapcsolatai és az európai bíróságok működésének e területre gyakorolt hatásai"

A Magyar Köztársaság Alkotmánybíróságának válaszai a kérdőívre

(A válaszok a kérdőív kérdéseinek sorrendjét követik)

I. Az Alkotmánybíróság, egyéb bíróságok és az alkotmányossági vizsgálat

A. Az állam igazságügyi berendezkedése

1. A bírósági szervezet felépítése

1. Kérjük röviden - ha szükséges, vázlatos ábrák segítségével - ismertetni az országukban működő bíróságokat és hatáskörüket. Kérjük, szíveskedjenek kitérni az általános bíróságok mellett a közigazgatási és más bíróságokra is, szövetségi állam esetében az államszövetség és tagállamai bíróságaira is.

A Magyar Köztársaságban a jogorvoslati rendszert, az állam területi beosztását, valamint a hatásköri szabályokat figyelembe véve az Alkotmányban négyszintű bírósági szervezet került kialakításra:
- helyi bíróságok (városi és fővárosi kerületi bíróságok) mint alsó szintű,
- megyei (fővárosi) bíróságok mint területi (megyei) szintű,

AZ EURÓPAI ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGOK XII. KONFERENCIÁJA

A Konferencia témája: „Az alkotmánybíróságok és egyéb nemzeti bíróságok kapcsolatai és az európai bíróságok működésének e területre gyakorolt hatásai”

Nem tisztázott, hogy az Alkotmánybíróság alkotmányossági szempontból felülvizsgálhatja-e a Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozatát, s ha igen akkor az alkotmányellenességhez milyen jogkövetkezményt fűzhet. Erre irányuló kifejezett hatásköre az Alkotmánybíróságnak nincs, az Alkotmánybíróságról szóló törvény módosítására előterjesztett javaslat azonban tartalmazza ezt az új hatáskört. Az Alkotmánybíróság előtt azonban jelenleg is van olyan ügy amely a Legfelsőbb Bíróság által meghozott jogegységi határozat alkotmányossági vizsgálatára irányul.

A törvénymódosításig az Alkotmánybíróság a már meglévő hatásköreinek az értelmezésével próbálja megoldani azt a problémát, amikor a jogegységi határozat alkotmányellenes tartalmat ad valamely jogszabálynak. Több lehetőség is kínálkozik, így a jogegységi határozattal értelmezett norma megsemmisítése, de felmerült az is, hogy az Alkotmánybíróság megállapíthatná a jogegységi határozat alkotmányellenességét annak megsemmisítése nélkül, s egyben határidőt tűzne, amelyen belül a jogegységi határozatot a Legfelsőbb Bíróságnak felül kell bírálni. Ha ez a határidő eredménytelenül telik el, az Alkotmánybíróság (mintegy második lépcsőben) nem a jogegységi határozatot, hanem a jogegységi határozattal értelmezett normát semmisítené meg. Más nézetek szerint a Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozata normaként „értelmezhető”, ezért nincs akadálya annak, hogy utólagos normakontroll hatáskörben az Alkotmánybíróság felülvizsgálja. E kérdésben egységesen elfogadott álláspont nincs, a már említett törvénymódosítás tudná megnyugtatóan rendezni a problémát.

https://www.confeuconstco.org/reports/rep-xii/Hongarije-HU.pdf

Személyes érintettség

Ez a 2011-ben indított per még folyamatban van. Hiába érvelnénk bármivel, hiába cáfolnánk a bank, a Kúria állításait, az eljáró bírót már köti a 6/2021 PJE előírása és automatikusan elutasítja a kereseti pontunkat. Részletek következnek a bank érveléséből.

Tisztelt Fővárosi Törvényszék!

Alulírott ***ERSTE Bank Hungary Zrt.*** (1138 Budapest, Népfürdő u. 24-26., Cg.01-10-041054) *alperes* a ***Szabó József*** I. rendű és ***Szabóné*** I. rendű felperesek (1182 Budapest, alatti lakosok) által ellenünk kölcsönszerződés részleges semmisségének megállapítása iránt indított és a T. Törvényszék előtt **606.G.42.877/2013.** szám alatt folyamatban lévő perben – kívül jogi képviselőnk útján – az alábbi

előkészítő iratot

terjesztjük elő.

Elöljáróban magunk is szükségesnek tartjuk rögzíteni –egyezően felperesek előadásával –, **hogy jelen per a PKKB előtt 19.P.92.533/2011. számon indult meg,** és a keresetmódosítást követő áttétel majd „visszatétel" után a Fővárosi Ítélőtábla jelölte ki az ügy tárgyalására a Fővárosi Törvényszéket mint hatáskörrel rendelkező bíróságot. Időközben felperesek egyes szerződéses kikötések tisztességtelenségére hivatkozva külön pert indítottak a Fővárosi Törvényszék előtt, amely megszüntetéssel fejeződött be. Megjegyezzük, mindkét eljárásban érdemi beadványokat nyújtottunk be, így például a később megszüntetett perben valamennyi, a felperesek által tisztességtelenek vélt kikötés vonatkozásában részletes védekezést terjesztünk elő. E beadványokat változatlanul fenntartjuk, ám a joggyakorlat időközi fejlődésére tekintettel azt jelen előkészítő iratunkban kiegészítjük és egységes szerkezetbe foglaljuk. (Ennek során Ptk. alatt az 1959. évi IV. törvényt, Hpt. alatt a „korábbi Hpt.-t", vagyis az 1996. évi CXII. törvényt értjük, külön jelzés hiányában azoknak is a szerződéskötéskor hatályos szövegét.)

II. A Hpt. 213.§ (1) bekezdés b) pontjáról, azaz a THM-ről

Fenntartjuk: a szerződés III.7. pontja szerinti 6,16%-os THM-et a **hatályos jogszabályoknak megfelelően számítottuk ki, az valamennyi költségelemet tartalmaz.** A THM vonatkozásában egy esetleges számítási hiba vagy elírás nem semmisségi ok, de önmagában szintén nem vezet semmisséghez a THM kiszámítására irányadó jogi rendelkezések téves alkalmazása sem, hiszen a törvényszöveg kifejezetten csak a THM hiányához, nem pedig annak téves voltához fűzi ezt a jogkövetkezményt, így ez utóbbit egyéb módon kell megítélni. Az ennek során értékelendő fogyasztóvédelmi szempontok kapcsán figyelmet érdemel az Európai Unió Bíróságának a **C-453/10.** számú (Pereničová és társa – SOS financ, spol. s. r. o.) ügyben hozott ítélete (2012. március 15.), melynek 44. pontjában kifejtette: a valóságosnál alacsonyabb THM nem olyan elem, mint amely automatikusan és önmagában megalapozza a vitatott feltétel tisztességtelen jellegét; e kérdésben mindig az adott ügy összes sajátos körülménye alapján kell döntést hozni. Ha a helytelenül meghatározott teljes hiteldíj-mutató a kölcsönt a fogyasztó számára kedvezőbbnek tünteti fel a ténylegesnél, és ez a fogyasztó ügyleti akaratát döntően befolyásolja, akkor ez alkalmasint alapot adhat pl. a szerződés tévedés címén való megtámadására, jelen perben azonban tévedésről nincs – mert nem is lehet – szó. A valóságosnál magasabb THM mutató esetében pedig a szerződés a ténylegesnél kedvezőtlenebbnek tünteti fel a kölcsönt, s ilyenkor, mivel a tévedés a bank rovására történik, fel sem merülhet a fogyasztó érdekét szolgáló semmisség megállapítása.

A teljes hiteldíj-mutató kiszámítása a 41/1997. (III.5) Korm. rendelet mellékletében írt képlet segítségével – figyelemmel a 2005. január 1. napjától hatályos 11/B.§-ára is – valóban akként történik, hogy az egyenlet bal oldalán forintban (vételi árfolyamon) meghatározzuk az adósnak **ténylegesen** folyósított összeget, vagyis a szerződéses tőkeösszeget 133.666.-CHF csökkenteni kell a folyósítási jutalékkal (900 CHF), az így kapott összeget kell vételi árfolyamon átszámítani. Az egyenlet jobb oldalán a perbeli szerződés esetében kamattal (évi 2,29% a szerződés szerint) és kezelési költséggel (évi 1,5%) kell számolni, és meg kell határozni, hogy a 60 havi törlesztés (egyenként 422,16 CHF) és 180 havi törlesztőrészlet (egyenként 1057,54.-CHF) kifizetése után az adós svájci frankban összesen mennyit fizetne vissza. Ezt az értéket át kell számítani forintra, mégpedig eladási árfolyamon. A kölcsönszerződés III.7. pontjában említett „számlakonverziós devizaárfolyam" azt jelenti, hogy a folyósított összeg átszámításakor vételi, a törlesztés átszámításakor eladási árfolyammal kell számolni, erről egyébként a felperesek által is sűrűn hivatkozott Hirdetményben részletesebb tájékoztatás is olvasható. Már ebből megállapítható, hogy a felperesek által a beadványuk mellékletében bemutatott kétféle számítás (melyek közül nyilván elvileg is csak az egyik lehetne jó) mindegyike hibás: az első esetben felperesek a 17.000.000.-Ft-os folyósítási összeget vetették össze tévesen a 133.666.-CHF alapján meghatározott törlesztésekkel és törlesztőrészletekkel, míg a másik esetben számításba vették azt az előtörlesztett összeget is, amely pedig a szerződésből nem következett szükségszerűen, így nem volt előre kalkulálható.

A szerződéses THM meghatározásakor tehát szükségszerűen tekintettel voltunk az eladási és vételi árfolyam közötti különbségre, ám ebből nem következik, hogy az árfolyamrés a Hpt. 213.§ (1) bekezdés c) pontja értelmében – akár e jogszabályhely „objektív teleologikus" értelmezése alapján – költségnek volna tekinthető, s ekként a szerződésben kötelezően feltüntetendő adat volna. A THM meghatározása ugyanis vagy devizaalapon, vagy forintalapon történhet, vagyis a THM-ben nem értékelhető az az alább részletezett szerződéses lehetőség, hogy az adós forintról áttér a devizában való törlesztésre (vagy fordítva). A THM meghatározásától – Hpt. 213.§ (1) bekezdés b) pont – elkülönül az a kérdés, hogy mi számít a kölcsön külön feltüntetendő költségének a 213.§ (1) bekezdés c) pontja értelmében.

A THM eszerint közvetve magában foglalja a kiszámítása idején figyelembe vett árfolyamok közötti különbözetet is. Hibás azonban az az érv, hogy ami „benne van" a THM-ben, az szükségszerűen olyan költség, amit külön is meg kell határozni a szerződésben. A THM-rendelet szabályozási logikája éppen fordított: először számításba kell venni minden, az ügyfél által ténylegesen fizetendő költséget – a pontosan meghatározott jogszabályi kivételektől eltekintve –, és e költségek összesítése alapján, a Kormányrendelet mellékletében írt képlet segítségével kell a THM-et meghatározni. Nem attól költség valami tehát, hogy a képlet alkalmazása révén automatikusan hatással van a THM értékére – ilyen megfontolás alapján ugyanis a futamidőt is költségnek

Meg kell jegyeznünk továbbá, hogy a 41/1997. (III.5.) Korm. rendelet 8.§-a és 11/B.§-a összevetése alapján nem lehet más következtetésre jutni, csak arra, hogy a jogalkotó az „árfolyamrést" és annak a hiteldíjra gyakorolt hatását egészen másképp rendelte figyelembe venni, mint tette azt a kamatok, kezelési költség, folyósítási jutalék stb. esetében. A THM meghatározásakor a folyósításkori és törlesztéskori árfolyamok egyértelműen számítási módként jelentkeznek, tilos tehát a kettő közötti különbséget a 8.§-ban körülírt költségként is figyelembe venni, hiszen akkor a THM az ismert adatok mellett is torz képet adna a teljes hiteldíjról. Az árfolyamrés a Kormányrendelet szerint sem a hiteldíj egy önálló elemeként, hanem az árfolyam részeként veendő figyelembe a THM számítása során, ráadásul más és más THM érték adódhat attól függően, hogy a bank melyik időpontot veszi figyelembe a 11/B.§ (1) bekezdés a) pontja szerinti intervallumból (a szerződéskötést megelőző harminc napos időszakból), s a választható időpontok közül nyilván egyik időpont „árfolyamrése" sem tekinthető a kölcsönre inkább jellemző adatnak.

Mindezek okán kérjük, hogy a T. Törvényszék felperesek alaptalan keresetét utasítsa el és marasztalja őket egyetemlegesen perköltségeinkben is, amelyek összegét egyelőre bírói mérlegelésre bízzuk, fenntartva azon jogunkat, hogy a tárgyalás berekesztése előtt áttérünk a megbízási szerződés szerinti díjkövetelésre. Rögzítjük, hogy jogi képviselőnk áfa-körbe tartozik.

Kérjük továbbá a T. Törvényszéket, hogy a **Pp. 119.§ (5)** és **(5a)** bekezdései alapján a per valamennyi tárgyalási jegyzőkönyvét az ugyved@sarvariiroda.hu címre szíveskedjen elektronikusan megküldeni.

B u d a p e s t, 2014. június 17.

Tisztelettel:

ERSTE Bank Hungary Zrt.
alperes

Az Országgyűlés Gazdasági Bizottsága

Két e-mail az elküldött petíciókkal kapcsolatban

Tisztelt Gazdasági Bizottság!
Tisztelt Bánki Erik elnök úr!

Sajnos nem első alkalommal fordulok a Gazdasági Bizottsághoz devizahiteles ügyben.

Szeretném a bizottság tagjait arról tájékoztatni, hogy pár hete az Európai Parlament Petíciós Bizottságához fordultam "Európai Uniós fogyasztóvédelmi irányelvek érvényesülése Magyarországon a devizahiteles eljárásokban" című beadványommal.

Pár napja kaptam meg az Európai Parlamentből a visszajelzést arról, hogy a petíciómat 0493/2021 számon nyilvántartásba vették.

Csatolom a petícióm teljes szövegét és hármat a mellékletek közül.
A petíció az összes mellékletével a Magyar Elektronikus Könyvtárban megtalálható.
http://mek.oszk.hu/22000/22032/22032.pdf

Természetesen a Bizottság honlapján is megtalálható a teljes beadványom.
https://www.europarl.europa.eu/committees/hu/peti/about

Kérem, hogy a Gazdasági Bizottság folytasson a beadványom kapcsán vizsgálatot és tájékoztassa az Országgyülést arról, hogy miként érvényesülnek hazánkban az uniós fogyasztóvédelmi elvek a különböző eljárásokban. Milyen hátrányok érik a bankok által megtévesztett magyar fogyasztókat, családokat.

Szeretnék a Bizottság ülésén részt venni amikor devizahiteles ügyekről tárgyalnak, kérem hogy ezt tegyék számomra lehetővé, mivel így tudok a felmerülő kérdésekre válaszolni.

Várom intézkedésüket, visszajelzésüket, tisztelettel:

Szabó József

2021. május 14.

Tisztelt Gazdasági Bizottság!
Tisztelt Bánki Erik elnök úr!

Lassan 20 éve tette lehetővé jogszabályváltozás hazánkban a devizahitelezést. Több százezer család a saját bőrén tapasztalta meg, hogy mi is az igazi tulajdonsága a devizahiteleknek.

Az egyik újabb petícióm arról szól, miként lehet elkerülni Európában és a környező országokban azt, ami hazánkban történt. Nem a betiltás a megoldás, hanem a korrekt tájékoztatás.

A másik petícióm azt ismerteti, miként kíván a Kúria ismét egy fontos uniós fogyasztóvédelelmi eszközt kiiktatni.

Az Ön döntésén múlik, Elnök úr, hogy foglalkoznak-e ezekkel a kérdésekkel az Országgyűlésben!

Most is legszükségesebb mellékleteket csatolom. A teljes anyag, minden mellékletével hamarosan bárki számára elérhető lesz.

Az Európai Parlament mindkét petíciómat befogadta és csatolta az elsőhöz.

Ugye milyen elgondolkodtató, a saját hazai-magyar-nemzeti Parlamentem válaszra sem méltat hetek óta, az uniós pedig megköszöni, hogy bízom bennük és beadvánnyal fordulok hozzájuk.

Tisztelettel:
Szabó József

2021. május 28.

A Gazdasági Bizottság 2017. december 5.-i ülésén

az Országgyűlés **Gazdasági bizottság**ának
2017. december 5-én, kedden 9 óra 03 perckor
az Országház Tisza Kálmán termében (főemelet 37.)
megtartott ülés

BÁNKI ERIK (Fidesz), a bizottság elnöke

Kérdezem, ki az, aki támogatja, hogy Szabó József, a Hiteles Mozgalom ügyvezetője és képviselője a bizottsági ülésen felszólaljon. Kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Ellenvélemény? *(Senki sem jelentkezik.)* Tartózkodás? *(Senki sem jelentkezik.)* Nincs. A bizottság megadja a szót Szabó úrnak. Kérem, fáradjon egy mikrofonhoz *(Megtörténik.)*, és megadom a szót öt perc időkeretben önnek.

ELNÖK: ..... Van-e további hozzászólási igény képviselőtársaim részéről? (Nincs jelzés.) Amennyiben nincs, a bizottság tagjait szeretném tájékoztatni arról, hogy Szabó József, a Hiteles Mozgalom ügyvezetője előzetesen jelezte, hogy öt perc időkeretben szeretne felszólalni a bizottság ülésén. Szabó József úr írásban eljuttatta az általa képviselt szervezet véleményét az előterjesztéssel kapcsolatban, ezt képviselőtársaim valamennyien megkapták. Szabályszerűen úgy tudunk szót adni Szabó úrnak, ha a bizottság tagjai ezt támogatják. Kérdezem, ki az, aki támogatja, hogy Szabó József, a Hiteles Mozgalom ügyvezetője és képviselője a bizottsági ülésen felszólaljon. Kézfelemeléssel jelezze! (Szavazás.) Köszönöm szépen. Ellenvélemény? (Senki sem jelentkezik.) Tartózkodás? (Senki sem jelentkezik.) Nincs. A bizottság megadja a szót Szabó úrnak. Kérem, fáradjon egy mikrofonhoz (Megtörténik.), és megadom a szót öt perc időkeretben önnek.

SZABÓ JÓZSEF ügyvezető (Hiteles Mozgalom): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Köszönöm szépen a lehetőséget. Három dologra szeretném felhívni a figyelmet. Az eddig meghozott törvények és intézkedések, lépések mind azon alapultak, hogy a devizaárfolyam várható iránya és mértéke nem határozható meg. Az elmúlt években végzett munkáink és a többi devizahiteles-szervezet munkája során most már egyértelművé vált, hogy ez az állítás nem tartható fenn, a bankok alappal számíthattak arra, hogy az árfolyam, a svájci frank árfolyama a futamidő alatt folyamatosan erősödni fog. Ennek következtében már eleve olyanok kaptak kölcsönöket, akikről előre lehetett tudni, hogy nem fogják tudni fizetni a törlesztőrészleteket, hogy nem fogják tudni visszafizetni a kölcsönöket.
A meghozott lépések több pontban is igazságtalanok voltak, például az, hogy az adósok viselték az árfolyamváltozás hatását, viszont, amikor a svájci franknak, illetve az eurónak a kamata csökkent, ezt a bankok nem érvényesítették, a meghozott törvények ezt a torz állapotot szintén rögzítették.
A második pont, amire szeretném felhívni a figyelmet, hogy egyre határozottabban észleljük, hogy befolyásolni kívánják a bíróságok döntését, és a megkárosított adósok érdekeivel

ellentétesen olyan döntéseket várnak el a bíróságoktól, melyek kimondottan hátrányosak az adósoknak.

A harmadik: az Európai Unió Bíróságán jelenleg 9 devizahiteles-ügy van, olyan ügy, amelyben a magyar bíróságok, magyar bírók fordultak az Európai Unió Bíróságához, ezek olyan problémák, amelyek elhangzottak a devizahiteles-vitanapon, alaposan áttanulmányoztam a jegyzőkönyvet, és gyakorlatilag nem találtam benne olyan pontot, amelyet saját magunk ne hoztunk volna elő, hogy ez probléma, meg kell hogy beszéljük.

A javaslatunk már régóta az, hogy újra egy devizahiteles parlamenti bizottságnak kell ezzel a kérdéskörrel foglalkozni, azokat a problémákat, amelyeket mi és a parlamenti képviselők egy része is ismer, meg kell hogy fejtsük. Az teljesen elképesztő, elképzelhetetlen megoldás, hogy akkor fogunk foglalkozni majd a problémákkal, amikor az Európai Unió Bírósága majd dönt 2-3 vagy 4 év múlva, addig pedig folynak, mondjuk, a kilakoltatások. Ennek a devizahiteles parlamenti bizottságnak a felállításával vagy előkészítésével kapcsolatban kezdeményeztem azt, hogy a Gazdasági bizottságon belül működő Fogyasztóvédelmi albizottság kezdje el az előkészítő munkálatokat, és szeretném, ha ebben a kérdésben döntene a Gazdasági bizottság.

Végül pedig: a javaslatokat már nagyon régóta támogatjuk, kezdeményezzük a végrehajtások azonnali felfüggesztését, az elsétálási jogot, és mindenképpen szükség lesz új elszámolásra.

Azért, hogy önök is képben legyenek, még a nyáron készítettünk egy kicsikét tartalmasabb kiadványt, egy összesítést, mint amit e-mailben átküldtem, ezt szeretném majd átadni a jelen lévő képviselőknek. Köszönöm szépen.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönöm szépen, Szabó úr. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy Szakács László, Tóth Bertalan és Mesterházy Attila önálló indítványának tárgysorozatba vételét támogatják-e. Aki támogatja, kézfelemeléssel jelezze! (Szavazás.) Kettő igen. Ki az, aki nem támogatja? (Szavazás.)

Kettő igen szavazattal, tíz nem ellenében a bizottság nem támogatta a tárgysorozatba vételt. Ezzel a 7. napirendi pont végére értünk.

Összeállítás a Gazdasági Bizottság 2017. december 5.-i ülésére

Tisztelt Bánki Erik Elnök úr!
Tisztelt Gazdasági bizottság!

Tárgy: észrevételek a H/18383 számú határozati javaslathoz

A 2017. december 5.-én tartandó bizottsági üléshez kívánok írásos anyagot benyújtani és ezt szeretném majd személyesen (szóban) is kiegészíteni. Kérem, hogy ezt az írásos észrevételt juttassák el a Gazdasági bizottság tagjainak.

A Határozati javaslat általános indoklásának 1. pontja az alábbi megállapítást tartalmazza:
„Az Orbán-kormány olyan gazdaságpolitikát folytatott, amelynek hatására a forint árfolyama soha nem látott mélységekbe zuhant az euróhoz és a svájci frankhoz képest…”

A Javaslat tehát alapvető problémaként azt jelöli meg, hogy a forint árfolyama azért romlott, mert az Orbán-kormány rossz gazdaságpolitikát folytat. Amennyiben ez az állítás helyes, akkor az elmúlt 10-40 év árfolyam változásának vizsgálatából azt lehet leszűrni, hogy évtizedek óta hibás gazdaságpolitikát folytatott nem csak hazánk több kormánya, hanem a lengyel, a román, a cseh, a horvát kormányok is (lásd melléklet).

Amennyiben a GDP növekedése, az államadósság arányának alakulása, és más gazdasági mutatók alapján az látszik, hogy az elmúlt 8-10 évben sikeres volt hazánk gazdasága, akkor az a kérdés merül fel, hogy egy EUR árfolyama miért nem 250 Ft újra, és egy CHF árfolyama miért nem 150 Ft újra?

Ha vége van már a 2008.-ban elkezdődött pénzügyi-gazdasági válságnak, akkor miért nem erősödött vissza a forint a 2008. előtti szintekre?

Tegyük fel most azt az alapvető kérdést: mi határozza meg a deviza árfolyamok szintjét, a várható árfolyam változás irányát?

A deviza árfolyam várható alakulását a szakirodalom évtizedek óta elég pontosan leírja. Az ezzel a kérdéssel foglalkozó egyetemi jegyzetek és tanulmányok szerint eltérő kamat-infláció szintű országok esetében annak az országnak a pénze leértékelődik, amelyikben a kamat-infláció szint magasabb. Mivel a magyar kamat-infláció magasabb volt a devizahitelezés éveiben mint a svájci, egyértelműen várható volt a forint gyengülése - a svájci frank erősödés.

Ezt a tényt a bankok a szerződéskötés során nem közölték az emberekkel – olyan személyeknek, olyan családoknak adtak kölcsönt a bankok, akikről egészen biztosan lehetett előre tudni, hogy képtelenek lesznek fizetni rövid időn belül a törlesztő részleteket és egyáltalán nem fogják tudni visszafizetni a devizás bankkölcsönöket.

Ez a gazdasági összefüggés (a magasabb kamatú-inflációjú ország pénze leértékelődik) a kamatparitás elvéből adódik. Az éppen 6 éve működött devizahiteles albizottság tagjainak Szász Károly, a PSZÁF akkori vezetője mesélt a kamatparitásról, 2011. november 15.én, az albizottsági meghallgatásán. A kamatparitás szó és jelentősége ki lett fejtve a devizahiteles albizottság jelentésében (J/5881 – 2012 február – 38.oldaltól) is.

Mivel egyértelműen várható a forint gyengülése, alapvetően másként alakul a törlesztő részlet változása a kölcsön futamideje alatt, egy forintos kölcsön esetében és egy devizás kölcsön esetében. A forintos kölcsön törlesztő részletét egyre könnyebb fizetni, mert az infláció „megeszi” a törlesztő részlet egyre nagyobb részét. A devizás kölcsön esetében a forintra átszámolt törlesztő részlet egyre magasabb lesz a forint várható leértékelődése miatt. Ezt nevezik úgy, hogy eltérő a „törlesztési karakterisztika”. Ezt a kifejezést ismerik és használják a Bankszövetségben és az Igazságügyi Minisztériumban egyaránt.

Az, hogy a devizás kölcsön törlesztő részlete alacsonyabb, mint a forintos kölcsön törlesztő részlete – csak a szerződéskötés időpontjában igaz.

Ezt követően arra kell számolni, hogy a devizás törlesztő részlete egyre magasabb lesz, majd jóval meghaladja a forintos kölcsön törlesztő részletét. Arra lehet számítani, hogy mindegy, hogy az adós melyik kölcsönt választja, összességében ugyanakkora összeget kell visszafizetnie a futamidő alatt.

Egy devizahiteles ügyvédnek írt válaszlevelében a Kúria Elnöke, Darák Péter a kamatparitással kapcsolatban azt fejti ki, hogy „hogy hosszabb távon – általában – egyenértékű szolgáltatásokról van szó". A visszafizetendő érték mindkét esetben ugyanakkora – így egyenértékűek.

Amennyiben a bankok elhallgattak az Ügyfeleik, a Fogyasztók elöl nagyon lényeges információkat, olyan információkat, melyeket ha ismernek nem kötnek szerződést, akkor nem beszélhetünk létrejött kölcsönszerződésekről. Ezt mondja ki a Kúria jogegységi határozata, összhangban az uniós fogyasztóvédelmi elvekkel:

> *Előfordulhatott ugyanis, hogy a szerződés egyértelmű megfogalmazása, a megfelelő tartalmú kockázatfeltáró nyilatkozat ellenére a szerződéskötés során a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatás alapján a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az általa viselendő árfolyamkockázat nem valós, annak nincs reális valószínűsége, vagy az bizonyos mértékben korlátozott (van egy maximuma). Ez a helyzet akkor, ha a fogyasztó az árfolyamváltozás várható alakulásáról, maximális mértékéről a pénzügyi intézménytől, annak képviselőjétől konkrét, hitelt érdemlőnek tűnő, később azonban tévesnek, valótlannak bizonyult tájékoztatást kapott. Ebben az esetben a szerződés a nem megfelelő (téves, félreérthető, nem egyértelmű) tájékoztatással érintett rendelkezése tisztességtelen, amely a szerződés részleges vagy teljes érvénytelenségét eredményezi. - 2/2014 számú Polgári Jogegységi Határozat*

Családok százezrei nem kötöttek volna devizás kölcsönszerződést, ha ismertetik velük a bankok, hogy egyre magasabb lesz majd a törlesztő részlet. Magasabb lesz, mint forintos kölcsöné.

Amit most ismertettem, az olyan kérdés, mely elhangzott az egy hónappal ezelőtti devizahiteles vitanapon is, a többi felvetett probléma között. Indokolt tehát, hogy az összes problémával, a jelentőségének megfelelő mélységében parlamenti devizahiteles bizottság foglalkozzon. A bizottság megállapításainak megfelelő törvényeket kell majd hozni egy új elszámolásról, a károsultak kártalanításáról.

A leendő parlamenti devizahiteles bizottság munkájának előkészítésével kapcsolatban szeretnék egy konkrét javaslatot tenni.

A Gazdasági bizottságnak van egy Fogyasztóvédelmi albizottsága. Javaslom, hogy a Gazdasági bizottság a 2017. december 5.-i ülésen fogadja el az alábbi lépéseket:

A fogyasztóvédelmi albizottság 2018. február végéig:

1. kérjen a civil devizahiteles szervezetektől írásos probléma ismertető anyagokat.
2. hallgassa meg azon civil szervezetek képviselőit, akik írásos anyagot küldtek és beszéljék át azon pontokat, melyek az írásos anyagból nem világosak, érthetőek.
3. összesítse és rendszerezze az albizottság a felmerült problémákat
4. állítson össze egy feladatsort, mely alapján egy devizahiteles parlamenti bizottság elkezdheti a munkáját
5. határozza meg, hogy kiket hallgasson meg a devizahiteles parlamenti bizottság (pl. korábbi és hivatalban lévő MNB elnökök, PSZÁF vezetők, minisztériumi vezetők, bankszövetségi munkatársak stb.)
6. az albizottság számoljon be a gazdasági bizottságnak a tevékenységéről és a Gazdasági bizottság kezdeményezze a devizahiteles parlamenti bizottság felállítását

Szinte napra pontosan 6 éve, 2011 decemberében 6.-án volt devizahiteles albizottsági ülés, melyen aktív hallgatóként részt vettem.

Az Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottság
A 2002-2010 közötti lakossági deviza-eladósodás okainak feltárását, valamint az esetleges kormányzati felelősséget vizsgáló albizottsága
a Parlament főemelet 58. számú tanácstermében

2011. december 6-án (kedd) 9.00 óra	
Napirendi javaslat:	
1.	**Varga Mihály** volt pénzügyminiszter meghallgatása
2.	**Sudár István,** a Devizakárosultakat tömörítő civil szervezet vezetőjének meghallgatása
3.	**Egyebek**

Ezen az ülésen bizottság tagjai megszavazták hogy nem fejezi be az albizottság a munkáját, hanem bevonják a civileket a végleges albizottsági jelentés elkészítésébe. Erre azonban nem került sor – az albizottság több ülést már nem tartott, befejezték a munkájukat.

A devizahiteles albizottság anyagát a parlament elé terjesztették, előtte azonban a Kormány kérésére alaposan átdolgozták azt. Több képviselő is felszólalt az Alkotmányügyi bizottság ülésén, kifogásolva azt, hogy jelentős megállapításokat nem tartalmaz a végleges változat. Az Alkotmányügyi bizottság önálló indítványában (H/6068. szám) az is szerepel, hogy a Hiteles Mozgalom vezetőit az albizottság meghallgatta. Ez az állítás alaptalan, nem mondhattam el sem én, sem más devizahiteles civil az álláspontját a devizahiteles albizottság ülésén – az albizottság munkájában nem vehettek részt civilek.

Ez a történet is indokolja, hogy legyen devizahiteles parlamenti bizottság – civilek bevonásával. Van nekem is, és van más civil érdekvédőnek is olyan anyaga, annyi tapasztalata, melyet meg kell ismernie a Parlamentnek azért, hogy tisztában legyen a devizahiteles problémákkal.

Mi civil érdekvédők, nem csak az Országgyűlést, az MNB-t és a minisztériumokat kerestük meg a problémákkal, hanem a Kúrát is. A Kúria elnöke, Darák Péter az elmúlt években több válaszában is elzárkózott a konzultáció, az egyeztetés elöl. Szinte pontosan egy évvel ezelőtt, 2016. november közepén azt javasolta, hogy a Magyar Jogász Egylet szervezzen egy devizahiteles konferenciát. Az Egylet tervei alapján a konferencián részt vettek volna a civileken kívül a Bankszövetség, az MNB, a Kúria, az Igazságügyi Minisztérium, jogi és gazdasági egyetemek professzorai. A konferencia végül nem került megrendezésre. A legfontosabb problémákat (amit a konferencián előadtam volna) leírtam és elküldtem a Kúria Elnökének. Itt elérhető, megismerhető a 2017 tavaszi összeállításom: http://mek.oszk.hu/18300/18356/18356.pdf

A felvetett problémákra nem kaptam érdemi választ a Kúriától. Azonban ezek az ismertetett problémák is indokolják, hogy legyen devizahiteles parlamenti bizottság.

Az általunk ismert problémák nagyon sok család életére, jövőjére kihatnak. A legfrissebb, a 2017 novemberi Stabilitás Jelentés szerint már százezrek vannak közvetlen veszélyben:

> *„a legnagyobb részt és a legnagyobb szociális kockázatot a mintegy 122 ezer késedelmes jelzáloghitel-szerződés jelenti, amelyek összege 1 006 milliárd forintot tett ki. 2017. első félév végén ennek az állománynak a nagyobbik része (mintegy 57 százaléka) a pénzügyi vállalkozások mérlegében (döntően követeléskezelők) volt megtalálható. Bár az MNB folyamatosan figyelemmel kíséri e háztartások helyzetét, a probléma szociális vetülete elsősorban jogszabályi és költségvetési eszközökkel kezelhető."*

Teljesen elképesztő módon még több alapvető kérdés nincs tisztázva. Például a Kúria pár hete fordult előzetes döntéshozatali kérelemmel az Európai Unió Bíróságához, a kölcsönszerződésekben szereplő kezelési költség tisztességtelensége miatt.

Ez a probléma már ismert volt 2011-ben is, elég sok újságcikk jelent meg akkoriban ezzel kapcsolatban. A Kúriának mégis 6 év kellett ahhoz, hogy felismerje: ezt a kérdést önállóan nem tudja megoldani. Az uniós fogyasztóvédelmi elvek értelmezéséhez szükséges az Európai Unió Bíróságának útmutatása.

Jelenleg kilenc, magyar bíróságok által kezdeményezett devizahiteles ügy van az Európai Unió Bíróságán. Ez azt jelenti, hogy 2-3 év múlva lesz várhatóan ezekben döntés az Európai Unió Bíróságán – és majd az követően folytatódhatnak a perek a konkrét (az ügyeket benyújtó) és a többi, a pereket felfüggesztő hazai bíróságokon. Közben folynak a végrehajtások, vonják az adósok fizetését, nyugdíját, elviszik a vagyontárgyaikat, elárverezik az ingatlanokat, tavasztól folytatódnak a kilakoltatások – miközben lehet, hogy az adósoknak már nincs semmilyen fizetési kötelezettségük sem a bankjuk felé.

Az ismertetett tények miatt, a devizahiteles parlamenti bizottság felállítása mellett elengedhetetlen a végrehajtások azonnali felfüggesztése is. A Határozati javaslat többi pontjára most nem kívánok kitérni. Kérem, hogy a december 5.-i ülésen tegyék lehetővé, hogy szóban kiegészítsem ezt az írásos észrevételt.

Tisztelettel:

Szabó József
Hiteles Mozgalom ügyvezető
Arany Liliom Alapítvány

Budapest, 2017. december 3.

Melléklet
ábrák, dokumentumok

Az alábbi három ábrán látszik a devizahitelezésben érintett devizák árfolyamának változása az elmúlt 40 évben.

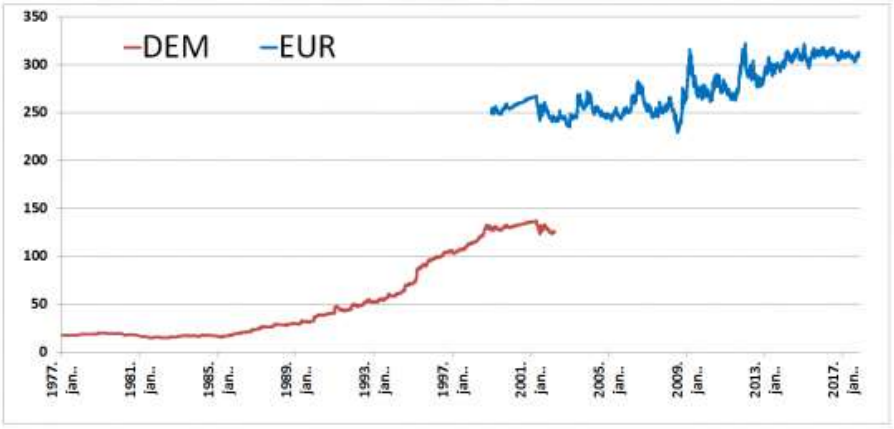

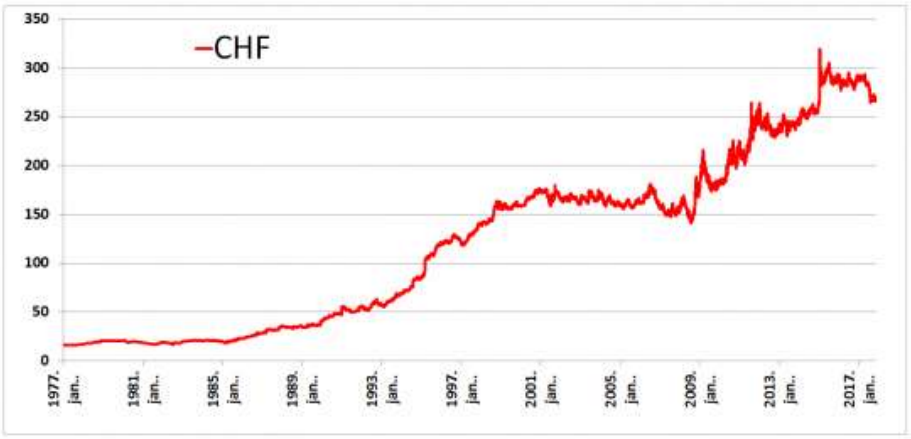

Elmondhatjuk, hogy az elmúlt 40 év kormányainak a gazdaságpolitikája mind-mind hibás volt, mert a forint gyengült? Mondhatjuk, hogy amikor évekig (tehát tartósan) pl. a japán jennel szemben a forint jelentősen erősödött (a svájci frakkal szemben nagyon enyhén erősödött), akkor éppen jó volt a magyar kormány gazdaságpolitikája?

Az alábbi ábrán kijelöltem kiindulási pontnak 2001 elejét (ekkor indult a devizahitelezés), ezt tekintem 100%-os állapotnak. Ezen az ábrán jobban látható a 40 éven keresztül tartó, szinte

folyamatos forintgyengülés. Jól látszik, a svájci frank 2001 elejétől számítva lényegesen jobban erősödött a forinttal szemben, mint az euró.

A környező országok CHF árfolyamváltozásai az elmúlt 10 évben:

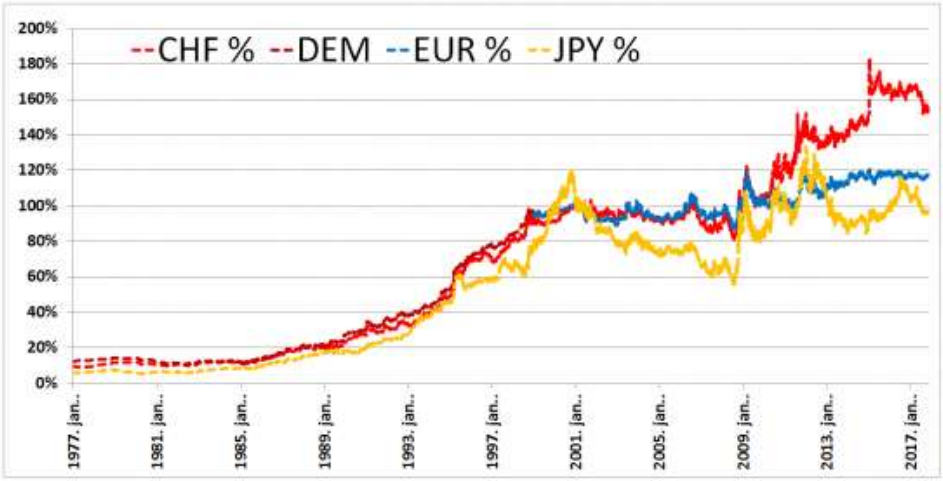

Mindegyik országban a hibás kormányzati gazdaságpolitika okozta a helyi pénz gyengülését a CHF-kal szemben? Vagy más (törvényszerűség) miatt változik az árfolyam?

Az alábbi ábra mutatja, hogy a forint árfolyama miért gyengült jobban a CHF-kal szemben, mint az EUR-ral szemben. Nagyobb a kamatkülönbség hazánk és Svájc, mint hazánk és az EUR-országok között. A svájci kamatszint mindig alacsonyabb, mint az euróé.

14. ábra: Három hónapos euro, dollár, svájci frank és forint pénzpiaci kamatlábak (LIBOR- és BUBOR-fixing)

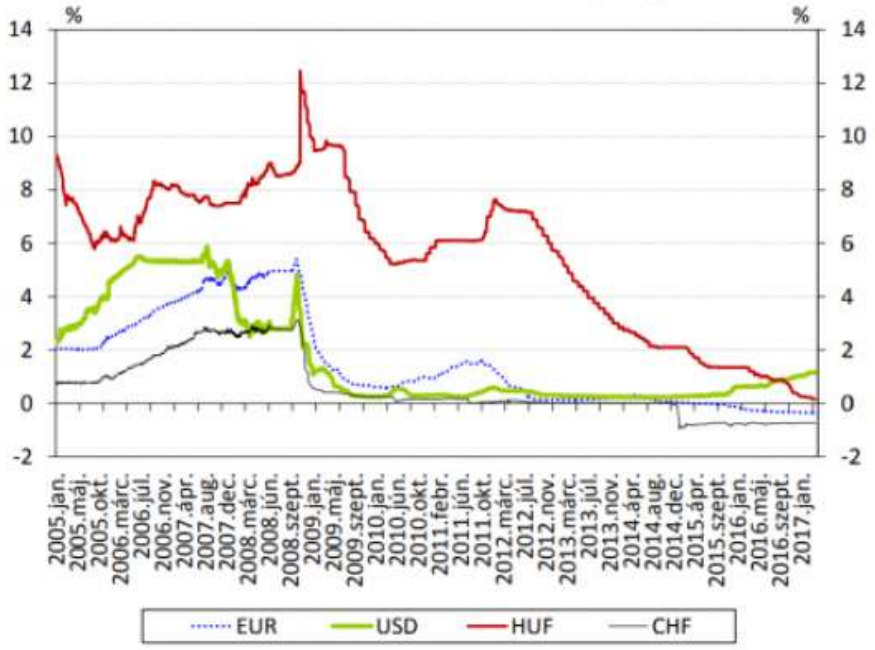

Forrás: Reuters.

A KÚRIA ELNÖKE
2017.El.I.H.83/13. szám

Szabó József Úrnak,
a Hiteles Mozgalom ügyvezetőjének

Budapest
[redacted]

Tárgy: tájékoztatás

Tisztelt Szabó József Úr!

A Kúriának címzett, 2017. március 16-án kelt, és a Kúriára 2017. március 20. napján érkezett levelére válaszul az alábbiakról tájékoztatom.

A Kúria a jelen helyzetben nem lát olyan jogi érvet, amely a korábban hozott, 6/2013. PJE, 2/2014. PJE, illetve 1/2016. PJE határozatok átdolgozását tenné szükségessé. A Kúria az egyes jogegységi határozatok meghozatalakor, valamint az egyedi ügyekben is az uniós fogyasztóvédelmi előírások figyelembevételével hozta és hozza meg döntéseit. Az azóta eltelt időszakban az Európai Unió Bírósága által meghozott ítéletek a Kúria által kifejtett álláspontot nem kérdőjelezték meg, sőt, több tekintetben megerősítették. Természetesen abban az esetben, ha a jelenleg folyamatban lévő, vagy a jövőben előterjesztett előzetes döntéshozatali kérelmek alapján az Európai Unió Bírósága olyan döntést hozna, amellyel a jogegységi határozatok valamely rendelkezése nem egyeztethető össze, a Kúria Polgári Kollégiumának vezetése meg fogja tenni a szükséges lépéseket az összhang megteremtése érdekében.

A devizahiteles ügyekkel kapcsolatos konzultációkkal kapcsolatban közzétett anyagok a lefolytatott szakmai vita eredményét tükrözik, azok megállapításai a bíróságokra nem kötelezőek, azokat a bíróságok az alátámasztásukra kifejtett érvek meggyőző erejétől függően követik.

A devizahiteles ügyekkel kapcsolatos konzultációkkal kapcsolatban közzétett anyagok a lefolytatott szakmai vita eredményét tükrözik, azok megállapításai a bíróságokra nem kötelezőek, azokat a bíróságok az alátámasztásukra kifejtett érvek meggyőző erejétől függően követik.

Kérem válaszom szíves tudomásulvételét!

Budapest, 2017. április 12.

Üdvözlettel:

A KÚRIA ELNÖKE 4. Budapest

Dr. Darák Péter

A Kúria által létrehozott devizahiteles jogegységi határozatok sajnos több valótlanságot tartalmaznak. Ezeknek a tisztázására a Kúria egyáltalán nem hajlandó. Mindenkinek rendkívül káros lesz, ha csak akkor foglalkozunk a problémákkal, ha évek múlva az Európai Unió Bírósága dönt – addig pedig százezrek veszítik el otthonukat, vagyontárgyaikat, lesznek földönfutók.

Zárszó és ajánlás

Bízom benne, hogy ez a hámas kezdeményezés sikeres lesz és az Európai Parlament súlyának megfelelően fog foglalkozni ezzel a hihetetlen mértékű kárt okozó devizahiteléssel. Természetesen abban is bízom, hogy az Országgyűlés is nekiáll és elvégzi azt a feladatát, amit már több mint tíz éve elszabotál.

Az első petíció anyaga is teljes egészében elérhető:
DEVIZAHITEL - Petíció az Európai Parlamenthez
https://mek.oszk.hu/22000/22032/
http://mek.oszk.hu/22000/22032/22032.pdf

A Kúria figyelmét több alkalommal felhívtam arra, hogy valótlanságokat állít a devizahitelezéssel kapcsolatban. Ezt két könyvben jelentettem meg:
DEVIZAHITEL – A Kúria valótlan állításai
https://mek.oszk.hu/18300/18356/
https://mek.oszk.hu/18300/18356/18356.pdf

DEVIZAHITEL – A megtévesztés esetei
https://mek.oszk.hu/19100/19109/
https://mek.oszk.hu/19100/19109/19109.pdf

A Megtévesztés esetei volt az MNB és a GVH fogyasztóvédelmi szerveknél indított eljárások anyag. A GVH perben több új dokumentum és összefüggés merült fel. Ez szintén egy könyvből ismerhető meg.
DEVIZAHITEL - A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) felelőssége
https://mek.oszk.hu/21900/21936/
https://mek.oszk.hu/21900/21936/21936.pdf

Korábban már felhívtam az Ügyészség figyelmét is a devizahitelezés jogsértéseire. Az alábbi könyvből megismerhető:
DEVIZAHITEL – Tisztelt Ügyészség…
https://mek.oszk.hu/18300/18357/
https://mek.oszk.hu/18300/18357/18357.pdf

A politikusok, és az érdeklődők számára egy rövid összesítésben foglaltam össze, hogy képben legyenek:
DEVIZAHITEL – Kézikönyv képviselőknek
https://mek.oszk.hu/18300/18360/
https://mek.oszk.hu/18300/18360/18360.pdf

Nem csak a problémákat tártuk fel, hanem megoldási javasaltokat is kidolgoztunk az Adóskamarában együttműködő érdekvédőkkel. Ez a könyv konkrét törvényjavaslatot is tartalmaz:
DEVIZAHITEL – Adóskamara dokumentumok 2018.Q1-Q2
https://mek.oszk.hu/18500/18504/
https://mek.oszk.hu/18500/18504/18504.pdf

Az első devizahiteles könyvem 2014 őszéig foglalja össze a történteket:
DEVIZAHITEL – Hol az (i)gazság?
https://mek.oszk.hu/18300/18355/
http://mek.oszk.hu/18300/18355/18355.pdf

Született egy nemzetközi szerzőgárda által készült devizahiteles könyv is. Megtiszteltetés volt, hogy közre adhattam benne a tanulmányomat (melyet a GVH perhez is becsatoltam)
Devizahitel – adós és érdekvédő civil szemszögéből
A 105 oldaltól a 129. oldalig
Devizahitel? Tanulmányok, esszék vitairatok a „speciális banki termékről”
https://mek.oszk.hu/19100/19119/
http://mek.oszk.hu/19100/19119/19119.pdf